

NASLOV

VRNILA SE JE BRIGADA LJUDSKA PRAVICA

Mladinska delovna brigada Ljudska pravica iz lendarvske občine je letos sodelovala na zvezni delovni akciji v Arandževcu v Srbiji. Mladi brigadirji so tudi tokrat dosegli velik uspeh, saj so ob vrnitvi domov prejeli številne pohvale. Odkar obstaja mladinska delovna brigada Ljudska pravica, se je prostovoljno delo mladih

razmahnilo, kljub temu pa so težave, saj v nekaterih delovnih organizacijah nimajo pravega odnosa do takšne aktivnosti mladih in jih le s težavo puščajo v brigade. Mladinska delovna brigada Ljudska pravica bo tudi v prihodnjem letu sodelovala na zvezni delovni akciji.

Jani D.

OB LETOŠNJEM DNEVU GRANIČARJEV

Uspešno sodelovanje ob meji

15. avgusta praznujejo pripadniki obmejnih enot svoj praznik, praznik graničarjev. Tako kot vsako leto bo tudi letos ta dan v znamenju vzornega sodelovanja med vojaki in občani zlasti ob meji, v vaseh, kjer so pravzaprav vsi odgovorni za varnost. Čeprav je najvažnejša naloga graničarjev varovanje državne meje, pa se že leta in leta razpreda med občani in vojaki tesno prijateljstvo, ki se odraža tudi v skupnih delovnih in drugih akcijah. Graničarji so vedno priskočili na pomoč, tako pri gradnji vodovodov, poti in drugih akcijah. Posebno tesno pa je sodelovanje med mladinskimi organizacijami v vaseh ob meji in mladimi v karavlah. Ne gre le za sodelovanje na športnem področju, temveč tudi v skupnih nastopih ob praznikih. Vojaki obmejnih karavlov so čestokrat tudi gosti delovnih organizacij, delegacije le-teh pa bodo, tako kot vsako leto, tudi letos obiskale vojake v karavlah. Ob letošnjem prazniku graničarjev zato tudi naše čestitke.

Jani D.

POMURSKO ZDRUŽENO DELO PO LETOŠNJEM PRVEM POLLETJU

MANJ IZGUBARJEV — VEČ IZGUB

Podružnica službe družbenega knjigovodstva v Murski Soboti je pred dnevi objavila prve podatke o izgubah v organizacijah združenega dela v Pomurju v letošnjem prvem polletju. Ti podatki so sicer še začasni, vendar kažejo na to, da se razmere v gospodarstvu še naprej zaostrejo. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je število organizacij združenega dela s področja gospodarstva, ki so poslovale z izgubo, sicer zmanjšalo, vrednostno pa so se izgube povečale. Če je v prvem polletju lani poslovalo z izgubo kar 18 organizacij združenega dela, se je to število letos zmanjšalo na 13, skupna izguba pa je znašala le nekaj manj kot 551 milijonov dinarjev ali dobrih 25 odstotkov več kot lani v enakem obdobju.

Največji delež izgub še vedno odpade na lendarvsko občino, kar 42,5 odstotka vseh izgub, medtem ko najhitrejšo rast izgub v primerjavi z enakim lanskim obdobjem beležijo v ljutomerski občini. Tu se je izguba povečala kar za šest in polkrat, na to pa je v največji meri vplival Tehnostroj tozd Proizvodnja vozil in kmetijske mehanizacije, ki izkazuje kar 87 odstotkov vseh občinskih izgub, izguba pa znaša kar 157 milijonov dinarjev. Največji pomurski izgubar je še vedno tozd Petrokemija lendarvske INA Nafta, kjer so v prvem polletju „ustvarili“ več kot 221 milijonov dinarjev izgube, močno pa v letošnjem prvem pol-

letju narašča izguba tudi v mesni industriji. Ta je imela več kot 120 milijonov dinarjev izgube, soboški Mesni industriji pa se je letos pridružila še ljutomerska Simentalka.

Če se je letos v Pomurju pojavilo nekaj novih izgubarjev, pa je nekoliko spodbudnejši podatek, da so v nekaterih organizacijah združenega dela izgubo uspešno odpravili ali zmanjšali. Najbolj jim je to uspelo v radgonski občini, kjer so izgube zmanjšali kar za 88 odstotkov, med lanskimi večjimi izgubarji pa so letos brez rdečih števk poslovali v obeh tozdih Avtoradgona, v lendarvski občini pa so v primerjavi z lanskim prvim polletjem pozitivno zaključili poslovanje v tozdu Varis in tozdu Rafinerija. Tudi v ljutomerskih tozdih Agropod, Tovarna pohištva in Mizarstvo niso zabeležili rdečih števk, v radgonski občini so brez izgube še tozdi Notranja oprema (LINA), Gradbeništvo (Element) in Elektro, brez izgube pa je tudi soboški tozd Elektro.

Tako kot že doslej vzroke za izgubo pripisujejo v največji meri močni rasti materialnih stroškov, kar je posledica neusklajenosti med cenami surovin in gotovih izdelkov, ponekod pa je vzroke za izgubo potrebno iskati tudi v pomanjkanju reprodukcijskega materiala, kar velja zlasti za kovinsko predelovalno industrijo.

L. Kovač

SLOVENSKA DELEGACIJA POD VODSTVOM PREDSEDNIKA RK KGP MILANA KNEŽEVIČA OBISKALA MADŽARSKO

Za poglobitev maloobmejnega sodelovanja

O možnostih razširitve in poglobitve sodelovanja na področju kmetijstva je tekla beseda konec minulega tedna, ko se je delegacija republiškega izvršnega sveta, Medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje in ABC Pomurke mudila na dvodnevem obisku v Železni županiji na Madžarskem. Obveščala je skupna ugotovitev, da tudi na področju kmetijstva vse možnosti sodelovanja še niso izkoriščene, zato so se na tem srečanju dogovorili za nekatere konkretne oblike nadaljnjega sodelovanja.

Osrednja pozornost na teh razgovorih je veljala predvsem možnostim sodelovanja na področju poljedelske proizvodnje. Nekaj pozitivnih rezultatov sodelovanja med madžarskimi in slovenskimi kmetijstvom so v preteklosti že zabeležili zlasti pri pridelovanju sladkorne pese. Za potrebe tovarne sladkorja v Ormožu so sladkorno peso že lani zasejali v županiji Zala na 500 hektarjih, tej poljščini pa naj bi namenili okrog 1.500 hektarjev tudi v Železni županiji. Predstavniki madžarskega kmetijstva so pokazali pripravljenost do tovrstnega sodelovanja, saj bi tovarna sladkorja madžarskimi pridelovalcem pese posejala in jo pospravila, prav tako pa pridelek tudi predelala. Dogovor je, da bi Madžarom vračali 70 odstotkov sladkorja, 30 odstotkov in ostali stranski proizvodi pa bi ostali tovarni.

Tudi dogovori o kooperacijskem sodelovanju pri proizvodnji semen detelj in trav naj bi že kmalu dali prve rezultate, na kooperacijski osnovi pa naj bi tekla tudi proizvodnja oljarij, maka, čebule in nekaterih drugih kultur. Možnosti so tudi na področju živilsko-predelovalne industrije, zlasti pri pridobivanju, ter predelavi mesa in mleka, sodelovanje pa bo treba razširiti tudi na strokovno področje. Omenjali so predvsem večjo izmenjavo izkušenj med pospeševalnimi službami na obeh straneh meje, poglobiti pa bo potrebno tudi sodelovanje med univerzami in kmetijskimi šolami na obeh straneh meje. Dogovorili so se tudi, da bodo ustanovili stalne strokovne komisije, ki bodo skrbele za konkretno izvajanje zastavljenih nalog.

L. Kovač

USPEL 14. FOLKLORNI FESTIVAL V BELTINCIH

ŠTIRJE DNEVI KVALITETE

V nedeljo popoldne se je končal letošnji folklorni festival v Beltincih, ki je bil že 14. po vrsti. Prav za letošnjo prireditev bi lahko rekli, da je prelomnica v marsičem, predvsem pa v kakovosti, saj so priveditelji ponudili kar štiri dni folklornih prireditev ob razstavi izdelkov iz krep papirja, prikazu pastirskih iger in sejmarjenju. Največjo spremembo sta prinesla ločitev prikazov starih ljudskih

običajev in nastop ljudskih godcev in pevcev od plesne folklorne. Za prikaz ljudskega običaja so organizatorji folklornega festivala povabili vaščane Anderjec, ki so nastopili s pristnim pomurskim gostovanjem. Svoj nastop so opravili zelo dobro. V petkovem nastopu ljudskih godcev in pevcev so poleg petja — peli so posamezniki in zborčki (od okteta do dvanaestčlanskega

zborja) — nastopili še igralec na trstenko, cimbalist pevec s frajtonarico in seveda pristni pomurski ansambel Kociper — Baranja banda. Vsekakor je to najpomembnejša pridobitev festivala, saj tako prireditelji lahko poglobljeno in pestreje predstavijo skoraj celotno področje, ki ga zajema ljudsko izročilo. Več o festivalu pa na 5. strani.

D. L.

ODKUPILI ŽE 25 TISOČ TON PŠENICE

Čeprav se je letošnja žetev tudi v Pomurju precej zavlekla, saj je spravilo pridelka večkrat prekinil dež, so pomurski pridelovalci zrnce z več kot 16 tisoč hektarjev polj v glavnem že pospravili. V začetku tedna je ostalo nepožetih le nekaj deset hektarjev njiv v Kmetijskem kombinatu Radgona in v delovni organizaciji Ljutomerčan, zadnje hektarje pa so pospravljali tudi kmetje.

S pridelki, ki so letos v Pomurju nad povprečjem zadnjih let, marsikje pa tudi rekordni, so pridelovalci zadovoljni, temu ustrezen pa je tudi odkup krušnih žit. V Intesovem tozdu Mlinopek v Murski Soboti so plan odkupa 25 tisoč ton izpolnili že v začetku tedna, zato zdaj že lahko z gotovostjo trdimo, da bo letos krepko presežen. Družbeni sektor je plan prodaje že v celoti presegel, planske obveznosti pa so več ali manj izpolnile že tudi kmetijske zadruge, razen Panonke, kjer so dokupili okrog 6

tisoč ton pšenice. V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan so od planiranih 6.500 ton oddali 8.140 ton in oddali 1.300 ton pridelka, v Kmetijskem kombinatu Radgona so namesto 2.090 ton oddali že 2.250 ton, plan odkupa pa so presegli tudi v DO Ljutomerčan, kjer so do začetka tedna odkupili 964 ton pšenice. Nekaj pod planom je le VG Kapela, kjer so namesto načrtovanih 275 ton oddali 267 ton pšenice.

L. Kovač

VLAŽNO JE, VLAŽNO — Kmetom v Pomurju se ponekod kar samo smeji ob letošnjem rekordnem pridelku zlatega zrnja. A povsod obrazi le niso tako jasni, saj sta sprva suša, nato pa sitno deževje, dodobra raztegnila spravilo krušnih žit. Naš posnetek je nastal v Motvarjevcih na posestvu Dorovič, kjer so še pred dnevi mrkih pogledov menili, da jim je vlaga vnovič prekrizala račune. (B. Ž.)

Preživite sobotno popoldne, 11. avgusta na soboškem bazenu z Nedo Ukraden, Darkom Domjanom, Veseli planšarji in ansamblom Replay.

Za bogato gostinsko ponudbo bodo poskrbeli delavci iz »Radenske« TOZD Diana, za zabavne igre in nagrade pa Dodo. Vabljeni!

ocenjevanje

• velika razstava vseh vrst živine • domača in tuja kmetijska mehanizacija • zaščitna sredstva • živilska industrija •

22. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM GORNJA RADGONA OD 17. DO 26. AVGUSTA 1984

odprto: od 9 h do 19 h, zabavni program do 24 h

19. 8. ob 15. uri — velike konjske dirke

vina

inovacije

zabavni program

velike konjske dirke

prodaja domače obrti in izdelkov držav v razvoju

stokovna predavanja

Od 2. avgusta je Bejrut znova združen, »zelene črte«, ki ga je ločila na vzhodni krščanski in zahodni muslimanski del, ni več. V skladu z vladnim načrtom je libanonska vojska porušila vse utrdbe, bunkerje in ovire, ki so jih med desetletnimi spopadi postavile nasprotujoče si milice.

ZLORABE OB RAZLASTITVAH

Devetletno izvajanje zakona o razlastitvi v Bosni in Hercegovini, ki ga je pred kratkim analiziral republiški izvršni svet, ne priča le o napadni razlagi nekaterih zakonskih določil v organizacijah in občinah, temveč celo o odkritih zlorabah tega pravnega instituta.

Zato je skupščina SR BiH sprejela predlog republiškega izvršnega sveta, po katerem naj bi do konca leta spremeni in dopolnil republiški zakon, da bi onemogočili zlorabe in da bi ga v prihodnje uveljavili le v primeru družbeno upravičenih razlastitev zasebnega zemljišča in objektov v prid dejanskim družbenim interesom.

Seznam nepravilnosti, h katerim se zatekajo občine pri razlastitvi zasebnega zemljišča in objektov, da bi ustregle zelo ozkim interesom, je dolg. V občinah Foča, Lopare in Kladanj so na primer razglasili gradnjo ceste do dveh ali treh ali celo do ene same kmetije za družbeni interes, v Lukavcu pri Tuzli pa so lastniku kmetijskega zemljišča odvzeli precej večjo površino za gradnjo obvoznice, kot bi bilo treba. Kasneje pa so na tem zemljišču hoteli postaviti stanovanjske hiše za delavce rudnika lignita.

V Bosni in Hercegovini je

poprečno okoli 10.000 razlastitev na leto. Na podlagi razlastitve so zgradili ali gradijo letališče v Banja Luki, hidroelektrarno na Neretvi in Drini pri Višegradu, objekte za rudnike Omarska pri Prijedoru, Kreka v Tuzli in Djurdjevik v Živinicah.

Ugotovili pa so, da so se celo pri gradnji tako velikih objektov priprave na razlastitev začele v zadnjem hipu, tako da so občinske in republiške upravne organe prisilili, da so postopek o razlastitvi dejansko opravili v nekaj dneh, kar ni le neupravičeno, temveč gre tudi za svojevrstno prevaro.

Sodijo, da naj bi s spremembami republiškega zakona med drugim onemogočili, da bi posamezniki ali organizacije postali lastniki razlastčenih nepremičnin, preden je odločba pravomočna. S tem naj bi odpravili številne nesporazume in prepire med prejšnjimi in novimi lastniki.

Kakor vemo, novinarja še vedno prevečkrat spremlja zavrnitev za udeležbo pri tej ali oni pereči temi: „Za javnost to še vedno ni dozorelo!“ Tako poreko najbolj iskreni, sicer pa je zavrnitev lahko vsakršna: „Zal še nimamo vseh podatkov“, ali pa: „Vso zadevo zdaj še analiziramo“, pa: „stvar je šele v fazi dogovarjanja...“ in tako naprej, lahko kar do neskončnosti.

Lahko pa bi postopali drugače, čeprav z ugotovitvijo, da stvar še ni dozorela, da še ni vseh podatkov o tem ali onem, da so podatki še v analizi, predlogi v postopku dogovarjanja in tako naprej, ker je o vsem mogoče povedati vsaj nekaj, kar bi občanom pojasnjevalo sedanjost kakršna, je in jim pomagalo spoznavati resničnost sprotno, kakor se pač kaj v življenju dogaja. Tako bi bili občani vključeni v dogajanje in bi prispevali k reševanju problemov, med tem ko v nasprotnem primeru lahko le čakajo rešitve in godrnjajo čez vse in vsakogar, ugibajo ali je tako ali drugače in kako lahko bo...

Pravzaprav gre za pristop k obveščanju, ki je v prvem primeru oblastniški, v drugem pa naraven oziroma samoupravni. Toda ne gre samo za pristop k obveščanju temveč za pristop k upravljanju, ki je v prvem primeru centralističen — glede na nadrejenost in podrejenost, v drugem pa integracijski, pojmovan po načelih samoupravljanja, da namreč od njega vse nastaja in raste v sposobnejšo družbo...

Ne gre za to, da bi gledali svet črno-belo in delili vire informacij na dobre in zle, čeprav bi marsikomu lahko prišli tudi tak znak, tem-

Pismo iz Beograda

več gre za dejstvo, da ljudje navadno ravnamo tako kot mislimo da je prav, a pre pogosto mislimo, da je prav samo tako, kot smo se v šolah ali kje drugod v življenju naučili. Zato nam je pisarniška slika življenja čisto taka, kot naša podoba pred ukrivljenimi zrcali: kakršno nam pač naredi tehnika zbiranja in obdelave podatkov — kakršen cilj pač zasledujemo z zbiranjem podatkov.

Posebno vprašanje pa je pri tem namen prikrivanja podatkov. Sma pač še vedno zelo radodarni s pozitivnimi rezultati, zelo neradi pa odkrivamo negativne. In ker je zadnje čase več negativnih kot pozitivnih rezultatov našega dela, smo pač najraje, če nas nihče ne povprašuje po tem, zlasti pa ne za javnost.

Ko se novinarji znajdemo v teh zadregah, se sprašujemo, ali ravnamo prav, če se opiramo samo na uradne podatke, na forumsko ugotovitve in izjave odgovornih tvarišev, ali pa bi bilo bolje, če bi sami stikali za podatki pri vseh — od občanov naprej, pa s pomočjo znanosti dosegali raven obveščanja, ki bi bila lahko objektivno kritična do razmer, ki nas obkrožajo? To bi bila namreč hoja med prakso in teorijo, ki je zelo naporna, ker nas kar naprej spominja na hojo hlapca Jerneja za svojo pravico. To je zelo naporno in skoraj nič plačano delo, ker je novinarska norma v glavnem odmerjena po številu dnevnih dogodkov, ki so navadno izraženi s številom sestankov najrazličnejših forumov, ki jih je treba več ali manj obvezno pokrivati.

Tak forumski način poročanja je praviloma najmanj tvegan in najbolj ploden, kajti vsak sestanek je dogodek in vsaka beseda na sestanku je del vesti, ki jo lahko objavijo brez vsakršnega tveganja. Če pa greš za nekim pojavom in vsakdanjega življenja občana, tvegaš, da se boš kmalu znašel v labirintu najrazličnejših zapletov, ki so posledica najrazličnejših nesposobnosti, najrazličnejših oportunistov, neodgovornosti, samovolje in podobnih človeških lastnosti, ki jih vsakdo skrhno skriva pred javnostjo. In potem si kmalu na tehničar resnice, ki jo je mogoče dokazovati z močjo svojega položaja in z močjo argumentov. Novinarju kajpak ostanejo kot orožje samo argumenti, med tem ko razni oblasniki z močjo svojega položaja lahko argumente povsem zanemarjajo.

Ta čas je torej obveščanje še vedno bitka za pravo stvar. In v tej bitki zmaga, kot vselej, znanje in dobronamernost. V službi delovnih ljudi je obveščanje torej orožje, ki naj ga uporabljamo kar najbolj izdatno v borbi za samoupravljanje. Važno, ne pa tudi varno, je odkrivanje ovir samoupravljanja, pa naj so na se tako pomembnih položajih, še tako skrite za načela samoupravljanja. Prav tako važno in prav tako neprijetno je odkrivanje neznanja pri samoupravljanju. Pomembne so vse oblike krepitve samoupravljanja. Za vse pa je potreben pogum, neomahljivost...

Viktor Sirec

DRAŽJI PREMOG

Premog, ki ga nakopljejo v Titovih premogovnikih v Tuzli, se je s 1. avgustom podražil za 47 odstotkov. Podražitev velja za široko porabo in industrijo. V kratkem nameravajo zvišati tudi ceno premoga, ki ga pošiljajo termoelektrarnam, tako da bo izenačena s cenami premoga, ki ga prodajajo drugim porabnikom. Termoelektrarne torej poslej ne bodo imele nobene prednosti, zato je pričakovati, da se bo občutno podražila tudi elektrika.

v žarišču dogodkov

DELITEV NA BOGATE IN REVNE

Številnim delitvam v današnjem svetu se je, kot kaže, pridružila še ena delitev, med bogatimi in revnimi državami v najpomembnejših smereh in poudarkih tekoče ekonomske politike. Bogate druga za drugo poskušajo z neusmiljeno denarno politiko omejiti inflacijo in hkrati z davčnimi olajšavami spodbuditi porabo, naložbe in gospodarsko rast. Revne države — najpogostejše na zahtevo, ki jo Mednarodni denarni sklad postavlja v imenu zunanjih upnikov — pa počno ravno nasprotno: denarna politika pušča, naj domači denar tone z občasnimi ali stalnimi popravki zunanega tečaja navzdol, primanjkljaje pa si prizadevajo nadomestiti in hkrati omejiti notranjo porabo s čedalje višjimi davki.

Zanesljivejšo sodbo o teh dogodkih bo dala ekonomska zgodovina, toda že zdaj vsa približno vemo, kako je prišlo do tega. Formulo trde denarne in popustljive fiskalne politike sta najprej sprejeli konservativni vladi v Londonu in Washingtonu v začetku osemdesetih let, pozneje pa se je razširila še na ostala področja bogatega »jedra« svetovnega gospodarstva. Zdaj tudi bonška vlada, kakor pravi finančni minister Gerhard Stoltenberg, pripravlja »daleč največjo davčno razbremenitev v zgodovini Zvezne republike Nemčije« (20,2 milijarde mark). Kot vidimo, so si premislili tudi socialisti v Parizu: tamkajšnja vlada namreč napoveduje, da bo leta 1985 zmanjšala delež skupnega »prelevement obligatoire« (vseh posrednih in neposrednih davkov) v družbenem proizvodu za eno točko, nato pa vsako naslednje leto še za odstotek. Kako daleč je vse skupaj, lahko sodimo na podlagi izjave Francois Mitterranda, da »z davki in prispevki ne moremo še naprej lomiti

tistih, ki v Franciji ustvarjajo bogastvo«. Če tako govorijo celo socialisti, je potemtakem povsem jasno, da v bogatih državah, vsaj za zdaj, ni več prostora za nekdanjo prevladujočo popustljivo denarno in ostro davčno politiko. Revne države pa — deloma po lastni izbiri, bržkone pa predvsem zaradi zunanega pritiska — v svoji tekoči ekonomski politiki še naprej ravnaajo v skladu z nekoč veljavno linijo: tiskajo veliko domačega denarja in nenehno zvišujejo davke. Mednarodni denarni sklad ni v nobenem izmed svojih finančnih »paketov« za različne države zahteval od svojih odjemalcev, naj vsaj delno upoštevajo recept, ki so ga bogati sprejeli v zadnjih letih. Nasprotno, zahteva po »fiksni stabilizaciji« je eden izmed obveznih sestavnih delov teh paketov. V praksi prevajajo to leporečje kot uvedbo novih davčnih obremenitev za prebivalce in podjetja. Tako je denimo IMF zahteval od Jamajke, naj uvede nove davke na uvoženo, pa tudi nekatero osnovno blago, za

katero je že treba plačati več kot 50 odstotkov davka. Ameriški zunanji minister George Shultz pa še ni odgovoril na vprašanje, ali se tudi Washington pridružuje pritisku na to državo, naj vodi tako politiko po dobesedno nasprotnem receptu od tistega, po katerem se že nekaj let ravna ameriška politika. Če vse skupaj vemo nekoliko preprosteje, se je svet, kar zadeva ta problem, razdelil takole: bogate države lajšajo breme svojemu gospodarstvu in prebivalstvu, medtem ko praznine v prihodkih zapolnjujejo z zadolževanjem na denarnih trgih, od revnih pa zahtevajo, naj sleherno luknjo v prihodkih zamašijo s čedalje višjimi davki.

Bržkone ni treba posebej poudarjati, kje je naše mesto v teh svetovnih razpredelnicah. O tem lahko sklepamo na podlagi dejstva, da zvezni proračun, ki ga z vseh strani obdaja morje primanjkljajev, deli svojim »uporabnikom« precejšnje presežke prihodka iz leta 1983. Nekako istočasno je naša centralna banka sporočila, da je tiskala občutno več dinarjev, kot je nameravala, ker so pravi, »potrebe« po emisiji denarja večje, kot so računali.

Kajpak je to samo razlog več, da je treba raziskati, kaj je prisililo bogate države k temu preobratu v trdo denarno in popustljivo fiksno

politiko, in oceniti, kaj jim je ta preobrat prinesel. To bi bilo izjemnega pomena za slehernega, tako tudi za nas, ki se zavzemamo za nekdanji recept velike emisije denarja ob nespremenjeni ostri davčni politiki.

Osnovna zamisel je naslednja: »stagflacija« — hkratna inflacija in stagnacija — zahteva, da se denarna in fiskalna politika gibljeta v nasprotnih smereh. Najpomembnejša naloga denarne politike bi potemtakem bila poskušati zajeziiti inflacijo in povrniti zaupanje v denar, ki se je močno zamajalo v sedmem desetletju, ko smo z emisijo denarja »v enajstih letih ustvarili več likvidnosti kot v vseh stoletjih od Adama in Eve sem« (Robert Triffin z univerze Yale). Če pa naj bi ta preobrat nekako preživel, ne da bi povzročil deflacijo oziroma »depresijo«, se mora fiskalna politika lotiti odločnega davčnega razbremenjevanja podjetij in gospodarstva, pri tem pa ji prazna blagajna ne sme povzročiti sivih las.

Preobrat je zahtevala skupnica ameriških ekonomistov, ki jim v časopisih pravijo zagovorniki »gospodarstva ponudbe« (»Supply Side«). Ko so zamisel prvič pojasnili, to je bilo leta 1971 na nekem simpoziju v italijanski Bologni, je bila pravi šok za vse navzoče, zvečine vzgojene v keynesijanski

šoli, ki zahteva »usklajeno«, ne pa protislovno dejavnost vseh delov ekonomske politike. A 10 let pozneje so prav ta recept sprejeli najprej v Washingtonu, nato pa še od drugod (četudi glavni govorniki te skupine kot denimo profesor Robert Mundell z newyorške univerze Columbia, pravijo, da niso nikoli zagovarjali tako popustljive fiskalne politike, ki istočasno, ko občutno zmanjšuje davke, čez vso mero povečuje izdatke za vojsko).

O rezultatih tega preobrata v tekoči politiki zdaj živahno razpravljajo: ameriške predsedniške volitve so kajpak najboljša prilika za to. Zagovorniki politike nastopajo z močnimi argumenti, ki jih je težko izpodbijati: potem ko je šlo skozi valj izredno dragih posojil, se ameriško gospodarstvo že 18 mesecev vzpenja po prav tako izjemno visokih stopnjah (družbeni proizvod se vsako četrletje poveča za 7 do 10 odstotkov). Rast cen je manjša od 3 odstotkov, odprli pa so kar 7 milijonov novih delovnih mest. Zmanjšana je tudi rast osebnih dohodkov: kolektivne pogodbe, podpisane v prvem polletju 1984 omogočajo, da se plače zvišajo od 3 odstotke na leto, to je približno toliko, za kolikor se poveča storilnost.

Največ, kar lahko opozicija demokratske stranke

očita temu je, da je bila rast »kupljena« s čezmernim zadolževanjem zvezne blagajne. »ceho« — to bodo višje obresti in neizogibno višji davki pa bo treba plačati pozneje.

Kdo ve? Ekonomisti si niso edini niti kar zadeva preteklost, od ocene sedanjega trenutka pa gotovo ni nič bolj nevhvaležnega. Resse je ostri denarni politiki posrečilo zajeziiti inflacijo, čeprav je težko zanesljivo reči, ali je in koliko zajezila tudi »inflacijska pričakovanja«, in res je bil ta preobrat olajšan ali celo omogočen z dramatičnimi davčnimi razbremenitvami v petih letih (750 milijard dolarjev prihodka od davkov manj).

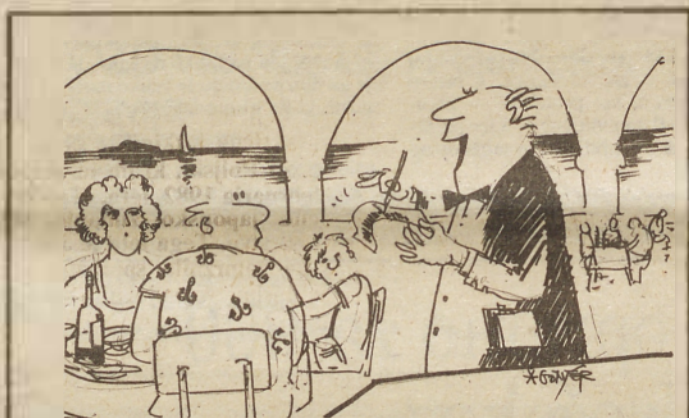
Toda tekoča ekonomska politika morebiti niti ne bo sposobna doseči veliko, kose bo nekoč rast ustavila, kot se je zgodilo konec šestdesetih let? Zato lahko na to vprašanje odgovorimo le z vprašanjem: je bolje imeti tak položaj kot posledico trde denarne in popustljive fiskalne politike, ali položaj, ki ga narekuje popustljiva denarna in ostra davčna politika? Sodobniki imajo veliko težav, ko je treba odgovoriti na taka vprašanja, vendar si nihče ne more dovoliti razkošja, da jih sploh ne bi zastavljal, zlasti tiste države, ki niso znale, hotele ali mogle zagotoviti takih preobratov.

(po GV)

Ustanovili MTP

Na zadnji seji predsedstva Počitniške zveze Pomurja, ki je bila v Ljutomeru, so med drugim preimenovali komisijo za organizacijo izletov v mladinsko turistično poslovalnico, ki deluje v okviru zveze. Za vodji poslovalnice so imenovali Ivana Plečka in Srečka Jagrinca. Dogovorilo se, da bodo v svoje vrste pritegnili čimveč članov in popostrili delo, hkrati pa se zavzeli za ustanovitev mladinskih postojank v severovzhodni Sloveniji. Mladinska turistična poslovalnica bo namreč organizirala cenene izlete, letovanja in zimovanja. Delo mladinske turistične poslovalnice pa bo koordiniral Center za mladinski turizem pri Počitniški zvezi Slovenije. Zavzeli so se tudi za to, da bi mladina morala biti oproščena plačevanja turistične takse, prav tako pa bi morale imeti nekatere ugodnosti gostinske organizacije, ki se ukvarjajo z mladinskim turizmom. Samoupravni sporazum o krepitevi in razvoju mladinskega turizma so doslej že podpisali: OPZ Ljutomer, ZSMS Kamenščak, GD Kamenščak. Temeljno sodišče Murska Sobota — enota Ljutomer, ZSMS Babinci, SZDL Kamenščak, ZSMS Ljutomer, DO Emona TOZD Agropod Ljutomer, predvidevajo pa, da bodo samoupravni sporazum podpisali tudi v drugih organizacijah in društvih.

F. M.

Vi mi boste dali vaš K-15, jaz vam pa še vrnem 40 dinarjev

MAMA, ŽIV SEM IN ZDRAV.....

Pred kratkim je v založbi Borec izpod peresa Jože Gosnar—Drago Novak izšla zanimiva knjiga z narodnoosvobodilno tematiko pod naslovom: »Mama, živ sem in zdrav«. Delo je zbirka spominov na partizana-borca in aktivista ter sekretarja okrajnega komiteja KPS in okrajnega odbora OF Ljutomer Branka Bernota-Aljaža. Po knjigi bodo prav gotovo pridno posegale šole, mladina, borci in aktivisti, pa tudi sicer je za zainteresiranega bralca zelo zanimivo in privlačno branje.

Mladina v Križevcih pri Ljutomeru vsako leto obudi spomin na 3. februar 1945. ko

je skupina kozakov-vlasovcev v boju v Logarovcih, nedaleč od Ljutomera pobila mlade aktiviste in borce, med katerimi je padel tudi Branko Bernot-Aljaž. Po njem se je tudi poimenovala osnovna šola v Križevcih pri Ljutomeru. Šola je tudi dala pobudo za zbiranje, ureditev in objavo podatkov iz Brankovega življenja. Na podlagi literature, predvsem pa zbranih virov sta omenjena avtorja zelo uspešno oživila lik Branka Bernota-Aljaža.

Knjiga ima tri dele. V prvem delu bralca seznanjajo poglavja: Bernotovi, Brankova šolska leta, aretacija Vide

MINERALNO-RUDNE RAZISKAVE V LENDAVSKEM TRIKOTNIKU

Državna in republiška meja ter Mura tvorijo tako imenovani lendavski kot. Če si zamislimo zračno črto nekje zahodno od ceste Lendava—Mursko Središče, dobimo »lendavski trikotnik«. Ta sicer ni tako zloglasen kot Bermudski, vendar po najnovejših dogodkih zasluži več pozornosti. Zlasti kar se tiče rudnin in njihovih odkrivanj. Začnimo kar po vrsti.

Pri nafti in plinu se najbolj veselijo hrvaški naftarji. Na južni strani tega območja so odkrili vrsto plinskih vrtin, med katerimi zadnja, tako imenovana MS-5 mnogo obeta. Vrtina je dosegala že okoli 3.800 metrov. Tu so se vrtalci srečali z velikimi količinami plina, vendar tudi z nevarnimi pojavi visokih tlakov (okoli 800 barov), visokimi temperaturami, tako da so začeli govoriti, da vrtalna garnitura

EMSCO IV vrta na »atomski bombi«. Vrtalci so uspeli vrtino kontrolirati in obdelati, zacementirati in jo sedaj »držijo v roki«. Vrtina bo kmalu končana in se preselila na novo lokacijo.

Tega se veselijo lendavski vrtalci, ki nameravajo vrtati novo vrtino MS-6. Vrtina bo na slovenski strani Mure v Murskem gozdu, kjer so že pripravljene temelji za vrtino, bazeni za izplako in drugo za čuvanje okolja. Tudi tu pričakujejo zemeljski plin z vsebnostjo ogljikovega dioksida.

Največji poseg na tem območju pa predstavlja odkrivanje in začetek pridobivanja visokokaloričnega premoga, ki sega v primernih debelinah od površine do 300 in več metrov. Letos naj bi začeli še z odpiranjem raziskovalnih vpadnikov za poskusni od-

kop majhnega dela tega rudnika. Količine so res velike, saj govorijo o nekaj sto milijonih ton premoga, vendar je vprašanje, kako je s pridobivanjem.

Drugo območje, kjer se hkrati iščeta nafta in plin, je stara vrtina v Sodincih, nedaleč od Ormoža, tako imenovana KO-2, ki so jo izvrtali pred več kot dvajsetimi leti. Zanimivo je bilo raziskovanje ustja vrtine s pomočjo globinskega detektorja, ki je takoj odkril vrtino sredi njive. Sedaj so že narejeni temelji za remontno dvigalo, ki bo nadaljevalo raziskovalna dela na tej stari vrtini.

V lendavskem trikotniku moramo omeniti še ogromne količine prvostopne gline, ki je po sedanjih ocenah dovolj za tristo let. Količine termalne vode pa so skoraj neusahljive.

Jože Szabo

KOT SRAČJE GNEZDO

V OBJEMU PARAGRAFOV

Mislec Nietzsche je nekoč zapisal, da bi bili ljudje strašni zločinci, če bi zares potrebovali vse zakone, ki jih ustvarjajo. In to je rekel v času in družbi, ki je imela v primerjavi z nami bore malo zakonov; saj ima pri nas takorekoč že vsak državljani svoj zakon, dogovor ali samoupravni sporazum. Pa jih očitno še ni zadosti; sprejemamo nove in nove. Smo potemtakem »strašni zločinci«? To najbrže ne, imamo pa kaj čudne navade. Splošno znano je namreč, da pri nas sprejemamo zakone zato, da jih potem izigravamo, ne pa zato, da bi jih spoštovali — s tem pa

Nietzsche pri kovanju svojega izreka ni računal.

Da se razumemo: gornjega sploh ni težko preveriti, pa naj gre za federativno, republiško, pokrajinsko, občinsko ali tozovsko raven. Nekdo je, ne brez poroga, zapisal, kako bi pri nas rabili najmanj tovarne za razlaganje predpisov, saj je na čase vse skupaj podobno sračjemu gnezdu, kjer se ne ve, kdo pije in kdo plača. A prepričajmo se na nekaj »ovirkih« iz poročila zvezne vlade, ki ga je pripravila pred nedavnim glede izvajanja zveznih zakonov in drugih zveznih predpisov. Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev je v desetih mesecih leta 1982 kršilo kar 43 odstotkov vseh tistih, ki jim je SDK pazljivo pogledala v poslovne knjige. Vrednost ugotovljenih nezakonitosti je bila kar 52,5 milijarde dinarjev. Zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino najprej sploh ni bilo mogoče izvajati, zato so ga spremenili. Kljub temu pa je predpis s tega področja kršilo kar 3.029 delovnih organizacij. Nič bolj nedolžne niso

v tem pogledu banke, saj je morala lani Narodna banka Jugoslavije kar 76-krat ukrepati proti bankam, vložila je 154 ovadb za gospodarske prestopke in 4 ovadbe za kazniva dejanja. Skratka, primerov za to, kako imajo domala povsod masla na glavi, je dovolj in vprašanje je, kakšen izrek bi za današnjo rabo skoval mislec Nietzsche.

V tem pogledu daje misliti dogajanje v slovenski skupščini minul teden, ko delegati zbora združenega dela in zbora občin niso sprejeli predloga zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984-85. Misliti zato, ker se je skupščina — kot so poročali kolegi — prelevila v nekakšno tržnico (prižnico), kjer je vsak lahko po mili volji ponujal svoje blago, ga hvalil, lišpal, branil ali ga slikal z rožnatimi barvami. In epilog: družbenopolitični zbor je postavil investitorje negospodarskih in neproizvodnih naložb pred odgovornejše ravnanje, delegati pa zatrdili, da je naložbe mogoče brzditi tudi brez zakona. Žal, ena lastovka še ne prinese pomladi!

POPRAVEK

V prejšnji številki Vestnika se je v naslovu prispevka o gradnji kirurgije na prvi strani vrnila neljuba napaka. Za kirurgijo je potrebnih še 268 milijonov dinarjev in ne 268 tisoč. Za napako se opravičujemo.

Kritično v vsej živinoreji

M. Sobota, julij — S prirejo mesa po zdaj veljavnih cenah ni moč nadaljevati, saj rejci pri 100-kilogramskem prašiču gubijo 7.200 dinarjev. mesarji pa že ob sedanjih cenah živine beležijo več desetmilijonske izgube. Kot novo, doslej neprisočno, omejnajo padanje kupne moči. tako da so vsa skladišča polna mesa in zaradi velike ponudbe grosisti mesarjem ne priznavajo niti nedavno sprejete skromne podražitve mesa za 17 odstotkov. Celo huje — ob starih cenah poslej zahtevajo rabate. In kam z živino, ki jo po republiških planih že redijo in je vhlavljen, njena prodaja po sedanjih cenah pa bo rejcem navrgla milijonske izgube? Kako optimalizirati obseg proizvodnje ob dejstvu, da te v času presežkov mesa zapustijo kupci, ki si jih oskrbovali leta in ki so podpisali zdaj brezpredmetne samoupravne sporazume o dolgoročno naročeni proizvodnji? Izhod je moč iskati v zmanjšanem obsegu proizvodnje, ki pa bo ob sedanjih cenah prav tako navrgla velike izgube. Kdo bo pokrival stroške s krediti zgrajenih hlevov, če bodo ti ostali napol prazni? Vse kaže, da je svetlo pot iz teme tunela, ki jo tačas iščejo rejci in mesarji ABC POMURKA —, čeprav je njihče ne vidi — iskati v večji prodaji doma in izvozu ob seveda ustreznih cenah na domačem tržišču in ustreznih spodbudah izvoza.

odstotkov načrtovanih količin za leto 1984 in sicer 25 milijonov litrov, kar je 3 odstotke manj kot v letu 1983. Brojlerjev so številčno vzredili 2 milijona oziroma 51 odstotkov letnega plana, po teži pa celo 53 odstotkov, kar je v primerjavi z letom 1983 12-odstotno povečanje.

Težave so imeli s plasmajem prašičev, ki jih zaradi polnih hladilnic v prvem polletju niso uspeli pravočasno klati, kar je največ težav povzročalo farmi KG Rakičan, kjer so zaradi slednjega zabeležili tudi večje število poginov. Pri prašičih je tačas velik presežek pujskov, saj jih v KZ Ljutomer—Križevci ne vhlavljajo, tako da imajo prostih že 1.200 stojšč in zato že 850 odojkov presežkov. V drugih kmetijskih zadrukah pujske vhlavljajo, čeprav usoda proizvodnje ni znana. Velja omeniti, da so v prvem polletju v Mesoiždskih iz Gornje Radgone zaradi drage koruze klali le 80 do 90-kilogramske prašiče. Ob vsem naštetem pa velja omeniti tudi težave s pitanjem goveda po posebnem receptu za izvoz, katerega cena pitanja je višja, zdaj pa ga koljejo za domače tržišče oziroma za zalogo. Zamrznjeno meso pa pozneje ni moč prodajati zahtevnim tujim kupcem. Ob veliki ponudbi pa so italijanski kupci postali še bolj izbirci glede kakovosti, tako da gledajo na obliko živali in barvo mesa in zgodilo se je

Cena soje se je letos povečala za 34, premikov za 47 in drugih sestavin krmil za 37 odstotkov, obresti za kredite za zalogo mesa pa za 45 odstotkov. Ob vsem tem so v Pomurju cene prašičev ostale nespremenjene, cene telet in krav pa so celo znižali. Mesarji pri grosistih ne uspejo mesa prodajati po določenih višjih cenah. Izvoz je manjši, v Jugoslaviji pa smo letos prodali za 58.000 ton mesa manj kot v letu 1983.

Na tujih tržiščih so cene namreč še veliko nižje kot doma. ABC POMURKA pa je ob tem, da je ponudila smešno nizke cene, kljub temu na licitacijah v Iraku, Alžiru, Tunisu, kjer so rejci iz Bolgarije, in Poljske ponudili tono mesa mlado pitane goveda tudi za manj kot 730 dolarjev, propadla. Ponudba je uspešna le s prodajo Jordaniji. Nastali položaj je med rejce živine vnesel zmedo, zato mnogi ne privezujejo telet za nadaljnje pitanje, tako da je v Pomurju več 100 telet presežkov. Velika pa bo tudi ponudba mlado pitane goveda pri KG Rakičan in drugih, ki so pozimi in v začetku leta na veliko privezovali teleta.

Goveda so v ABC POMURKA v prvih šestih mesecih v primerjavi z letnim planom vzredili 45 odstotkov oziroma 13.175 kar je 6 odstotkov več kot v enakem obdobju 1983. Prašičev so vzredili 49 odstotkov letos načrtovane količine. V šestih mesecih so jih namreč v klavnico oddali 100.661 oziroma 21 odstotkov več kot do polletja preteklo leto.

Mleka so v ABC POMURKI do polletja odkupili 49

že, da so od zanje zaklanih 100 živali prevzeli le polovico. Težava nikakor ne pride sama, temveč jih je kar cela vrsta. Najbrž tudi zaradi prevelike prisotnosti administriranja, neupoštevanja delovanja tržnih zakonitosti, slabšega gospodarskega položaja tako doma kot v svetu in ne nazadnje zato, ker ob večji proizvodnji nismo predvideli, kam s povečanimi blagovnimi fondy. Ob cenejši koruzi, pašnem načinu vzreje, cenejših gnojilih in nafti bi lahko bili konkurenčni na svetovnem tržišču, tako pa smo predragi za domače kot tuje kupce. Slednje se potrjuje v zalogah neprodanega mesa. V Sloveniji je tačas na zalogi 12.700 ton junčjega mesa. Letno se kolje 60.000 MPG, kar pomeni 144.000 ton mesa junetine. Na zalogi je tudi 4.800 ton svinine ali okoli 70.000 zaklanih prašičev. Letno koljemo 450.000 prašičev. Zaloge so tudi v polnih skrinjah potrošnikov in v zakol godni živini. Edino rešitev v ABC POMURKI vidijo v povezavi in delitvi bremen rejcev, mesarjev in potrošnikov oziroma delovanju skladov za intervencije.

Boris Hegeduš

ZAVOD ZA ČASOPISNO IN RADIJSKO DEJAVNOST MURSKA SOBOTA, Titova 29/1, samoupravna delovna enota VESTNIK — RADIO slovenski program,

objavlja prosta dela in naloge:

— knjigovodje

za določen čas
Pogoj: končana srednja ekonomska šola.

— administratorja v naročniški službi

za nedoločen čas
Pogoj: končana srednja ekonomska šola. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z znanjem madžarskega jezika.

Rok prijav z dokazili je 8 dni po objavi.

Delavski svet Invalidske delavnice »Solidarnost« p. o. Murska Sobota, ob soglasju Skupnosti socialnega skrbstva občine M. Sobota

RAZPISUJE
dela in naloge

vodja delavnic
pod posebnimi pogoji

Pogoji:
Defektolog ali socialni delavec, dveletne izkušnje pri delu z invalidi.

Prijave poslati v 15 dneh ob predložitvi vseh dokumentov.

Ivo Orešnik

S prihranki do delovnega mesta

Naši delavci, začasno zaposleni v tujini, vse bolj resno razmišljajo o vrnitvi v domovino. Nekateri zato, ker so pač nabrali dovolj delovnih let za upokojeve, drugi pa se žele zaposliti doma. V želji, da bi jih seznanili z možnostmi za delo — tako v kmetijstvu, obrti, kot organizacijah združenega dela — smo pripravili zapis, ki si ga lahko preberete na tej strani.

Kruh je tudi doma

Plača, ki jo dobiš v tujini in jo „pretopiš“ v dinarje, je lep kupček denarja. Povsem drugače pa je, če si hočeš ustvariti življenje na tujem, saj tudi tam poznajo draginjo. Naši delavci, zaposleni na tujem, znajo dobro računati, zato devize pridno pošiljajo ali prinašajo domov, jih nalagajo v banko, v večini primerov pa so si omislili kako materialno dobro: hišo na primer. Velika večina — nekateri so na tujem zaposleni tudi po 20 let — zlasti zdaj, ko so bile v Nemčiji večledenske stavke, še posebej resno razmišlja o vrnitvi v domači kraj in o ustreznih zaposlitvi. Toda kje? Resnici na ljubo je treba pač povedati, da imamo na pomurskih enotah zavodov za zaposlovanje prijavljenih 2 tisoč iskalec zaposlitve in da med njimi prevladuje mladina, ki je končala ustrezno obliko strokovnega usposabljanja. Povsem jasno je, da si bo tak človek utemeljeno izboril prednostno pravico do dela v ustreznih organizacijah združenega dela. Veliko manj možnosti je, da do take zaposlitve pride zdomec.

KMETIJA KLIČE

V teh poletnih mesecih, še zlasti pa v avgustu, se v naši pokrajini mudi veliko naših delavcev. Mnogi niso prišli zgolj na dopust, ampak tudi „potipat“, kakšne so možnosti za zaposlitev. Verjetno ugotovljajo enako, kot smo zapisali. No, s tem pa ni rečeno, da se mora prav vsakdo prebijati v tujini vse tja do penzije. Naši delavci, ki so odšli v tujino s kmetij, si lahko omislijo umno kmetovanje. Ni jih malo, ki so se že vrnili in spet obudili k življenju zapuščenega posestva. Želimo seveda, da bi jih bilo še več, še zlasti pa na Goričkem in še v nekaterih drugih predelih Pomurja, ker je resnično velik greh, ko vidiš zapuščen posestvo, človeka, ki naj bi na njem delal, pa se „potika“ na tujem. Seveda pa se je treba prilagoditi sedanjemu stanju v kmetijstvu, živinoreji in drugih dejavnostih na področju pridelovanja hrane. Preprosto povedano: ugotoviti je treba „kaj bo šlo“. Naši delavci, začasno zaposleni na tujem, so dokaj razgledani, zato jih ni treba posebej poučevati, česa naj se lotijo. Seveda pa brez pomoči in sodelovanja kmetijskih pospeševalcev in zadrug ne bo šlo. Poljedelstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo... živinoreja... to so dejavnosti, ki se jih lahko uspešno loti „poljski delavec“. Izkušnje pa kažejo, da se v tako delo lahko vživi tudi nekmetijec.

FORMALNOSTI VSE MANJ

Tako kot v republiki Sloveniji nasploh, dajejo tudi posamezne občine velik poudarek drobnemu gospodarstvu, torej obrti. Analize namreč kažejo, da ta oblika dela precej zastaja, posledica pa je, da številne dejavnosti niso „pokrite“, po drugi strani pa je zato tudi še veliko možnosti za zaposlitev. O stanju na tem področju je v mesecu maju tekla beseda tudi v republiški skupščini, ki je nato sprejela ugotovitve, stališča in sklepe o stanju in usmeritvah drobnega gospodarstva. V tem zapisu seveda ne bomo omenjali vseh nalog, ki so zadane posameznim subjektom (republika, občine, krajevne skupnosti, organizacije združenega dela, obrtna združenja, stanovanjske skupnosti, gospodarska zbornica itd.), pač pa naj v telegrafskem slogu povemo, da je prižgana zelena luč za veliko

NAŠI DELAVCI, ZAČASNO ZAPOSLENI NA TUJEM

javnost — to je obrtno dovoljenje. Če dovoljenja ne morejo pridobiti do takrat, ko uvažajo gospodarski inventar, lahko dostavijo carinskemu organu le potrdilo pristojnega organa občine, da imajo po predpisih izpolnjene pogoje za opravljanje določene obrtne dejavnosti, za katero uvažajo gospodarski inventar, manjkajo jim samo še stroji. V enem letu od dneva uvoza pa morajo dostaviti še obrtno dovoljenje. Pri uvozu je treba dostaviti še naslednje dokumente:

1. potrdilo, da so bili na delu v tujini določen čas,
2. pisno izjavo, da zadnji dve, štiri ali šest koledarskih let niso izkoristili ugodnosti iz zakona,
3. pisno izjavo, da se za stalno vračajo v domovino,
4. spisek gospodarskega inventarja, katerega vnašajo oziroma prejemajo iz tujine oziroma ga bodo kasneje uvozili.

UGODNOSTI ZA DOLOČENA LETA

Tisti, ki so bili v tujini na delu neprekinjeno najmanj 2 leti oziroma 24 mesecev v treh zaporednih letih, so lahko oproščeni za vrednost gospodarskega inventarja do skupne vrednosti 350.000 dinarjev. Če je vrednost opreme 850.000 dinarjev, so oproščeni plačila carine do vrednosti 350.000 dinarjev, za razliko od 350.000 dinarjev do 850.000 dinarjev (torej 500.000 dinarjev) plačajo 10-odstotno carino in 17,40 odstotkov temeljnega prometnega davka. Vrednost opreme 850.000 dinarjev je tudi maksimalno dovoljena vrednost za uvoz.

Naši državljani, ki so na delu v tujini neprekinjeno najmanj 4 leta, so lahko oproščeni plačila carine za predmete gospodarskega inventarja do skupne vrednosti 700.000 dinarjev. Če je vrednost opreme 850.000 dinarjev, so oproščeni plačila carine za vrednost 700.000 dinarjev (torej 150.000 dinarjev) plačajo 10 odstotkov carine in 17,40 odstotkov temeljnega prometnega davka. Vrednost opreme pa ne sme biti večja kot 850.000 dinarjev.

Naši državljani, ki so na delu več kot 6 let, so lahko oproščeni plačila carine za predmete gospodarskega inventarja do skupne vrednosti 1.400.000 dinarjev. Če je vrednost opreme 1.700.000 dinarjev, so oproščeni plačila carine za vrednost 1.400.000 dinarjev, za razliko od 1.400.000 dinarjev do 1.700.000 dinarjev (to je 300.000 dinarjev) plačajo 10-odstotno carino in 17,40 odstotkov temeljnega prometnega davka. Vrednost opreme pa ne sme biti večja kot 1.700.000 dinarjev.

Tisti naši občani, ki so bili na začasnem delu v tujini 2 oziroma 4 leta, lahko uveljavljajo pravico oprostive carine, če se nameravajo ukvarjati s kmetijsko dejavnostjo, ribištvo, obrtnimi dejavnostmi v gradbeništvu, obrtno-storitvenimi dejavnostmi. Občani, ki pa uveljavljajo pravico brezcarinskega uvoza opreme in so delali na tujem več kot 6 let, pa se lahko ukvarjajo: 1. s kmetijsko proizvodnjo (pridelovanje žit, industrijskih rastlin, zelenjave, krmnih rastlin, cvetja in okrasnih rastlin, semen, obdelavo semen lastnega pridelka, sadjarstvo, vinogradništvo in živinorejo. (Z vsem tem se lahko ukvarjajo tudi tisti, ki so bili na delu 2 oziroma 4 leta); 2. s kmetijskimi storitvami; 3. z ribištvo na morju, rekah, jezih in ribnikih; 4. z obrtnimi dejavnostmi v gradbeništvu; napeljava in popravilo gradbenih inštalacij, dokončna in obrtna dela v gradbeništvu; 5. z gostinsko dejavnostjo: gostinske storitve, nastanitve, gostinske storitve prehrane in druge gostinske storitve; 6. z obrtno in storitveno dejavnostjo: izdelava predmetov iz nekovin, izdelava in popravilo kovinskih izdelkov, izdelava in popravilo elektrotehniških izdelkov, izdelava in popravilo lesenih predme-

tov, izdelava in popravilo tekstilnih predmetov, izdelava in popravilo predmetov iz gume in usnja, izdelava živilskih proizvodov, osebne storitve in storitve gospodinjstva, razen storitev zabavnih parkov, sejamskih streljšč, otroških avtodromov in drugih mest za razvedrilo.

Možnosti za osebno delo je torej veliko. Zelo privlačno pa je lahko tudi sodelovanje z organizacijo združenega dela. Če uveljavljate pravico brezcarinskega uvoza, potem morate ob vrnitvi carinarnici predložiti sporazum o združevanju sredstev in dela z organizacijo združenega

dela oziroma sporazum ali pogodbo o prenosu do oprostitve carine na organizacijo združenega dela ali pogodbeno organizacijo združenega dela, s katero združujete sredstva in delo.

Pripravil
ŠTEFAN SOBOČAN

BESIDE ŽE — DEJANJA

„Predvsem pa si moramo prizadevati, da se bodo naši ljudje, obogateni z izkušnjami in znanji vračali, čeprav se krog migracije ne bo nikoli v celoti sklenil. Ko sem letos obiskal Bavarsko v Zahodni Nemčiji, sem se prepričal, da dosedanja prizadevanja za vašo vrnitev in vključitev v prvotno okolje v domovini ne dajejo rezultatov, s katerimi bi bili v celoti zadovoljni. Preveč zanemarjamo vprašanje ponudbe in povpraševanja, ki s svojo zakonitostjo bodisi pospešujeta bodisi zavirata povratne selitvene tokove. S tem seveda ne mislim reči, da ni bilo storjeno prav nič. Tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji je bilo nekaj pozitivnih premikov:

V preteklem letu smo v Sloveniji sprejeli družbeni dogovor o zbiranju in vračanju sredstev občanov za ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti. Družbeni dogovor omogoča, da si delavci na začasnem delu v tujini z vlaganjem svojih prihrankov v domače združeno delo zagotavljajo delovno mesto in socialno varnost.

V Ljubljani je bil ustanovljen Poslovno-informativni center, kjer lahko naši delavci na začasnem delu v tujini dobijo informacije, pomembne za njihovo vračanje.

Tudi problemska konferenca o zaposlovanju, ki jo je pripravila Republiška konferenca SZDL Slovenije, je nakazala možnosti za hitrejšo zaposlovanje naših delavcev na začasnem delu v tujini, zlasti v nadaljnjem razvoju drobnega gospodarstva, kmetijstva, turizma itd.

Sklepi Zvezne konference SZDL Jugoslavije o vključevanju jugoslovanskih državljanov na začasnem delu v tujini pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije obvezujejo vsakega, da opravi svoj del obveznosti iz skupnega programa. Gospodarska kriza, ki pesti ves svet, ni obšla Jugoslavije.

Srečujemo se z mnogimi problemi, bomo se za uresničitev gospodarske stabilizacije, za izboljšanje plačilne bilance, za čim večjo ekonomsko neodvisnost. V luči dogajanj v svetu, v katerem živite in delate vi, v luči izvajanja našega dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije skušamo kar najbolj razreševati tudi vaše probleme.”

Tre besede Franca Setinca, predsednika Republiške konference SZDL Slovenije, v bistvu zajemajo vse probleme — predvsem tiste politične — kjer je razkorak med željami in možnostmi

največji. Dejstvo je, da je želja vseh, da bi se čim več delavcev na začasnem delu v tujini vrnilo domov. Drugo pa je, kakšne so možnosti za njihovo vrnitev. Vsaj v Pomurju je želja več kot možnosti. Še največ delavcev se lahko zaposli v tako imenovanem drobnem gospodarstvu — torej v obrti. Zakaj? Združeno delo vsaj trenutno potrebuje drugače kadre, kot pa se ponujajo med delavci, ki so na začasnem delu v tujini.

Ob tem bi lahko omenili informativne sestanke, ki jih prireja socialistična zveza vsako leto z našimi zdomci. Zadnja leta postajajo ta srečanja vse bolj samo informativna, manj pa konkretna — da bi se namreč predstavniki zavoda za zaposlovanje in zdomci konkretneje dogovarjali — tudi dolgoročneje planirali in načrtovali — kaj bomo potrebovali čez pet ali deset let. Nekaj poskusov je bilo s predstavitvijo možnosti v drobnem gospodarstvu — predvsem kje bi se delavci na začasnem delu v tujini lahko bolj vključili — predvsem pri izdelovanju predmetov za industrijo, ki jih primanjkuje. Kljub vsemu pa lahko rečemo, da je na tem področju še veliko možnosti, ki jih nismo izkoristili.

GIZELA IN FRANC PINGER ZDRUŽILA SREDSTVA Z DIANO

Uvozila opremo za 900 tisočakov

38-letna Gizela in 41-letni Franc Pigner iz Murske Sobote sta bila trinajst let na začasnem delu v tujini. V Berlinu sta bila zaposlena v gostinstvu. Zakonca sta se odločila vrniti v rodno pokrajino in v Murski Soboti odpreti kiosk — okrepčevalnico, kjer bi ponudila prigrizke, pripravljene na sodobnejši način. Pri ustreznem organu na soboški občini sta vložila prošnjo za obrtno dovoljenje. Prvič sta bila zavrnjena. Nato sta morala vložiti prošnjo na krajevni skupnosti. Ni potrebno izgubljati besed o tem, da sta se večkrat osebno pozanimala ali je prošnja odobrena ali ne. Odgovor je bil ves čas enak: prošnje bo obravnavana na naslednjem sestanku.

Pred odhodom na začasno delo v tujino je bila Gizela že deset let zaposlena v Diani, stika z delovno organizacijo pa tudi med zdomstvom ni pretrgala. Delovna organizacija, ki je že dalj časa iskala možnost za pridobitev novih peči in drugih strojev, ki se uporabljajo v gostinstvu, sicer pa jih je potrebno uvoziti, je izkoristila priložnost. Sklenili so petletno pogodbo. Zakonca, ki sta se za zmeraj vračala v domovino, sta uvozila opremo v vrednosti približno devedeset starih milijonov. Bila sta tudi sovlagatelja sredstev, ki jih bosta dobila povrnjena v petih letih. V sedmih dneh od povratka v domovino sta že bila na svojih delovnih mestih. Gizela kot natakarica v slaščičarni hotela Diana, njen mož Franc pa dela v kiosku na avtobusni postaji.

„Pogodba je bila sklenjena v obojestransko zadovoljstvo,” pravi Gizela. „Ko je bila pogodba že podpisana, sva dobila odgovor s krajevnih skupnosti, da je najina prošnja odobrena. Takrat

je bilo že prepozno. Na odgovor sva čakala šest do sedem mesecev, to je pa res predolgo. Lepše je bilo v Berlinu, navadila sem se vlemestnega življenja, pa tudi drugačen odnos do dela moram imeti, do same strelje gostom. S tem delovnim mestom sem zelo zadovoljna. Vključitev v delo, je bila toliko lažja, ker sodelavke poznam že od prej.”

Pomembno je znanje in izkušnje, ki sta si jih nabrala pri delu v tujini. Delovna organizacija je sprejela precej njenih predlogov za izboljšanje ponudbe in strelje. Med drugim pripravljajo tudi nove sladice, ki niso le valjbljivejša na pogled, marveč tudi boljše. Z mikrovalovnimi pečicami lahko gostom ponudijo tudi tople sladice... „Gostu pa moraš tudi vedeti ponuditi kaj novega, okusnejšega, mu svetovati pri izbiri, saj se med množico slaščičarskih stvari večkrat niti ne znajde.” V kiosku na avtobusni postaji so ponudbo popestrili s obloženiimi pleskavicami, ali po domače s hamburgerji, pripravljani na ameriški način. In promet se je povečal. Idej in predlogov imata mnogo, uvajala jih bosta postopoma. V kratkem bo delovna organizacija odprla

dva nova kioska, na soboški tržnici in pri železniškem podhodu. Zakonca bosta prevzela ti dve delovni mesti. In prav tukaj bosta delavcem ponudila topla in okusna okrepčila, pripravljena na moderen in hiter način z mikrovalovnimi pečicami.

Gizela pravi, da iz pogovorov z drugimi zdomci ve, da nekako oklevajo pri vračanju v domovino. Pojavlja se tudi negotovost in zmedenost, saj se predpisi tako hitro spreminjajo, da jih je le težko v celoti spremljati. Poglavlje zase predstavlja dolgo čakanje na meji in ureditev vseh formalnosti, marsikaj bi se lahko spremenilo z bolj pametno carinsko politiko. Neprijetna je negotovost glede zaposlitve tako v delovnih organizacijah kot čakanje na obrtno dovoljenje. Marsikatera družba je mnogo bolj razvita in bogata, pa ni potrebno toliko potrdil, žigov in sploh papirja.

Zdomci predstavljajo velik vir znanja, ki bi ga lahko uspešno realizirali v našem gospodarstvu (npr. inovatorstvo), tega bi se moralo naše združeno delo zavedati. Delavci na začasnem delu v tujini so konec koncev del našega delavskega razreda. a-va

Odplesali so tudi zadnji plesalci folklornih plesov in stara, s slamo krita prekmurska hišica na sceni 14. folklornega festivala je ostala osamljena — do prihodnjega 15. festivala prihodnje leto. Kaj zapisati o letošnjem festivalu? Najprej vsekakor besede, ki jih je v nedeljo popoldne izrekel prof. Mirko Ramovš, predsednik strokovnega odbora za folkloro pri ZKO Slovenije: »Že 14. beltinski folklorni festival in številno občinstvo na njegovih prireditvah so zadosten dokaz, da ljudsko izročilo ni zapuščeno in orumenelo blago v škripajoči skrini, ampak živi vir, ob katerem se napajamo, utrjujemo in presušimo od vročnega beganja po žgočih poteh naše sedanosti. Ljudsko izročilo nas ne vrača v svet lažne idilike, pač pa nam ponuja sliko načina življenja, ki je imelo posluš za človeka, za njegovo čustvenost in mu dajalo priložnost za intenzivno doživljanje pomembnih življenjskih dogodkov ter s tem ustvarjalo v ljudih duševno ravnovesje. Ljudsko izročilo z vsemi pojavi izpričuje, da je življenje lahko kljub tegobam vsakdanjosti lepo: ubrano fantovsko petje, starinska obredna

kolednica, živahen ples, nežni ornament na skrini in vezenini ali preprosta, toda v naravno okolje zraščena hiša, pa s svojo lepoto oplaja tudi nas. Ljudsko izročilo je dokaz umetniške ustvarjalnosti našega človeka, ki je znal vdihniti lepoto tudi čisto uporabnemu predmetu, dati dovršeno obliko navadnemu vrču, ki je znal v glasbi izraziti dušo, in zapeti v harmonijah, ki jih danes celo poklicni glasbenik težko dojamemo in posnamo. Ljudsko umetniško izročilo, pa naj bo to pesem, pripoved, glasba, ples, arhitektura ali likovna izpoved, ni nič manj vredno od visoke šolane umetnosti, le sredstva, s katerimi se je ljudski umetnik izražal in jih uporabljal, so drugačna. Ljudsko izročilo ni nekaj mrtvega, ampak živi dalje samo ali v nas, doživlja pa spremembe, ki jih prinaša nov način življenja. Za mnoge njegove oblike ni več možnosti za življenje in bi prešle v pozabo, če ne bi poskrbeli zanje, tako da jih, zavedajoč se njihovih kulturnih vrednot, gojimo v različnih okvirih kulturno-prosvetnih dejavnosti. Na ta način živi sicer v drugotni obliki. S tem ne

FESTIVAL KAKOVOSTNIH SPREMENB

gojimo nostalgije za preteklostjo, pač pa utrjujemo zavest, da je ljudsko izročilo izraz našega življenja, naše težke zgodovine, naše duše, naše zemlje; zato je naša dolžnost, da ga čuvamo in ohranjamo za sedanje in kasnejše rodove. Največkrat rešujejo vrednote ljudskega življenja in izročila ljudje sami, na njihovo podbudo nastajajo zanimive prireditve, katerih namen ni le zasluzek, temveč resnična želja pokazati domačinom in gostom del svoje bogate kulture. Ena takih je prav gotovo tudi folklorni festival v Beltincih. Prihodnje leto bo obhajal že 15. obletnico, s kakršno se ne more pohvaliti veliko tovrstnih prireditev. Pri tem je treba poudariti, da je bil ves čas delo zagnancev, ki so kljub težavam imeli dovolj moči in poguma, da so vztrajali. Danes beltinski folklorni festival živi v zavesti prekmurskega človeka, počasi pa prehaja tudi v splošno slovensko kulturno zavest. Njegova vrednost ni samo v tem, da povezuje sosednje narode in zamejske Slovence ter privablja domov razseljene Prekmurce, ampak tudi v dejstvu, da ne deluje v velikem središču, ampak na podeželju, v vasi, čeprav je je za majhno mesto. Mislim, da je to resnično pravi kraj za festival, ki mu je vsebina ljudsko izročilo. Leto naj se predstavlja v okolju, v

kakršnem je živel in še živi, ne pa, da ga trgamo iz domače zemlje in presajamo kot uvelo bilko v mesto. Le doma se bo moglo razcveteti in pomeniti doživetje za vsakogar, ki bo prišel, ga videl ali mu prisluhnil. S tem, ko so prireditve, naslonjene vsebinsko na ljudsko izročilo, v domačem okolju, je popestrjena tudi turistična ponudba, kraji imajo možnost dodatnega zaslužka in razvoja, vrednote ljudskega izročila pa so iztrgane pozabi. Seveda je pri ohranjanju pojavov ljudske kulture nujno potrebna pomoč širokovnjakov etnologov in folkloristov, da se folklorne prireditve ne zmalšijo v zgolj folklorni celofan zavite veselice, čeprav se negativnim pojavom folklorizma ni mogoče povsem izogniti.

Beltinski folklorni festival vključuje v svoj spored različne vrste ljudskega izročila, od plesov, pesmi, šeg, iger do materialne kulture. Če je doslej morda živel na obrobju in imel zaledje le v Prekmurju, si moramo prizadevati, da bi z izpopolnjenim programom postal tudi festival vse slovenske ljudske kulture, da bodo Beltinci postali kraj, kamor si ne bodo želeli priti le Prekmurci, ampak vsi tisti Slovenci, ki jim je ljudsko izročilo pri srcu in del njihovega duševnega in čustvenega življenja.

In prav na te besede lahko

Na prikazu prekmurskega gostovanja so Andrejčani prikazali tudi življenje in delo na vasi: pletenje košar, prejo . . .

navežemo vsebino letošnjega festivala, z vsemi njegovimi spremembami. Letos prvič se je festival razširil na štiri dni. Ločitev po vrstah je beltinsko prireditev samo kakovostno dvignila in ne razvrednotila ali razvojenela. Celovečerni prikaz prekmurskega gostovanja v četrtek zvečer je več kot dobra uvodna prireditev v festival — če izvajamo prijetno razstavo izdelkov iz krep papirja v čitalnici KUD Beltinci. Vaščani Andrejci so se resnično potrudili in pripravili celovit prikaz — od uvodnega dela s prikazom kmečkih opravil, do snubljenja in same svatbe. In če pri tem omenimo še folklorne obleke, ki so bile zelo dobro narejene, potem bi četrtek večer lahko označili kot odličan. Tudi drugi večer — v petek — ni bilo dolžan in ravno ta večer je prinesel največje spremembe — ljudske pevce in godce so ločili od folklornega plesa. S to ločitvijo so

prireditelji dali možnost kakovostne rasti, predvsem pa — iskanju izvirnega. Največ zanimanja pa je bilo namenjenega sobotnemu večeru, ko so nastopile folklorne skupine iz porabskih Sakalovec, Gerolfingna (ZR Nemčija in Körmenda (LR Madžarska) ter nedeljski sklepni prireditvi, kjer so se poleg omenjenih treh folklornih skupin predstavile in nastopile še folklorne skupine Janko Živko iz Poljčan, Nedelišča (SR Hrvatska), Kres iz Novega Mesta in seveda domača folklorna skupina KUD Beltinci.

Ob tem ne smemo pozabiti na sobotni prikaz starih pastirskih iger: početeš in streljanje s fračo na dolge (glinaste) lonce in nedeljsko sejmarjenje. Skratka: beltinski folklorni festival resnično prerašča okvirje lokalne, morda še regionalne prireditve in globoko posega na področje ohranjanja ljudskega izročila. Dušan Loparnik

SVET OSNOVNE ŠOLE STROČJA VAS, Stročja vas 24 — LJUTOMER

razpisuje

dela in naloge:

- učitelja zemljepisa in zgodovine, PRU, za določen čas od 1. 9. 1984 do 31. 8. 1985;
- vzgojiteljice, za določen čas od 1. 9. 1984 do 31. 8. 1985.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

»Komisija za delovna razmerja TOZD OŠ Vljaj Lajos Genterovci objavlja

prosta dela in naloge

- 1. 2 učitelja razrednega pouka
- 2. 1 učitelja glasbenega pouka z dopolnjevanjem obveze

Pogoji: z zakonom predpisana izobrazba in znanje slovenskega in madžarskega jezika

Nastop dela 1. september 1984.

Rok prijave: 10 dni po objavi

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 10 dneh.

Početeš je zanimiva in dinamična pastirska igra, ki nekoliko spominja na ameriški baseball.

Atraktivnost in razgibanost sta elementa folklorne, zaradi katerih je ta del kulture tudi zanimiv.

Dr. Ruža Vreg

OBLJAVLJAMO ODLOMEK IZ KNJIGE RUŽE VREG PO DEŽELSKA ZDRAVNICA. ROMAN JE PRAVKAR IZŠEL PRI POMURSKI ZALOŽBI.

Spomladaj je število pacientov padlo, delo na njivah in poljih je zabrisalo bolezni, bolečine in težave. Te pa niso izginile, te le so, prikrite so bile s prizadevanjem, da bi čimveč iztisnili iz zemlje, čimveč pridelali in zaslužili za življenje, za to ljubo kmečko zavarovanje in šolanje otrok.

Tedaj kmečko zdravstveno zavarovanje še ni bilo urejeno. (A je mogoče danes, se sprašujem v prihodnosti.) Prišel je telefonski poziv: iz velike Ljubljane, iz uredništva Kmečkega glasu:

»Pri iskanju ljudi, ki bi čimveč povedali o življenju kmetov, smo se obrnili na vas, ki ste zavzeti za zdravje tamkajšnjih ljudi, torej za celotno njihovo življenje, da poveste nekaj iskrenih besed, pa četudi bi bile bridke . . .«

»Pa ravno mene ste izbrali?«
»Ravno vas. Okrogla miza bo tega in tega dne in ob tej in tej uri. Prosim, odzovite se.«

Zaštelmo me je v želodcu. Šla sem. V Ljubljano.

Drugi: »Glej, da ne boš kaj čvekala, menda se zavedaš, na kakšnem položaju sem.«
Nič se nisem zavedala in sem udarila:

»V kmečkem zavarovanju je nekaj gnilega.«

Okrogla miza se je zganila, papirji so zašumeli in tople oči Jake Bogatija so zlele vame.

Govorila sem jim o kmečkih otrocih, srčnih bolnikih, ki so do svojega štirinajstega leta imeli enake pravice kot nekmečki otroci, a ko so prestopili to starostno mejo, so morali vse plačevati.

Nobena medicina — ne naša ne vesoljna — pa jim, v štirinajstem letu, ni mogla ozdraviti srčne bolezni. Povedala sem jim o Vaski, hudem srčnem bolniku. Njegov oče, invalid, je po Vaskovem dopolnjenem štirinajstem letu dobil masten račun za zdravljenje v bolnici. Pravila sem jim o starih, bolnih kmetih, o ostarelih ženskah. Vsi so molčali, me gledali in Jaka si je brisal oči. Joka je. Jaz tudi, ker so me bolečine, skrb, kršenje norm, iskanje zlatih socialnih za nezlate socialne pognali na nepravne poti. Ko je bilo vse to objavljeno brez omejitve in z vsemi pikami in vejicami, so me v SZDL v Soboti milosno trepljali po rami:

»Saj ste še kar dobro povedali . . . vendar malo preostro . . .«

Otepala sem se njihovih lepljivih dlani, potem pa je v sobo planil glas, poln, visok, podirajoč vso birokracijo, glas učitelja Geze iz Križevca. Njegova roka me je lopnila po ramenu:

»Doktorica Vregova, hvala vam.«

Za kaj neki, sem mozgala, ali za moje izjave ali pa za to, ker ni nikoli čakal na vrsto, niti on niti njegova žena. Tudi zdaj zasledujem njegovo pot in mi je lepo v duši, ker neki moj Goričanec brusi resnice v obraz kaj vem komu vse in ga ni strah. V Gezi prepeva prihodnost, upam, da poštna in iskrena.

V ordinaciji zaskrbljeni obrazi in temne oči:

»A vas bojo zaprli? Tak ste gučali za nas, da je groza. Kak ste se pa vupali?«

Smehljam se, jih pregledujem in v predalu mize je dopis kolegov:

»Po družilivi delavskega in kmečkega zdravstvenega zavarovanja na podeželju se bo bistveno povečala preobremenjenost zdravstvenih delavcev, ker bo

HODILA BOŠ PO ZEMLJI GORIČKI

število bolnikov naglo naraščalo . . . narekujejo zdravstvenim delavcem čezurno delo in dodatne napore, ker se tudi število hišnih obiskov zvišuje . . .« In tako dalje. Na koncu dopisa pa:

» . . . prosimo, da podpisate zahtevo po višjih osebnih dohodkih in zvišanem plačevanju stalne pripravljenosti . . .«

Nisem odpisala, po nekaj dneh pa telefonski poziv barčunasto mehkega glasu istega, ki je izjavil: »Nisam došao, da radim, več da zadržim.«

»Nismo še dobili vašega podpisa.«

»In ga tudi ne boste.«
Odložila sem slušalko in bilo mi je zelo hudo.

In v sebi sem nosila še enega ljubega mrtiča.

Vsak dan, vsako noč sem se spraševala, zakaj ostajam brez prijateljev, ko jih dobim, zakaj me ravno ti puščajo samo, ko odhitijo v smrt.

Saj še tožiti ne morem za njimi tako, kot bi rada. Ne spodobi se za zdravnika. Če bi ljudje ugotovili, kako me je strah pred Smrtjo, ki se spreha med nami, bi najbrž izgubili zaupanje v tisto, ki se s Smrtjo bori in ki jo mora premagati in jo bo premagala. Saj vsi tako radi žive!

Če bi kakemu mojemu Goričancu rekla:

»Kaka imaš . . .« — kaj in kam bi on s to resnico, saj je večina niti vedeti noče, ker ne vedo, kako bi jo lahko kakorkoli koristno uporabili. Večina bolnikov pa tudi ne pozna in ne razume postopkov, ki naj bi jih ozdravili ali jim vsaj ustavili obolenje.

»Prebistite plafon,« mi je rekel računovodja v Murski Soboti.

»Kakšen plafon?« Dvignila sem pogled in plafon v njegovi sobi je bil cel.

»Faktorski. Do te in te meje nam bodo plačali, ostalega, kar ste usvarili, pa ne.«

Polna čakalnica, prepolna ljudi, ki se bojijo bolezni, bojijo starosti, bojijo raka, bojijo počasnega, bolečega umiranja, bojijo milihnikov; bojijo se majhnih, domačih malikov, vsem pa skušajo služiti in jim obenem pomoriti. Samo najmanjši, otroci, ki so nagi in poskočni, se brezskrbno podijo skozi breme strahu.

»In tako bom lepo odšla v čakalnico, jih prešela, zmožila na pamet faktorje, se ustavila neke na sredi čakajočih in rekla: 'S teboj sem prebila faktorski plafon. Ne morem te sprejeti, pojdi drugam. Vi za njim pa tudi.'«

Sirmela sem v računovodstvo, on pa vame. Imel je dobre, tople sive oči.

»Saj vem, saj vas razumem« mi je pomirjujoče dejal.

»Bom pa kreditirala to našo družbo, a nobenega, niti enega bolnika ne bom zavrnila, niti jih okrnila pri zdravniški pomoči . . .«

»Pa jih naročajte na daljši čas . . .«

»Kaj pa vi veste, kaj je bolezen. Mi lahko napoveste, kdaj se bo bolezen pojavila, kako se bo ponovila, kdaj se bo Goričanec poškodoval na mlatilnici, pri sečnji dreves? A lahko to storite in mi, spoštovani moj, poveste, kdaj se bo pojavil rak in kako dolgo se bom morala boriti proti njemu in kako dolgo bom morala stati ob bolniku? . . . K hudiču vsi taki . . .«

In zdaj naj pišem pravljice o faktorskih sistemih, o tem, da bolnik ni več bolnik, ampak

seštevek faktorjev, ki so ovrenoteni za toliko in toliko. Naj vpijem v ta gluhi birokratski svet, da bolnik ni seštevek faktorjev, temveč seštevek težav, bolečin, bolezni, tegob in tenzij? Merljivih s faktorji?

Preden sem zaloputnila z vrati, mi je rekel:

»Ne bo dobro.«

In ni bilo. Zame. Kasneje sem morala plačati dva in pol milijona dinarjev (ali veste, kakšen denar je to bil v tistih časih?), ker sem oškodovala socialno zavarovanje. Plačala sem z veseljem, škodoželjno. Denar mi je posodil Drugi in sem mu ga lahko kaj kmalu vrnila, ker mi je zavarovalnica plačala zlomljeno ramo, ki sem si jo prislužila na nekem obisku. Nisem mogla vrniti cele vsote, nekaj manj od polovice, drugo polovico pa sem si odtrgovala od ust.

»Malo, malo je še časa,« jo je opozarjal z žalostjo v temnem galsu.

Vstala je, stopila k oknu, in noč je začela siveti. Psi sta nemirno stopala okrog nje. Čas je bil, da se zletata. Čazi jo bo tako ali tako ucvrl na potep in bo imela dopoldne in popoldne vrata stanovanja odprta, če bi se izvolil vrniti. Kala pa bo na kavču stegovala svilen šape.

Noč je postajala vedno bolj siva in neke za temnimi strehami se je začelo svetiti nekaj rožnatega. Dve lučki sta se prižgali. Giza je odprla restavracijo. Mehki, topli, domači so ležali goričanski hribi pred njo.

Vsak dan raje je imela Goričance, njihovo veselje, trpljenje, in jih vedno bolj spoštovala.

»Čas se izteka,« je šumeče govoril že iz velike daljave.

Planila je k njemu in tam ni bilo ničesar.

»Pa izkriči še zadnje, rad bi slišal.«

Mar to, da sem se dokopala do spoznanja, da ni morale in etike v medicini, ni je v novinarstvu, ni je v odvetništvu, ni je v gradbeništvu, morala in etika počivata in živita samo v posamezniku.

»A sta v tebi?« Glas jo je dosegel zunaj prostora, fotelj je bil prazen.

Želim si, da bi bili . . . in ob njej je bil njen nekdanji profesor. »Želim si, oh, profesor, kaj vse ste nam naložili na hrbet . . .«

Vedno več lučk je mežikalo v zoro in vame. Tisto rožnato svitanje na obzorju je preganjalo sivino. Začenjal se je dan. V daljavi je zatrobil avtobus. Nabili bo z bolnimi in zdravimi.

Odprla sem vrata in psa sta planila na plano. Stopila sem čez rob sence, si nadela svoj zdravniški nasmeš; konec koncev moja vest ni preveč obtežena.

In nenadoma so se stari strahovi razblinili, prikazni so se sesedle, smri je izgubila svoj grozljivi videz in se spremenila v nekaj enostavnega, skladnega z naravo.

Izpita od let in od boleznih sem z vso močjo pritisnila na ogromna, težka vrata noči in odprla pol svetlobi.

Potniki iz avtobusa so stopali proti moji ordinaciji . . .

Utopitve kot posledica nepazljivosti!

Vsako leto smo priča številnim utopitvam starejših in mladih ljudi, ki si prav v polletnih vročih dneh želijo prijetne ohladi-ve, kjer koli najdejo možnost in tega je zlasti na našem območju veliko. To so številne gramoznice, potoki, jezera, prav posebej pa še izstopa reka Mura. Precej nesreč je tudi v ozkih domačih okoljih med otroki, ki končajo svoje mlado življenje v vodnjaku ali gnojnični jami. Pretresljivo je, ko si zdrav človek v vodi naenkrat več ne more pomagati. Sile, ki vplivajo na nemoč, so različne in vselej usodne predvsem zato, ker je redkokdaj v bližini izkušen plavalec ali strokovnjak za reševanje iz vode. Čeprav je letošnje leto bolj muhasto in ni naklonjeno množičnemu kopanju, je bilo v Pomurju v zadnjem času več utopitev v gramoznicah in reki Muri, kar pa nas ponovno opozarja na večjo pazljivost tako posameznikov kot tudi organiziranih skupin. Kaj naj bi storili, da bi ta težki vodni davek zmanjšali? Gotovo sta med prvimi in pomembnimi nalaganji naša osebna osveščenost in ravnanje v mejah našega zdravstvenega počutja, fizične sposobnosti in znanja plavanja, pa tudi to, da imamo vedno nekoga v bližini, ki nam lahko pomaga. Ne bo odveč, da imamo zlasti v mirujočih in hladnejših vodah osebni reševalni pas, če se dalj časa zadržujemo v vodi ali hočemo prebrskati brzice ali nevarne globeli.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Vse manj nesreč bi bilo tudi tedaj, če bi ob opuščeni gramoznicah in drugih nevarnih mestih za kopanje bili vidni opozorilni napisi, da je kopanje prepovedano. Tega ne zasledimo povsod, in zato naj velja opozorilo upravitelcem gramoznic, da temu vprašanju posvečajo več pozornosti in da posebej nevarna mesta ogradijo, kar velja tudi za skupine občanov, ki za zbiranje deževnice izkopljejo jama.

Gasilci imamo ob reševanju utopljencev težko in vedno tvegano nalogo. Iskati utopljence je naporno delo, saj smo vedno brez vsakršnih podatkov o točnem kraju dogodka, zato je potrebno preiskati veliko terena preden najdemo žrtev, še posebej pa je težko najti utopljence v deroči vodi, ki žrtev običajno v nekaj minutah odnese daleč v neznano in so primeri, ko so vsa naša prizadevanja zaman.

In na koncu naj velja dobrohoten nasvet: Več pazljivosti pri kopanju in raje trikrat premislite, kot pa se odločite za osvežitev v vodah, ki so globoke, deroče in s tem seveda tudi nevarne. G. G.

NAS BO GRELE LE LJUBEZEN?

Poletje je — o mrazu še nihče ne razmišlja. Pa vendarle je do nove kurilne sezone le malo časa — približno dva meseca. Kakšne so možnosti nakupa kuriva za občane? Se bomo pozimi greti ob toplih pečeh, ali pa bo toplo le zaljubljenec?

Tovariš Ernest Borc, vodja komercialne TOZD Merkur pri soboškem Potrošniku, nam je v pogovoru navedel vrsto zanimivih podatkov o preskrbi s trdimi gorivi in težavah v zvezi s tem. Osrednji dobavitelj premoga je mariborska delovna organizacija Dom Smreka. V prvih treh mesecih letošnjega leta so dobavili dovolj premoga, od maja naprej pa je položaj bistveno slabši. Poglavitni vzrok za to je pomanjkanje železniških vagonov za prevoz premoga. Zato je Dom Smreka podpisala samoupravni sporazum z železnico. Poslej bodo plačevali višji prispevek za transport — 221 dinarjev za tono premoga. Drugi vzrok pa je slaba kvaliteta nakopanega premoga. V njem je namreč veliko jabolovine, zato ga rudniki raje pošiljajo v termoelektrarne — bojijo se namreč reklamacij s strani potrošnikov.

Mnogi pa se sprašujejo, če ni osrednji vzrok za tovrstne težave pri preskrbi s premogom čakanje na novo ceno. Premog se je tako s prvim avgustom resnično podražil — in to kar občutno: od 40 do 50 odstotkov. Tovariš Borc je poudaril, da v avgustu večjih sprememb v dobavi premoga ne bo, kar je dokaz za to, da čakanje na novo ceno ni med osrednjimi vzroki za težave. Zato se seznam čakajočih na premog ne krči — še malo bo potrebno potrpeti. Za zdaj torej položaj ni preveč rožnat. Vendar pa ostaja upanje, ki temelji na lanskim izkušnjah. Tudi lani so namreč v prvih mesecih dobili zelo malo premoga, ob koncu leta pa je bilo premoga 30 tisoč ton, to pa je številka, ki so jo načrtovali.

Na soboškem Petrolu smo dobili ugodnejše informacije. Tovarišica

Anica Cimerman, ki je upravnica te poslovne enote, napoveduje, da bo kurilnega olja letos verjetno dovolj. Prodaja poteka neprijetno boljše kot lani, saj so kurivo začeli razvažati že maja (lani šele jeseni) in so izpolnili že nad 50 odstotkov naročil. Za ugodnejše razmere sta predvsem dva vzroka: preusmerjanje občanov na trda goriva in manjša kupna moč prebivalstva, oziroma varčevanje — cena kurilnega olja postaja namreč za marsikateri žep nedosegljiva. Prodajo na drobno (na bencinskih servisih) bodo uvedli jeseni, ko bo za to že interes. Tovarišica Cimermanova je poudarila, da je kurilnega olja že od začetka leta dovolj in da se zato že poklicali interese k nakupu. Odziv je bil pod pričakovanji, ker jih je večina vajena kupovati šele v zadnjem trenutku — jeseni.

Kot kaže se bomo letos Prekmurci lahko greti. Kuriva bo, kot napovedujejo, dovolj, čeprav se še otepajo z nekaterimi težavami pri preskrbi s premogom. Tako nam bo toplo vsem — ne glede na to, če smo zaljubljeni ali ne. Bojan Peček

Zelo uspešna druga izmena na Goričkem

Minulo soboto so brigadirji druge izmene končali z deli na republiški MDA Goričko 84. Znani so že tudi rezultati dela, ki so zelo dobri. Brigadirji štirih delovnih brigad (MDB Logaški bataljon iz Logatca, MDB Koprski odred iz Zaječara oziroma Tržica, MDB Milka Šobar — Nataša iz Črnomlja in PDB Brata Šarh iz Podravja) so razširili 2 km ceste med Andrejci in Ivanovci. Opravili so 10.502 efektivni delovni uri, vrednost del pa je 3,74 milijona dinarjev. Štirinajst dni so bili na akciji tudi mladinci z Madžarske, ki so po svojih močeh pomagali pri graditvi ceste. Najpomembnejše pa je, da je postavljena norma v drugi izmeni presežena, in to kar precej: v poprečju so brigadirji izpolnili načrt 124,76-odstotno. Najuspešnejši so bili Logatčani (149,08 %), za njimi pa Črnomeljčani (143 %).

Sedaj so na Goričkem že brigadirji tretje izmene. Delovni načrt se ni spremenil, saj bodo delali na istem delovnem kot prejšnja izmena. Še naprej bodo namreč širili ceste, začeli pa bodo v Ivanovcih, kjer so brigadirji druge izmene nazadnje delali. V tretji izmeni republiške MDA Goričko 84 so znova štiriladinske delovne brigade, brigadirji prihajajo iz Slovenske Bistrice, Slovenskih Konjic, Dravograd, pionirska brigada pa iz Posavja. Bojan Peček

Priložnost za vas

Zlata harmonika

V Ljubljani pri Celju tudi letos pripravljajo tekmovanje harmonikarjev z diatoničnimi harmonikami za pokal ZLATA HARMONIKA LJUBEČNE. Letošnje tekmovanje bo trajalo dva dni. Prvi dan se bodo harmonikarji pomerili na Frankolovem v predtekmovanju. Najboljših petindvajset in veterani se bodo nato naslednji dan pomerili še v finalu na Ljubčeh. Organizator — Kulturno umetniško društvo Ljubčna — je prejel že okrog pideset prijav. Med prijavljenimi so tudi harmonikarji na „frattonaricah“ iz Italije in Avstrije. Zlata pa med njimi ni harmonikarjev iz Prekmurja. Ali to pomeni, da prebivalci tega območja ne znajo igrati na tako priljubljen instrument? Prav gotovo ne. To najbrž pomeni, da glas o tej priložnosti še ni srgel v vse kotičke Slovenije. Zato: harmonikarji, prijavite se za tekmovanje, ki je največje v Sloveniji. Tekmovanje bo 25. in 26. avgusta. Prijave pošljite na naslov: KUD LJUBČNA, Ljubčna 17. 63211 SKOFJA VAS. MB

mala anketa

V pričakovanju Kmetijsko—živilskega sejma

Čez osem dni bo nastopil veliki dan in radgonski sejem bo že 22. odprl vrata osrednji slovenski kmetijski prireditvi. V desetih sejmskih dneh (od 17. do 26. avgusta) se bo zgodilo veliko zanimivega za številne obiskovalce, za kar bodo poskrbeli prireditelji, delavci Pomurskega sejma, rekordno število razstavljalcev (950) in najuglednejši slovenski kmetijski strokovnjaki. Radgonski sejem pa ima tudi bogato kmetijsko zaledje, kar mu daje še posebno draž in pomembnost. Pred letošnjim sejmom smo zbrali nekaj mnenj in delček novosti, ki čakajo obiskovalce, in seveda to, kaj jih najbolj privablja na radgonsko sejmšče.

Franc Petrijan, kmet iz Prosečke vasi: »Ja, nisem prav velik kmet, saj imam z gozdom vred 5 hektarov zemlje. Vendarle pa poskušam slediti vsem novostim v kmetijstvu, zato sem redni obiskovalec radgonskega kmetijskega sejma. Tam se da dosti videti, pa tudi kupiti, čeprav sem pred dvema letoma, ko sem iskal traktor, ostal praznih rok. Pa nič zato. Tudi letos pojdem v Gornjo Radgono: kar nekaj bi mi manjkalo, če bi se izneveril sejmu. Mehanizacije sicer ne potrebujem, vendar sem prepričan, da mi zaradi tega na sejmu ne bo dolgčas. Tam je vedno kaj zanimivega, za nas kmete pa po napornem delu tudi dan, ki ga namenimo razvedrilu.«

Ivan Karlo, kmet iz Grabonaša: »Nas kmete najbolj zanima, kaj je novega v proizvodnji kmetijskih strojev, mehanizacij, ki imamo živino, pa tudi razstava goveda. Na sejmu si bom posebej pozorno ogledal cene, kljub temu, da letos ne nameravam kupiti ničesar. Drugo leto nameravam kupiti kombajn za pšenico — prihodnje leto je bom posejal na 3 hektarih — in me seveda zanima, kakšna je kaj cena. Sicer pa sem že star obiskovalec sejma in vedno sem se vračal domov zadovoljen. Letos pa nam, kot kaže, tudi sejem enkrat ne bo zagodel, saj bomo kosili drugo košnjo šele po sejmu, tako da se ne bojim tradicionalnega sejmskega dežja.«

Janez Erjavec, tehnični direktor Pomurskega sejma: »Pred letošnjim sejmom smo vložili veliko naporov v razširitev in posodobitev razstavnih površin. Tako smo pridobili 1.100 kvadratnih metrov zaprtega prostora in 5 tisoč odprtih kvadratov za razstavljalce kmetijske mehanizacije. Ob tem pa še dodatnih 10 tisoč kvadratnih metrov, ki jih namenjamo različnim vzorčnim nasadom. Posodobili pa smo tudi del telefonije s kabelskim sistemom, povečali del sanitarij ter zgradili precej začasnih objektov za razstavo živine. Dela je bilo torej precej, tudi stroškov, vendar pričakujemo, da bo vse to prispevalo k še večji uspešnosti našega sejma.«

Franc Erniša, kmet iz Domanjševca: »Sejem je seveda v redu, zato pa zadnje čase tega ne morem tega trditi za odkup telic in prašičev. Pri nas na Goričkem to že resno vznemirja živinorejce in sprašujem se, kako dolgo bo še tako. Mogoče bo kakšno posvetovanje na sejmu odgovorilo tudi na to vprašanje. Na radgonskem sejmu sem, stari obiskovalec, pred dvema letoma sem tam kupil elevator za silos, letos pa bom podrobneje pogledal sejalnike za pšenico. Če ne bodo predragi, bom enega odpeljal.«

Gustika Španbauer, direktorica tozd Grozd G. Radgona: »Naših okoli 70 delavcev se bo potrudilo, da obiskovalci ne bodo lačni in žejni. Načrte imamo velike, saj bi naj na sejmu izurili kar naš celotni mesečni prihodek, čeprav so tudi stroški veliki. Cene bodo le za malenkost višje kot v naših gostinskih obratih, ob pestri ponudbi jedil iz prejšnjih let pa bomo letos dodali še dve kulinjski specialiteti: ocvrtega kunca in kunca na lovski način. Pri tem gre za sodelovanje s poslovnimi enotami Merxa iz Zreča. Med glasnimi večeri pa naj napovem Čudežna polja. Alfija Nipiča, Tatjana Dremelj, Vladimira Savčiča-Čobija...«

Vlado Paveo

NOVUM se predstavi

„Od vojne sem se nepretrgoma ukvarjal z inovativnostjo in sem tudi „kriv“ za ustanovitev več podjetij, ki so nastala z izkoriščanjem ustvarjalnih dosežkov. V zvezi izumiteljev delam od 1965 leta, torej skoraj 20 let. V tem času smo ob družbeni aktivnosti, ki jo vodi zveza, organizirali okrog 30 društev izumiteljev in to v vseh važnejših industrijskih ceptrih ter tako zajeli več kot dve tretjini aktivnih inovatorjev; ne tistih tako imenovanih „znancev“, marveč onih, ki ustvarjajo nove tehnične rešitve in tako pomagajo svojim delovnim organizacijam.“

POSEGLA JE ZK

Tako nam je pred kratkim pojasnjeval direktor centra za tehnološke inovacije Novum, Jože Jan v Ljubljani, in dodal, da jim je uspelo to dejavnost prenesti v okrog 200 tovarn in da se to že pozna pri poslovni uspešnosti. Kar se tiče množične inventivnosti prednjačijo TAM Maribor, železarna Štore in drugi, če pa upoštevamo kompleksno inoviranje, je v ospredju IBI Kranj, ki kar 40 odstotkov svoje realizacije daje v sklade, in to ob stabilnih pogojih gospodarjenja, ne z zviševanjem cen in s klasično tekstilno tehnologijo.

Vzporedno s prizadevanji društva izumiteljev, so že pred 12 leti osnovali poslovno obliko, imenovano Novum, kot center za tehnološke inovacije, ki je neke vrste borza idej in znanja; tistega znanja, ki ga ima delavec na delovnem mestu, a ga njegova tovarna, kjer dela, ne rabi, ne upošteva.

„Začetek je bil zelo skromen, oprezen in preživeli smo morali nekaj kritičnih trenutkov. Učili smo se na lastni koži, kako organizirati prenos tehnologije v pogojih, ki niso niti družbeno niti ekonomsko niti zakonsko urejeni. Vzirali smo in zdaj združujemo poleg tri ali štiri tisoč inovatorjev v društvih, v Novumu čez tisoč, če ne 1500 različnih avtorjev z najrazličnejših področij gospodarstva in družbenih dejavnosti, ki svoje znanje ponujajo in vnovčujejo prek Novuma v združenem delu in obli. Smo popolnoma neodvisni, saj nismo vezani na nobene druge gmojne izvore kot na lastne dohodek in delujemo s polno odgovornostjo,“ je poudaril Jan.

domača pamet

Nato je ponovil misel dr. Janeza Stanovnika z junijske problemske konference CK slovenskih komunistov, kako je bila samoupravna družba nekdanja korajzna, iniciativna, inovativna, zdaj pa se je spremenila v delitveno družbo, ki je sama sebi postavila in si še postavlja nešteto plotov in omejitev. „Leto za leto smo govorili, pisali in predlagali vsem možnim organom v državi, da bomo morali seči po inovacijskem procesu, ga razvijati in organizirati in slednjič smo v Sloveniji prišli do sklepa, da se v to „vmeša“ Zveza komunistov z raziskovanjem in razčlenbo razmer, kar je bilo vse razgrnjeno na konferenci. Sicer pa vidim troje rezultatov konference: jasno je bilo povedano, da je inovativna oblika tista prava, originalna oblika samoupravne družbe in da pomenijo inovacijski procesi edino, najresnejšo pribožnost, da krenemo naprej. Hkrati je ZK zavezala vse člane in organizacije, da se kar najdejavneje vključijo v to gibanje, terja pa tudi, da je treba urediti zakonodajo. Pri slednjem imamo srečo, saj je ekonomska osnova za inovacijske procese zelo dobro podana v zakonu o združenem delu, se pa slabo ali sploh ne izvažajo. Treba je urediti še ostalo zakonodajo, zaposlovanje z rezultati ustvarjalnega dela, oblikovanje materialnih pravic kot dela družbenega bogastva in nenazadnje zakon o izumih, ki je bil sicer dolgo v razpravi, a potem sprejet kot zelo nedorečen in nepopoln,“ je bil brez dlake na jeziku je povedal direktor Novuma.

ENERGETSKI PODUKI

Vsaka šola nekaj stane. Ta, resda zguljena modrost še kako drži, ko gre za (ne)izkoriščanje — točneje: nenamensko, nenačrtno, razpisniško izkoriščanje — energetskih zmogljivosti Slovenije. „Študije, ki so jih predložili naši sodelavci, kažejo, da je treba seči po hidropotencialu. V republiki nimamo niti ene akumulacije energije, povsod uporabljamo tekočo. Kar je ne upamemo, uide. Eden od avtorjev je pripravil elaborat, kako

zajemati padavine, ki dosegajo letno v gorskem svetu tri do štiri tisoč milimetrov na kvadratni meter — vse od Snežnika prek Tolminskega, Julijceve, Karavank, Kamniških Alp in do Pohorja.

Prvič je to pomembno zato, ker bodo dajale elektroenergijo in ne več povzročale rušilnih poplav, in drugič zato, da pridemo do potrebnih rezerv. Če je veljalo vrsto let, da znaša hidropotencial Slovenije samo 3,5 milijarde kilovatnih ur, so nekatere — delno tudi javne — razprave pokazale, da je znano večji: 4,5 oziroma od 5 do 6 milijard kilovatnih ur. Po naših podatkih pa kaže, da znaša dejanski slovenski hidropotencial, če upoštevamo obstoječe hidrocentrale, programirane v toku Mure in Save, zajetje planinskih voda in male hidrocentrale, vsaj 12 milijard kilovatnih ur. To pomeni, da Slovenija do leta 2000 ne bi rabila nuklearne energije, ki je itak vse skupaj strahotno podražila, in je pametnejše, da naša republika odstopi svojo udeležbo pri gradnji nuklearke na Hrvaškem Vojvodini, ki nima energetskih virov za prihodnost. Če in koliko pa jih že ima — predvsem nafto in plin — ni prav, da jih porablja izključno za elektroenergijo, marveč za mnogo bolj gospodarne oblike.“

Naš sogovornik se je kasneje obširneje ustavil pri nekaterih podrobnostih, ki zadevajo prav nuklearno energijo, se zadržal pri 15 scenarijih, kolikor so jih pripravili za reševanje problematike oskrbe s pitno vodo na posameznih območjih in komentiral naše razmišljanje o čedalje resnejših prizadevanjih Pomurja — in nekaj poskusih — izkoriščati geotermalno energijo. „Je, že tako, da se lahko topla voda uporablja v večjih naseljih, saj so instalacije izredno drage. Vprašanje je, če se to računsko izide, mislim ta čas, kajti nedvomno je vroča voda v Pomurju perspektiva,“ je menil Jože Jan.

B. Žunec

Prihodnjic: ŠE IN ŠE ENERGIJE

ŽETEV SE JE KONČALA

Tudi v Pomurju se je žetev v glavnem končala. Pridelovalci sicer pravijo, da se v prve dni avgusta spravilo že dolgo ni zavleklo, vendar je za to v največji meri krivo vreme, saj je letos pšenica dozorevala dobra dva tedna pozneje kot običajno. Napovedi o dobrih pridelkih so se uresničile in čeprav letos v Pomurju ne moremo govoriti o rekordnih pridelkih, pa so le-ti vseeno nad povprečjem zadnjih let, ponekod pa le malo pod rekordnimi. Denimo v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, kjer so morali letos pospraviti pšenico s 1.530 hektarjev njiv, po podatkih, ki pa še niso dokončni, so dosegli povprečni pridelek 5,7 tone po hektarju, to pa je le za 1 dekatono pod rekordnim predlaskim povprečjem. Gotovo pa bi bili v tej delovni organizaciji letošnji pridelki rekordni, če 500 hektarjev pšeničnih posevkov ne bi prizadela spomladanska suša, ko je med 20. majem in 20. junijem padlo le ne-

kaj več kot 14 milimetrov padavin. Rekordne pridelke pa so zabeležili v Kmetijski zadrugi Ljutomer Križevci, kjer so na 228 hektarjih družbenih površin naželi 1.350 ton suhega zrnja ali povprečno 5921 kilogramov po hektarju. Tako visoki pridelki pa seveda izredno zadovoljujejo, saj je od 70 do 80 odstotkov vseh površin, na katerih so imeli pšenico, bilo melioriranih in na njih takšnih pridelkov niso pričakovali. Sicer pa so s pridelki zadovoljni tudi v radgonski in lendavski občini, kjer je družbeni sektor prav tako v glavnem že končal žetev, zadnje snope pa pospravljajo tudi kmetje. Pomurski pridelovalci so imeli letos zasejanih s krušnimi žiti okrog 16 tisoč hektarjev polj, ob tako dobrih pridelkih pa bi morali dati na trg tudi precej tržnih viškov. Plan odkupa tako ne bi smel

biti sprajljiv, saj je družbeni sektor oddal več pridelka, kot so načrtovali, zatojati pa ne bi smeli tudi kmetje. Cena pšenice je bila letos ugodna, tisti, ki bodo želeli pšenico zamenjati za koruzo, pa bodo lahko izkoristili tudi to ugodnost.

V Intesu so doslej pomurskim kmetom že izdali 3 tisoč ton koruze, po končanem odkupu pšenice pa bo zamenjava ponovno stekla.

Bernarda Peček
Ludvik Kovač

ERNEST KOVAČ, DO-MANJŠEVCI

Vsega skupaj imamo 11 hektarjev obdelovalne zemlje, od tega sem na 1,8 hektarjih

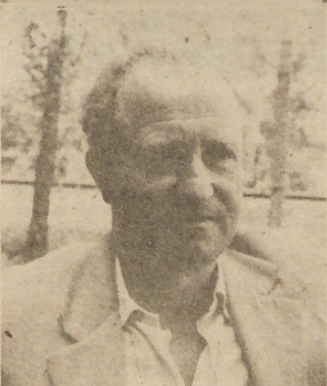
zasejal pšenico sorte balkan. Enako sorto sem sejal že lani in sem z njo zadovoljen, saj je letos pridelek bogat. Nekaj površin sem zasejal tudi s sorto nizija, to pa zaradi divjadi, ki je kljub temu naredila veliko škodo.

Večino oddane pšenice bom zamenjal za koruzo ter moko 1,7 tone koruze sem že dobil. Tudi sam sem zasejal koruzo na 1,6 hektarja, oves pa na 50 arih. Tudi nekaj rži imam, ki jo bom prav tako zamenjal za moko. Če bo cena tudi drugo leto ustrežna, bom jeseni zasejal pšenico na 2,5 hektarjih. Verjetno bom ostal kar pri sorti balkan, saj je ta pšenica letos najboljša obrodila.

Upam, da bosta cena in pridelek tudi drugo leto tako dobra kot letos.

JOŽE ŠOSTAREC, SODIŠINCI

Ker je bila lani zelo slaba cena pšenice in tudi slab pridelek, sem v jeseni zasejal pšenico le na 1,5 hektarja. Prejšnja leta sem zmeraj imel pšenico na 2,2 hektarja. Letos imam prvič posejano sorto balkan in s pridelkom sem zelo zadovoljen. Tudi koruzo imam posejano na 3,5 hektarja. Za drugo leto se še nisem odločil, če bomo sejali pšenico ali sladkorno peso. Verjetno oboje, le na manjših površinah. Veliko je odvisno od cene, če bo tudi drugo leto realna cena za pšenico, se bom rajši odločil za njo, kajti pri sladkorni pesi je vseeno potrebno več fizičnega dela. Težava je v tem, ker letos ne vemo za cene v prihodnjem letu, letina pa je odvisna tudi od vremena. Kmet zmeraj tvega, za karkoli se odloči.

IZ STARIH ZAPISKOV O VREMENU IN ŽETVI

BILO JE TISTEGA LETA...

»... in snežiti je začelo 8. novembra proti večeru ter je čez noč zapadlo do 50 cm snega, ki je pokril vso repo in tudi zelje... Spomladaj je bilo toliko gosenic, da so požrle vse cvetje in listje. Bila pa je leta 1908 dobra vinska letina...«

Sušno je bilo leta 1917, ko od aprila (od Jurjevega) naprej ni bilo dežja vse do 13. septembra, vendar je bilo tudi tega premalo. Malo dežja je bilo oktobra, izdatno pa je začelo deževati šele okoli 10. novembra. Sušilo se je drevje, vinogradi pa so obrodili izredno sladko grozdje.

Leta 1918 je 5. junija slana močno prizadela predvsem fižol, koruzi in krompirju pa ni mogla do živga, saj je bil pridelek obilen. Tudi leta 1921 je bila močna suša. Dežja ni bilo od košnje sena vse do 23. oktobra, ko ga je bilo toliko, da je premočil brazdo. Leto 1926 je bilo izredno deževno, zato ni bilo ne krompirja, koruze in ne ajde. Tudi vina je bilo malo, vendar je bilo dobro. Leto 1931 je bilo bolj suho, bila pa je tega leta dobra sadna in vinska letina, se je pa vse, kar je zraslo, slabo prodajalo. Leto 1933 je bilo sušno, 1937 pa deževno. Krompir je v glavnem ssegel na njivah, tudi koruza ni bila najboljša, podobno rž. Zima 1939/40 je bila huda; na polju je poginilo veliko jerebic in zajcev. Se hujša pa je bila zima 1941/42 — minus 33 stopinj Celzija, snežilo pa je še 29. aprila 1942.

Leta 1940 je deževalo vse od aprila do novembra. Debeli snežni odeja je bila tudi leta 1945. Sneg je obelodal marca, nato pa (1946) vse do konca junija ni bilo dežja. Za Petrovo ga je bilo malenkost, nato pa je suša trajala do 14. avgusta. Tudi leto 1947 je bilo sušno, prav tako je bilo leta 1948 prvo deževje šele maja, leta 1950 pa je bila spet velika suša.

ŽETEV JE DOLOČALO VREME

»Leta 1908 je bila velika suša. Takšna, da je stari ljudje niso pomnili. Dežja ni bilo ves mesec maj, junija in julija pa je bilo nekaj rosic. Šele 7. in 8. avgusta je deževalo, vendar veliko premalo. Živina je bila poceni, ker ni bilo krme. Mnogo so je ljudje poklali doma.« Tako stoji zapisano. Da je vreme resnično določalo žetev, izvemo iz podatka o žetvi leta 1908. Rž so poželi okoli 26. junija, pšenico pa v prvih dneh julija. Podobna rana žetev je bila tudi leta 1931, ko so rž poželi zadnje dni junija in v prvih dneh julija, pšenico pa tam do 7. julija.

Po podatkih od leta 1905 do 1946 sta bili tako rani žetvi samo v

že omenjenih letih.

Bilo pa je veliko več poznih žetev. Tako na primer 1923, 33, 38, 41, 42, 43, 44. Leta 1933, ko je bila na splošno suša, so pšenico poželi šele proti koncu julija, podobno leta 1944. Treba je omeniti, da stare sorte pšenice, ki so jih takrat sejali, niso bile tako rane kot današnje, zato je bila letošnja žetev resnično pozna.

Drugače pa so bile žetve vsa ostala leta od 1905 do 46 »normalne«. Rž so poželi najkasneje do 7. ali 8. julija, pšenico pa tam do 17. oziroma 18. julija.

Da ne bi bilo nesporazuma: podatki veljajo za Mursko polje, določene za Griavo, kajti v različnih zemljah je tudi različen čas zorenja.

Juž Makovec

Ljubecna Celje

hlevit

flak za hleve

telefon (063) 33-421, 31-865

ERNEST FERKO, DOLNI SLAVEČI

Sem skladiščnik v Dolnjih Slavečih in vsak dan peljem pšenico v Mursko Soboto. Na poti sem že dva tedna, vse od začetka žetve. Na Goričkem kmetije nimajo tako velikih površin pšenice, zato se ne izplača, da bi vsak posebej vozil pšenico v Mursko Soboto.

Pšenico v vrečah pripeljejo v skladišče, jaz pa vsako dopoldne peljem v Intes od 4 do 5 ton pšenice. Zamenjali jo bomo za koruzo, ki jo dobivamo od meseca marca naprej. Hektarski donos pšenice je letos zelo dober, od 5 do 6,5 tone na hektar. Na manjših in bolj obdelanih površinah je še večji. Zaradi hribovitosti sveta je težavnejše spravilo žit. Žeti moramo le z majhnimi kombaji, vendar ima to tudi dobro stran — zrne ima manj primesi.

Jaz vozim pšenico za tiste kmete, ki jo pridelujejo le na nekaj arih, kdor ima posejane en hektar in več, jo seveda odpelje sam.

IVAN ROŽANC, HRAST-JEMOTA

Naša kmetija se ukvarja tako s poljedelstvom kot živinorejo. Letos smo poželi pšenico z 2 hektarjev in s pridelkom smo zadovoljni, saj je bilo na enem hektarju približno 6 ton. Od 9 do 10 ton pšenice bom oddal in jo zamenjal za koruzo. Ker redim tudi živino, potrebujem veliko koruze. Tudi sam imam zasejano koruzo na 2 hektarjih. Sladkorno peso imamo na 80 arih in mislim, da je to donosnejša kultura kot pšenica. Res je, da je več fizičnega dela, vendar kmetije premalo poznajo tehnologijo v zvezi s pridelovanjem sladkorne pese. Za sladkorno peso mora biti primerno pripravljena njiva, pomembno pa je tudi, da se spomladaj dobro prerediti. Letos se spleča oddati veliko, medtem ko je bilo prejšnja leta ravno obratno. Še posebej je ugodna zamenjava pšenice za koruzo. Sam krmim 15 glav govedi z doma pridelano krmo in za to še kako potrebujem koruzo. Verjetno je z drugimi živinorejci podobno, saj si močnih krmil ne bomo mogli privoščiti.

Tibor Titan, dipl. ing.

Ob dnevu kmetijskih proizvajalcev Kmetijske zadruge Panonka, ki so ga pripravili v Murski Soboti ob koncu meseca junija, so prikazali tudi rezultate, ki so jih rejci v zadnjih desetih letih zabeležili v živinorejski proizvodnji. Najboljše rejce predstavljamo tudi bralcem našega časopisa.

Stefan DOMJAN, Šalamenci 17, je za celo območje KZ PANONKE od leta 1979 do 1983 TMP oddal skupaj 175.806 lit. mleka.

Redi skupaj 25 goved, od tega 7 krav in 3 breje plemenske telice. Poleg rejce plemenskih telic letno proda še 3 do 5 telic. Kmetija je specializirana za prirejo mleka in rejo plemenske živine.

Skupaj poseduje 10 ha obdelovalne zemlje, od tega 8,50 ha njiv in 1,50 ha travnikov. Na njivskih površinah pridelujejo: Koruzo na 3,50 ha, pšenico na 0,50 ha, krmne rastline 2,50 ha.

Na njivskih površinah na travnatem svetu pridelava dovolj osnovne krme, potrebne beljakovinske in rudninsko-vitaminske koncentrate dokupuje. V 150 m³ silosih silira 100 m³ koruze in 50 m³ trave prvega odkosa. Letno porabi še 3.500 kg otrobov in 2.000 kg oljnatih pojat.

Za obdelavo zemlje in za spravilo krme ima 2 traktorja IMT 577 in ZETOR 4712, potrebne priključke, samonakladalno prikolico za gnoj. Ima sodobno urejen novozgrajen goveji hlev na trli gnoj, ki ga je zgradil s pomočjo kredita KZ PANONKE.

Alojz OMAR, Rankovci 37, pridobi oz. odda največ mleka na območju TZO Murska Sobota. V l. 1979—1983 je oddal TMP 175.121 litrov mleka ali v povprečju letno 35.026 litrov. V letu 1983 je oddal 42.250 litrov ali na kravo 5281 litrov mleka. Redi skupaj 24 goved, od tega 8 krav, 7 telic za plemo. Poleg tega se ukvarja tudi s prašičerejo, redi tudi 10 plem. svinj.

Kmetija se je specializirala za živinorejo. Poleg prireje mleka redi plemensko živino za lastno obnovo in za prodajo. Letno proda preko 3 plem. telice in nekaj pitanih goved. Od 10 plemenskih svinj odda preko 120 tekačev težkih 25 kg.

Celotna živinorejska prireja stoji na lastni osnovni doma pridelani krmi. Dokupuje potrebne koncentrate. Rastlinska proizvodnja stoji na 10 ha obdelovalne zemlje, od katerega ima 2 ha v najemu. Od tega ima 2 ha travnih pašnikov. Poleg koruze za silažo in zrna prideluje 2,60 ha pšenice in 0,50 ha sladkorne pese.

SPODBUDNI DOSEŽKI V ŽIVINOREJI

Prvi odkos trave silira, druga dva pa kosi oziroma ima na travnatem svetu vpeljano pašno-košno rabo. Od zgodnje pomladi do pozne jeseni je vpeljan zeleni trak. Ima 150 m³ silosov.

Kmetija je v celoti mehanizirana, ima 2 traktorja, linijo za spravilo koruze in eno za seno. Obrano koruzo v glavnem tudi silira.

Sodoben hlev na odplakovanje je zgrajen s kreditom PANONKE, prav tako hlev za vzrejo pujskov.

Zoltan CIGUT, Vučja Gomila 114, pridobi največ mleka v TZO Martjanci. V petletnem obdobju je TMP oddal 158.360 litrov mleka ali v povprečju letno 31.627 litrov. Leta 1983 je oddal 19.359 litrov ali na kravo 2.420 litrov.

Redi skupaj 59 goved, od tega 8 krav, 12 plemenskih telic (brejih), 18 ostalih telic in 21 kosov ostalega.

Kmetija je specializirana na prirejo plemenskih telic za lastne potrebe in za prodajo ter za prirejo mleka. Z dokupom telet ženskega spola vzredi letno in proda preko 10 plemenskih telic in nekaj pitanih goved.

Skupaj z najeto zemljo obdeluje preko 20 ha kmetijskih zemljišč. Koruzo prideluje na 12,80 ha, deteljno trav. mešanico na 4,50 ha, pšenico na 0,70 ha, pesa na 0,70 ha, pašnik ima na 3,00 ha.

Prvi odkos trave silira, druga dva pa suši. Ima vpeljano travno-košno rabo travinja. Silira tudi koruzo, tako celo rastlino, kakor tudi posebej storže. Pridelovanje in spravilo koruze ter sena ima mehanizirano (dve liniji).

Zgradil je sodobne hleve s kreditom KZ na odplakovanje. Pri pridelovanju krme ima velike uspehe, saj je prvi uvedel namakanje travnatega sveta.

Karel HARI, KRIŽEVCI 24, je največji pridelovalec mleka v TZO Petrovci. V petletnem obdobju je oddal 129.228 litrov mleka ali v povprečju letno 25.846 litrov. Leta 1983 je oddal 31.727 litrov mleka in kravo 3.966 litrov.

Redi skupaj 20 goved, od tega 8 krav in pelemenske telice, redi tudi 8 plemenskih svinj za prirejo pujskov. Kmetija je usmerjena za prirejo mleka in plemenskih telic, za lastno obnovo in za prodajo. Letno proda 3 — 5 plemenskih telic, poleg tega preko 130 pujskov za pitanje.

Osnovne krme za živinorejsko prirejo pridelava dovolj. Skupaj poseduje 8,60 ha obdelovalne zemlje, od tega 3 ha travnatega sveta. Ima

vpeljano travno-košno rabo travnikov, prvi odkos trave pa silira skupaj z landsberško mešanico, pridelano na njivah. Na njivah v glavnem prideluje koruzo za siliranje in za zrna, poleg tega pa le 0,80 ha pšenice in ječmena. Za siliranje ima ima 150 m³ silosov. Ima linijo za spravilo koruze sikaže in sena.

Marija ŠURER, DOMAJINCI 32, pridobiva največ mleka v TZO Cankova. V preteklem obdobju je oddala TMP skupaj 110.729 litrov trznega viška mleka, v povprečju to letno zneso 22.146 litrov. V letu 1983 je oddala 21.508 litrov, kar na kravo zneso 3.073 litrov. Redi skupaj 29 glav goved, od tega 7 krav in 4 plemenske telice. Kmetija je specializirana na rejo plem. živine za obnovo in za prodajo. Letno proda 4 in več plemenskih telic.

Osnovno krmo pridelava doma, poseduje 9,5 ha obdelovalne zemlje, od tega 2 ha travnikov. V najemu ima 2 ha travnikov. Na njivskih površinah v glavnem prideluje koruzo, 1 ha pšenice in 0,30 ha pese ter 0,30 ha soje. Koruzo silira v 200 m³ površine silosa, prav tako silira pesne rezance.

Zoltan LEPOŠA, RATKOVCICI 17, pridobi največ mleka v TZO Prosenjakovci. V petletnem obdobju je skupaj oddal 106.289 litrov mleka, ali v povprečju letno 22.146 litrov. Leta 1983 je oddal 21.084 litrov, ali na kravo 2.696 litrov.

Redi skupaj 26 glav goveje živine, od tega 8 krav. Poleg prireje mleka in rejce plemenske živine se ukvarja tudi s pitanjem goved, saj letno spita 6 do 8 goved. Poseduje 9,5 ha obdelovalne svoje zemlje, poleg tega ima v najemu še 3,4 ha. V glavnem prideluje koruzo za siliranje in za zrna, prideluje še 1,5 ha pšenice in dovolj sena oziroma zelene krme s travnatega sveta. Ima linijo za spravilo koruzne silaže in sena.

Pavel GUTMAN, BOGOJINA 81, v TZO Beltinci ima največjo prirejo mleka. V zadnjem petletnem obdobju je TMP oddal skupaj 61.307 litrov mleka ali v povprečju letno 15.839 litrov. V letu 1983 je oddal 19.199 litrov, kar na kravo zneso 2.640 litrov.

Redi skupaj 25 goved, od tega 6 krav, letno spita še 10 goved za zakol.

Skupaj poseduje 9 ha obdelovalne zemlje, od tega 2 ha travnikov. Na teh površinah pridelava dovolj krme za to prirejo mleka in pitanih goved.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Problem komunalnega „giganta“

Zakaj čistilna naprava in kanalizacija v Beltincih ne delujeta

Pri zbiranju podatkov in dokumentacije o tem, zakaj beltinška čistilna naprava ne deluje, se nam je zastavila kopica vprašanj, na katera je težko najti odgovor, kljub temu da smo o tem spraševali vse, ki so bili tako ali drugače udeleženi in odgovorni pri gradnji tega objekta. Toda, če smo odgovor našli, presodite sami, dragi bralci. K temu uvodu dodajmo le to, da smo prišli do subjektivnih in objektivnih dejavnikov in subjektivne in objektivne odgovornosti, kot je že v navadi v našem učinkovitem sistemu ugotavljanja odgovornosti in kjer je to možno zaradi odsotnosti in sodelovanja »zainteresiranih« — v tem primeru vaščanov Beltincev, ki jih ideologija sodelovanja ne bo zganila, ker pač nimajo navede, da bi prenašali svoje interese na svoje predstavnike, ki naj bi jih izvajali, če so pa to storili, pa ti predstavniki niso izpolnjevali nalog, tako kot so jim bile naložene, in jim za svoje odločitve ni bilo potrebno polagati računov.

VAŽNO JE, DA NAPRAVA JE!

Problem delovanja komunalnega giganta, vsaj po vloženih sredstvih na mikro nivoju in pripravi na poskusno obratovanje in stroških vzdrževanja v času rednega obratovanja, ga lahko primerjamo z Obrovcem ali Fenijem na makro nivoju, je tako še zmeraj vprašljivo. Nihče se ne zavzame, da bi objekt, ki je požrl 13.887.656,00 dinarjev, in to za gradnjo čistilne naprave in dveh kolektorjev pri kanalizaciji, začel s svojim rednim obratovanjem, čeprav je bil zgrajen pred štirimi leti.

Do zamisli, da zgradijo čistilno napravo, so v Beltincih prišli leta 1977, ko se je začela gradnja nekaterih družbenih objektov, predvsem šole. Predvidena je bila tudi gradnja nekaterih industrijskih objektov. »Pred začetkom gradnje smo ustanovili gradbeni odbor, ki je akcijo vodil. Sprejet je bil tudi samoprispevek za gradnjo kanalizacije. Pri izboru projekta nam je pomagal Projektični biro, ki je projekte idejno pripravil. Strokovno pa nam je od vsega začetka, predvsem pomagal ing. Flegar,« pravi Franc Sobočan, predsednik sveta KS v tistem obdobju. Avgust Farkaš, poznejši predsednik sveta KS, nam je za vedno tako le pojasnil: »Gradnjo kanalizacije je zahtevala gradnja nove šole, ki bi morala imeti svojo kanalizacijo. Tako smo se na zboru občanov odločili za gradnjo kanalizacije za naselje. Po gradnji čistilne naprave in kanalizacije smo zaprosili za tehnični prevzem, ki ni uspel, ker ni bilo določenih podatkov. Ugotovljeno je bilo, da so napake na sami čistilni napravi, ni bilo predloženega atesta za vodotesnost kanalov in bile so še nekatere druge pomankljivosti. Napake so odpravljali in začeli smo se dogovarjati s cestno-komunalno skupnostjo in komunalnim podjetjem Sobotna TOZD Komunalna za prevzem čistilne naprave. Toda to nam ni uspelo. Vzrok za tako počasno reševanje tega problema gre iskati v visokih stroških obratovanja, saj so le-ti pred dvema letoma znašali po izračunih letno 130 starih milijonov. Tega pa KS ne bi mogla pokrivati, ker razen samoprispevka nima nobenih sredstev. Vprašanje je, če bi za obratovanje zadostovala zbrana kanalsčina, tudi če bi bil priključen ves levi breg Črnca. Če bo čistilna naprava delala, ne bo samo KS, ampak tudi koga drugega bolela glava pri pokrivanju stroškov obratovanja in vzdrževanja, saj vemo, kako je s čistilnimi napravami.«

ZAKAJ NI ODLOČBE ZA POSKUSNO OBRATOVANJE?

Sanitarna inšpektorja sta pri tehničnem pregledu našela pomankljivosti, zaradi katerih kanalizacija in čistilna naprava ne moreta začeti obratovati: »Zaradi sanitarno-tehničnih razlogov ni mogoče izdati odločbe za poskusno obratovanje čistilne naprave, ker zgrajena kanalizacija ni vodotesna, odplake bi zastajale v kanalu in s tem bi nastajalo anaerobno razpadanje odplak s smrtnimi emisijami. Potrebno je izvesti sanacijo kanala in predložiti atest o vodotesnosti kanala.« (gl. zapisnik komisije za tehnični pregled z 28. 3. 1980). To potrjuje tudi izjava Mirka Sabjana, direktorja TOZD Komunalna, ki pravi, da bodo vodotesnost natančno izmerili šele, ko bo čistilna naprava delovala, kajti vse vode iz kanalov, ki so sedaj polni, ni moč izčrpati, ker je neprečiščena. Ko bo začela čistilna naprava delovati, bo nastopil ta problem, ker kanalizacija ni vodotesna.

Razen vodotesnosti kanalizacije se pojavlja še problem napake na projektu čistilne naprave. »Ob pripravi čistilne naprave za obratovanje smo ugotovili, da manjka, oziroma ni bil zgrajen dovolj visoko jašek za povratno blato, da ni na njem ustreznega ventila, s katerim bi regulirali pretoke,« nam je o napaki povedal Mirko Sabjan. Pri Projektičnem biroju pravijo, da so bile res ugotovljene napake, ki jih je projektant priznal in svoj delež finančno pokrnil. Zanimalo naj bi se pri zbiranju sredstev za sanacijo, ki naj bi jih po mnenju nekaterih le zbrali in sedaj po štirih letih usposobili napravo za poskusno obratovanje.

KJE JE DROBNA KANALIZACIJSKA MREŽA?

»Krajevna skupnost je kot investitor predlagala cestno-komunalni skupnosti, naj prevzame čistilno napravo. Skupnost je naročila pregled pri TOZD Komunalna, ki bi moral prevzeti napravo v upravljanje, ker naprava ni imela uporabnega dovoljenja. Komunalna je pregledala objekte in naročila odpravo napak. V lanskem letu smo zagotovili tudi 70 starih milijonov za trimesečno poskusno obratovanje. Toda do odprave napak še do danes ni prišlo. Skupnost ima problem, ker naprava ne deluje in še ni prevzel kanal, ki poteka z Jugovega in katerega gradnjo je finansirala skupnost. Prišlo bo namreč do prvih vselitve, mi pa kanala ne more-

mo prevzeti, zato bodo nastali problemi. Stanovanci Jugovega povsem upravičeno postavljajo pred nas zahtevo, da kanalizacija deluje, ker so plačali za to ustrezne prispevke. Skupnost je še prispevala 250 starih milijonov sredstev KS za gradnjo naprave in glavnih kolektorjev v obliki kredita, in sicer tako, da se ta sredstva vložijo v gradnjo drobne kanalizacijske mreže, vendar do tega v kraju ne prihaja,« pravi tajnik cestno-komunalne skupnosti Štefan Šeruga.

KOGA BO BOLELA GLAVA?

Še enkrat se dotaknimo problema vzdrževanja objekta. Kot

Plavajoči »plankton« za prehrano rib v strugi Črnca. Produkt človeškega črevesja. F. J. Votek

Bleščeča zunanost — gnila notranjost. F. B. Žunec

smo že zapisali, naj bi leta 1980, ko je bila naprava zgrajena, stalo obratovanje 130 starih milijonov, lansko leto septembra pa so znašali stroški za trimesečno poskusno obratovanje 70 starih milijonov, ki bodo sedaj ob podražitvah še višji, če ne že tako visoki, kot je bilo prej po predračunu poskusno obratovanje za celo leto. Kdo bo pokrival te stroške? Krajevna skupnost, razen samoprispevka nima drugih sredstev, cestno-komunalna skupnost verjetno tudi ne, ker z zbiranjem enoodstotne prispevne stopnje od dohodka OZD (mimogrede: ta stopnja je med najnižjimi v Sloveniji) ne bo zbrala dovolj za vzdrževanje vseh teh objektov in gradnjo novih v občini. Koga bo sedaj zbolela glava, ne vemo.

Stanje, kakršno je sedaj, je pripeljalo do nesoglasij. In sicer je na eni strani odmiranje ruralnega okolja s svojim načinom dela in življenja in utiranje poti urbanizaciji okolja, ki poleg spremembe načina življenja in mišljenja zahteva spremembo materialne podlage, kar pa je

pogojeno z ekonomsko močjo okolja, to je ustrezno lastno razvito industrijo, ki bo sposobna opremiti okolje in ga vsestransko tudi ekološko zaščititi. Kot kaže naš primer, pa smo pod vplivom malomeščanske miselnosti in modne zaletavosti pod krinko ošabnosti, češ mi pa to imamo, ali pa bomo imeli prvi, in edini zavajamo in navajamo na sprejemanje demokratičnih odločitev tiste, ki se na to najmanj razumejo. Sicer pa, važno je, da plačujejo.

KAJ POMENI TA KAOS ZA NARAVNO IN ŽIVLJENJSKO OKOLJE BELTINEC?

Vse te peripetije in iskanje krivcev, denarja in zavlačevanja zaradi neenotnosti znotraj KS pa škodujejo okolju, posebej je ogrožena pitna voda. Še enkrat lahko ugotovimo, kako malo nam je mar za predpise, ki bi jih morali spoštovati in jih pod krinko »političnih« problemov, ki pa nimajo strokovne osnove, spretno zanemarjamo, namesto

vodne skupnosti to komunalni objekt, ki ga upravlja KS. In kako sanirati Črnc in s tem za- jetje pitne vode za naselje in ostali dolinski del ter Lendavo. Strokovnjaki na Vodnem gospodarstvu pravijo, da je to možno z delovanjem čistilne naprave in preprečitvijo ostalim onesnaževalcem, da spuščajo odplake v potok.

ALI GROZI EKOLOŠKA KATASTROFA?

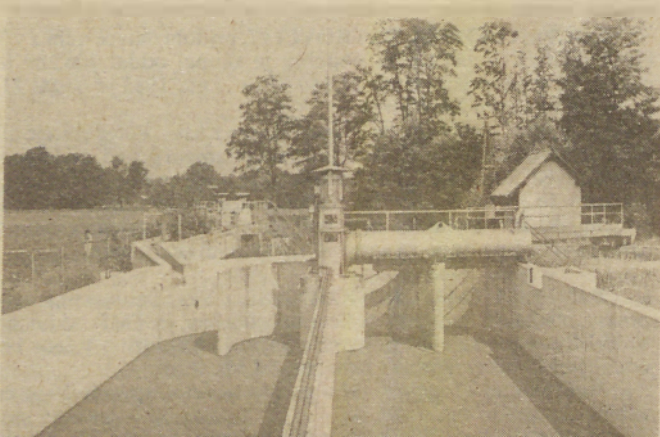
Predsednik komiteja za urbanizem Rudi Horvat pravi, da problemi, ki so nastali v Beltincih, niso tako enostavni, kot se zdijo na prvi pogled. »V Beltincih se postavlja problem finansiranja delovanja naprave. Problem je še v nezgrajenem omrežju. Postavlja se tudi problem zadovoljivega čiščenja, saj je pri nas še precej odprtih tehnoloških vprašanj okrog delovanja čistilnih naprav. V Beltincih je še poseben problem zaradi otekanja vse te odpadne vode. Ostaja upravičen sum, da vse te odpadne vode iz šole, trgovine, Zvezde in ostalih objektov ter individualnih hiš, ki so priključene na kanalizacijo, odteka v občestno kanalizacijo, ki se steka v potok Črnc, in zato je onesnaženje toliko večje. Toda to lahko pripelje do katastrofe, kaj hitro se lahko zgodi, da kanalizacija, ki je namenjena meteorim vodam, obremenitve ne bo zdržala in bodo Beltinci plaval v fekalijah (dreku po domače). Zato naprava mora delovati.«

In kje so sedaj strokovna zagotovila iz poročila k idejnemu projektu predvideni čistilni napravi v Beltincih, v katerem to, Franc Flegar, ki je poročilo sestavil, predlaga, da se osvoji tip čistilne naprave, ki ga uporablja Kanalizacija Ljubljana in ki še zmeraj pravi, da problema zaradi čistilne naprave ni, in da bo delovala, samo majhne napake projektanta je treba do konca odpraviti.

Človeku se ob tem poraja vprašanje, kako dolgo se bomo še izogibali konkretni odgovornosti, tako strokovnjaki kot politiki. Eni trdijo, da je napaka majhna in da so pokrili svoj del materialne obveze za sanacijo, ne briga pa jih le-ta sama, ki traja že štiri leta. Še zmeraj je glavno, da pokasiramo in grem, česem kaj zajebo pa bom plačal, saj to takrat tako ali tako ne bo noben izdelek, ker inflacija naredi svoje, sicer pa je vprašanje, če bo sploh treba plačati. In še politiki, ki se zmeraj, ko kaj ne deluje, sklicujejo na svojo nestrokovnost, ko pa je stvar treba propagirati, imajo največji vpliv na sprejem odločitev, za katere odgovarjamo vsi. Pa tudi predati funkcijo brez izpolnjenih obveznosti ni problem.

In za konec, kot se za vsak malomeščanski milje (okolje na meji urbanega in ruralnega je ponavadi v vakuumu), spodobi, je važno da napravo imamo, če bo delovala ali ne, pa ni pomembno. Prijetno je tudi obujanje spominov na pranje perila v Črncu, nepomembno pa je, da pijejo nezdravo vodo in bodo v kratkem lahko začeli gojiti ali intenzivno pitati podgane na obrežju Črnca. S tem pa lahko računamo še na eno pridobitev — to pa so kužne bolezni.

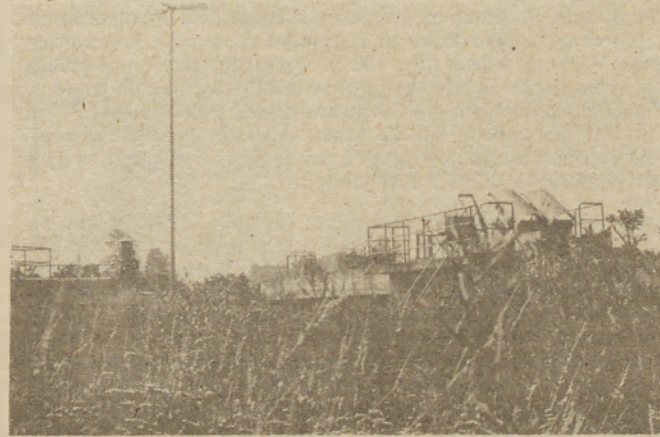
Janez Votek

»Arhitektonski spomenik«, ki si ga ogleda tudi kak obiskovalec z razvitim čutom in razumevanjem »sodobne arhitekture«, ki se lahko pohvali s svojo funkcionalnostjo. F. B. Žunec

Beljakovinski koncentraciji z dodatki celuloze na obrežju — za prehrano drobnih živali, ki lahko postanejo velike. F. B. Žunec

Komunalni »gigant« na katerem se napake odpravljajo. F. B. Žunec

KRAPIN POL — Takšnega krapa, kot ga je pred dnevi ujel v gramozni jami v Satahovcih Tomaž Flisar, član ribiškega društva Gornja Radgona, temeljna enota Tišina, bi marsikdo z veseljem potegnili na suho. Tehtal je kar 12 kg (dolžina 80 cm).

Fant, ki se vsestransko udejstvuje in je tri leta član omenjenega društva, je že pred dvema letoma ujel 7-kilogramskega krapa. V tretje gre rado...

Andrej Zrim

Prijetno s prazničnim

Radgonsko društvo upokojencev je ob dnevu upokojencev 26. julija opravilo enodnevni izlet. Ogledali so si proizvodnjo steklarskih izdelkov v Slov. Bistrici in Rogaški Slatini. Po ogledu zdraviliškega kraja so pot nadaljevali v Kumrovec, Čatež in Brežice. Z zanimanjem so si ogledali dolenski muzej. V gradu in v grajski dvorani so preizkusili akustičnost in skupno zapeli „En hribček bom kupil“.

Kljub nekoliko deževnemu vremenu je bilo med izletniki dobro razpoloženje; za to so skrbeli organizatorji, pa tudi najmlajša spremljevalka — izletnica, stara pet let, ki je med vožnjo zapela več pesmic. Tako so upokojenci prijetno združili s prazničnim.

J. K.

— HRAŠENSKI VRH —

GASILSKI JUBILEJ

Gasilsko društvo Hrašenski vrh v občinski gasilski zvezi Gornja Radgona je slavilo 30 let obstoja. Društvo se na pobočju kapelskih vinogradov ponaša z lepo zgrajenim gasilskim domom, s sodobno gasilsko opremo, pa tudi gasilcev je dovolj.

Ob slavlju so najzaslužnejšim članom podelili republiška, občinska in društvena priznanja, društvo pa je prejelo srebrni znak Osvobodilne fronte. Slavnostni govornik je bil akademik prof. dr. Bratko Kreft, ki je društvu zaželel še mnogo uspehov pri varovanju splošnega ljudskega premoženja. Tudi ta dan bo zapisan v kroniki društva.

Anton Domanjko

UTRIP ŽIVLJENJA NEDALEČ OD MEJE

Krajevna skupnost Rogašovci je zadnja, ki se razprostira na skrajnem severozahodnem delu sotoške občine, kjer ob meji z mednarodnim in maloobmejnim prehodom živijo pridni ljudje. Domačije so sredi poletja osamele, posebno dopoldne, kajti mnogo krajanov se je zaposlilo v okolici ali kje drugje, za ostale pa je ob lepem vremenu na poljih dela več kot dovolj. Pa se tu in tam le najde kdo, ki najprej potarna zaradi prepočasnega razvoja in nazadnje z majhno zadrego prizna, da so pri marsičem neučakani.

V vaseh rogašovske krajevne skupnosti se ljudje čutijo zapostavljene pri komunalni urejenosti, pogosto pa potarnajo tudi zaradi trgovin in preskrbe. Težave imajo predvsem s cestami, čeprav v njihovo posodabljanje in gradnjo vlagajo največ denarja od krajevnega samopriskočka. Rešitev pa vseeno imajo, čeprav je malo predolgo skoraj preveč puščajo ob strani. Imajo kamnolome. V enem, novejšem, bi rabili le pridne roke in drobilce. Kamenin za utrjevanje cest bi bilo več kot dovolj. Na to zlasti opozarjajo starejši od Jurija do Serdice, ki so iz njih žgali črno in belo apno. Zdaj so namesto apnenic, ki jih je prerasla trava, ostale le želje...

Gradijo novo pošto postopje, še 40 domačij bo dobilo telefone, sredi gradnje pa je tudi nova Potrošnikova trgovina v Rogašovcih. Zaradi preskrbe je bilo vedno precej pripomb. Malo pozno, pa vendar. V Nuskovi in pri Juriju gradijo novi mrliški vežici, čaka jih še gradnja vaško-gasilskega doma v Sotini, prav ob strani pa nočejo pustiti dodatne transformatorske postaje. Poraba električne energije se tudi v tem goriškem predelu

nenehno povečuje. Sama varčnost več ni dovolj.

PRIJAZNOST IN SOŽITJE

Prijazni ljudje, sožitje. Sotina, vas z najvišjo nadmorsko višino v pokrajini, ki ji daje pravo podobo ozka soteska, čar naravne lepote. Mnoge od 107 domačij, ki so ostale, so raztresene predvsem po bregovih. Tam, kjer ni možnosti za sodobno kmetijstvo, poljedelstvo, so začeli namenjati več pozornosti sadjarstvu, vinogradništvu in jagodičevju. Tam spodaj v dolini je Dajčev mlin z oljarno, pa še žago za sodobno obdelavo lesa imajo. Dodamo naj še to, da imajo vaško trgovino, v zbiralnici pa vsak dan zberejo okrog 600 litrov mleka.

Med vaščani vlada dobro sožitje. Večinoma se ukvarjajo s kmetijstvom, kljub temu, da jih je veliko zaposlenih; v okolici in oddaljenejših krajih. Kmetije so majhne, štiri so dvolastniške, tri pa napredno usmerjene. Pri Rogašovcih se ukvarjajo predvsem z molznicami, pri Kranjčevih uvajajo travnopašni sistem. Rajmond Vouri pa namenja veliko pozornost govedoreji. Z dobrim gospodarjenjem se da marsikaj doseči.

RAJMONDOVI SO OPTIMISTI

Rajmond Vouri, domačin, se je z ženo Emilijo odločil za kmetovanje pred enajstimi leti, ko se je vrnil iz Avstrije. Takrat so k odločitvi zagotovo spodbujali ugodni krediti in možnosti za najem zemlje. Najela sta je nekaj čez osem hektarjev, zato je zdaj zanj in sina Mihaela kar dovolj dela, ob skrbnem gospodarjenju pa tudi dohodek ni slab. Pridelujejo

Rajmond Vouri je okusil delo v tujini. Doma pa je le doma. On, žena Emilija, sin Mihael in stroji zmorejo domala vse na kmetiji, ki jo je razširil z najemanjem zemlje.

največ žit. Letno oddajo osem do deset ton pšenice, koruzo pa porabijo za silažo. Del zemlje letos prvič namenjajo makroposkusom. Tako imajo zasejani dve vrsti soje, grah in fižol. V sodobno urejenem hlevu je 40 glav govedipitancev. Nekaj krme zanje pridelajo doma. Kupiti je treba umetna krnila.

Tako je tam spodaj pod Sotinskim bregom. Z vrha sega pogled tja daleč prek Mure, na avstrijsko Štajersko in Gradiščansko. Kako tudi ne, ko pa so mu strokovnjaki namerili 413 metrov. Z brega se vidi daleč, v daljavo, tam spodaj pa bi radi imeli še malo jasnejšo sliko o prihodnosti...

Bernarda Pintarič
Janko Stolnik

Kratka, vendar vabljiva soteska, je prava paša za oči

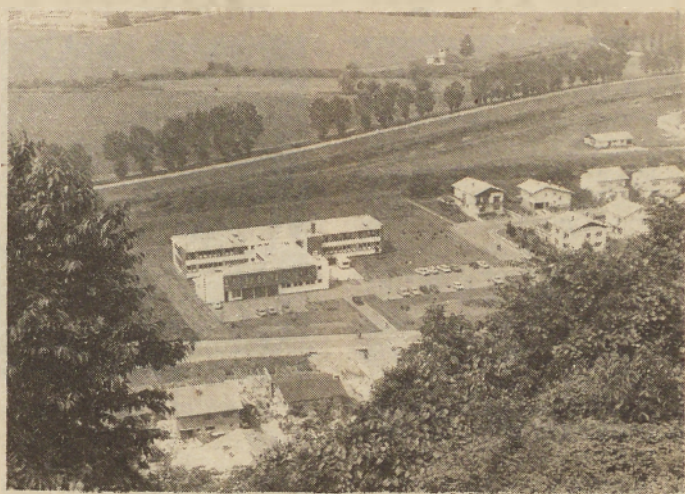
Kamna za ceste je v rogašovski krajevni skupnosti več kot dovolj. Ob drobilcu in prevoznikih so potrebne le pridne roke. Škoda, da odlašajo...

Starim zgradbam novo podobo

Krajevna skupnost Lendava je največja v občini, sestavljata pa jo naselje Trimlini in mesto Lendava. Tokrat bo govora o nekaterih razvojnih programih mesta, ki se je stisnilo ob obronke lendavskih vinogradov in se po vojni razvilo in raztegnilo tako proti Dolgi vasi kot Čentibi. Stari del mesta je postal čedalje bolj zapuščen, vsaj zunanjost zgradb, notranjost so namreč lastniki urejevali sami. Tako je danes v mestu še vedno nekaj zgradb, ki so nujno potrebne obnove. Gre za staro razpadajočo občinsko zgradbo, potrebno bo urediti tudi fasado sodišča, medtem ko so druge zgradbe dobile novo podobo. Zanimivo je, kot pravijo v krajevni skupnosti, da se v zadnjem času za obnovo fasad odločajo tudi zasebniki, to pa pomeni, da bo stari del mesta zares obnoven in bo dajal novo podobo. Partizanska ulica, nekoč znana trgovska četrt malega mesta, postaja danes zanimiva tudi po številnih majhnih trgovinah in delavnih zasebnikov. Lendava je dobila optika, zlatarja in še vrsto zanimivih dejavnosti.

Te dni vlada na krajevni skupnosti počitniško vzdušje, toda na območju krajevne skupnosti se vendarle dogaja marsikaj, kar velja zabeležiti. Pri osnovni šoli Jože Kramar-Juš urejujejo športna igrišča, v Mlinski ulici gradijo stanovanja v družbeni lasti, pri osnovni šoli Drago Lugarič bo kmalu zgrajen prizidek, ki bo omogočil enozimski pouk za vse otroke, v Trimlinih pa so pred dnevi odprli nov gasilsko-vaški dom, ki so ga zgradili s samopriskevkov občanov in sredstvi krajevne skupnosti.

Ena največjih naložb krajevne skupnosti Lendava v tem letu pa je vsekakor gradnja letnega kopališča. Za to naložbo so se občani krajevne skupnosti odločili na referendumu pred štirimi leti. Iz doslej zbranega denarja je bilo urejeno veliko, ne pa vse, tako da je do

Mesto Lendava se je po vojni razvilo oziroma raztegnilo ob obronkih lendavskih gor od Dolge vasi pa tja do Čentibe. Oblikoval se je novi del mesta (na sliki), stari del pa je ostajal vedno bolj zapuščen. Šele v zadnjih letih obnavljajo fasade starih zgradb in tako spreminjajo podobo mesta. Jani D.

danes zgrajena le kopališka školjka, vse ostalo pa bo moralo počakati na drugo leto. Naložba namreč velja 16 milijonov dinarjev. Letno kopališče gradijo v neposredni bližini hotela Lipa in bo skupaj z bodočimi športnimi objekti zaokrožilo rekreacijski kompleks. V krajevni skupnosti upajo, da bo

naložba uresničena v prihodnjem letu.

Vso pozornost pa bodo tudi v prihodnje posvetili urejanju mesta, da bi bilo le-to bolj privlačno za goste, ki se v njem zadržujejo, in turisti, ki potujejo skozi.

Jani D.

— TRIMLINI —

50 let gasilskega društva

V Trimlinih pri Lendavi so pred kratkim proslavili 50-letnico gasilskega društva, ki je tako rekoč „obdano“ z industrijskimi obrati. Takoj po ustanovitvi jim je lendavsko gasilsko društvo odstopilo ročno brizgalno, od INE-Nafte so dobili rabljeno motorno brizgalno, sami pa so pred leti kupili novo.

Med nalogami društva velja izpostaviti dokončanje novega vaško-gasilskega doma in okolice ter tesnejše sodelovanje z INA-Nafto.

Jože Žerdin

ARCOMURKA

POSEZONSKA RAZPRODAJA

vkjučno od 13. 8. do 27. 8. 1984

PO ZNIŽANIH CENAH do 40%

v vseh poslovalnicah s tekstilnim blagom v murski soboti in na podeželju

(V BLAGOVNICI SALONU MODE NOVOSTI, MODI SAMOIZBIRI OTROŠKI BLAGOVNICI TEKSTILU, V IZBIRI V G. RADGONI, NA CANKOVI PRI JURJU, V BLAGOVNICI RAVENKI V BELTINCIH ITD.)

V RAZPRODAJO SO ZAJETE SLEDEČE VRSTE BLAGA:

OTROŠKA, ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA PLETENINE IN PERILO TER OSTANKI METRSKEGA BLAGA

TOZD IZBIRA IN TOZD PRESRBA
veletrgovina

Potrošnik

murska sobota

SPANJE — DOLGO ŠTIRI LETA

Kot običajno, je tudi zvečer 17. februarja 1932 Američanka Patricia McGier (sicer tajnica v nekem podjetju), malo potelovadila, spila skodelico mleka, ugasnila luč in zaspala za polna štiri leta. Zaman so bili vsi poskusi zdravnikov, da bi jo prebudili. »Spečo lepotic«, kot je Patricia imenoval ameriški tisk, so potem umetno hranili in ji vsak dan masirali mišice.

Tako kot je zaspala, se je sredi junija 1936 v bolnišnici tudi prebudila. Odprla je oči in prestrašena ugotovila, da ne leži v svoji sobi. Preplašeno je vzkliknila in privabila v svojo sobo najprej vso zdravniško osebje, potem zdravnike iz cele Amerike in reporterje vsega sveta. Patricia se je odlično počutila, le z nekoliko več napora je dvignila roke in noge so ji odvečele. Kmalu so minile tudi te težave in Patricia je normalno začela živeti. Nekaj časa je še prebivala po različnih

Štiri leta so Patricia McGier umetno hranili in ji masirali mišice

klinika, toda nobenemu zdravniku ni uspelo ugotoviti vzroka štiriletnega spanja. Tudi, ko je leta 1946 naravno smrtno umrla, obdukcija ni odkrila njene skrivnosti.

Ulica svetega Ivana v Rimu je široka samo 48 centimetrov.

Nekemu švicarskemu upokojujencu, ki je izdeloval prepovedano alkoholno pijačo, so zaradi majhne pokojnine prisodili kazen 50 frankov. To pa pomeni, da bo sedaj sedemindesetletni obsojenec plačeval kazen natančno 1667 let.

drugje smo prebrali

Inženir Richard Schill (31) se je z družino selil s Havajev v Boston. Spediterji so naredili predračun — selitev bi stala 7500 dolarjev, kar se je Schillu zdelo preveč. Pa sta z ženo razstavila vse pohištvo in ostalo opremo na najmanjše koščke, naredila 131 paketov po 30 kilogramov in vse skupaj za 2100 dolarjev poslala po pošti.

Za barvanje znamenitega mostu »Zlata vrata« v San Franciscu, dolgega 1966 metrov, porabijo letno 400 tisoč litrov barve. Ko prebarvajo eno stran mostu, pričnejo na drugi strani in tako naprej.

»Res čuden občutek.« je dejal Hal Warden (trinajstletnik?) iz Nashvillesa v ZDA, ko je vzel v roke pravkar rojeno hčerko. Njegova 16-letna žena pa je radovednim reporterjem dejala: »Saj nismo nameravali, ampak tako je prišlo!«

V SREDIŠČU POZORNOSTI

— Moram priznati, da sem bila na slonočni zabavi v središču pozornosti.
— Nič čudnega. Pri petinštiridesetih si se oblekla kot najstnica, kadila kot Turek, pepel stresala v vazo, kosti od piščanca si metala na tla. To pa še ni vse. Nalit kozarec si prevrnila, dva pa vrgla v steno...

Veliko smisla za šalo je pokazal neki mlad švicarski zakonik par. Medtem ko sta si na matičnem uradu rekla »da«, so jima prijatelji z dvigalom postavili avtomobile na vrh hiše. »No, lep«, sta oba hkrati vzkliknila, »nama avtomobilov vsaj nihče ne bo ukradel!« Ob veliko smeja so potem prijatelji spet pripeljali dvigalo...

Ameriški psiholog dr. Hattaway se je potrudil, da bi sestavil statistični pregled, ki bi prikazoval, ob katerih urah je človekova delazmožnost na vrhuncu, kateri čas je nevaren za zakonska trenja in podobno. Važna posvetovanja naj bi po sodbi tega strokovnjaka bila šele okrog poldneva, ker je ob tem času pred obedom duh najbolj prožen. Za telesna dela pa so

ŠE NEPOZNAN

— Lizika, kdo je ta tip na moji postelji?
— Kako naj vem, ko pa sva se prvič srečala pred dobro uro...

NI ŠKODA?

— Milanček, zadnjič ti pravim — pojdi in se okopaj!
— Kaj res želiš, da zlezem v kad in umažem tako čudovito čisto vodo?

IZ ZADREGE

— Kaj naj naredim, tri plave sem usekal?
— Daj še tri, pa boš imel vmes enega rdečega...

Papiga detektiv

Mikeu in Robbyju Madisonu iz teksškega Houstona je šla klepetavost njune papige že pošteno na živce, zato so pogostokrat njeno kletko prekrili s črnim prtom, da bi zaspala. Nekoč pa, ko sta se Mike in Robby odpravila na obisk k znanecem, tega nista storila.

Ko sta se lastnika papige pozno ponoči vrnila, sta imela kaj videti: stanovanje je bilo razmetano in tatovi so odnesli nakit, televizor, slike in dragocene antične skulpture. Skode za 20 tisoč dolarjev. Krajo sta lastnika stanovanja takoj prijavila policiji, toda preiskave so bile brezuspešne vse dotlej, dokler se ni oglasila papiga. Mike Madison je takole povedal: »Pet dni po kraji, je papiga nenadoma začela kričati: »čuj, Ron, pridici ali pa »Robert, glej. Takoj sem pomislil, da se je papiga tega naučila od tatov.«

Policija je papigo »zaslišala«, posnela njene besede na magnetofon in iz kartoteke so kmalu potegnili imena in priimke dveh starih znancev, nekega Roberta in Ronnyja.

Od takrat Madisonova svoje klepetave papige ne pokrivata več tako pogosto.

najprikladnejše zgodnje jutranje ure. To velja posebno za športno udeleževanje. Za reševanje miselnih in znanstvenih vprašanj priporoča čas okrog enajstih dopoldne, ne prej. Poskusi so pokazali, da so ameriški študenti, ki so jim predložili teme za naloge ob enajstih, dosegli v tem času za 70 odstotkov boljše uspehe kakor sicer.

Med kuščarji in morskimi psi

Februarja 1964 je majhna tovorna ladja »Santa Maria« plula proti pristanišču Darwin na severu Avstralije. 5. februarja je bila ladja 350 milj od cilja. Že od ranega jutra je mirno plula po severnem delu Arafunskega morja pod pekočim soncem, ki je zaslepljevalo. V daljavi so se videli nejasni obrisi nenaseljenih otokov, na severnem delu neba je plaval bel oblček. Tik pred poldnevom je oblček potemnel in...

Krmar William Pitt se je vedno težje boril z valovi, visokimi od 4 do 5 metrov, ki so ladjo premetavali kot orehovo lupinico. Sekundo preden je val preplaval palubo je potnik James Ian vzel ženi šestmesečnega otroka iz naročja. V naslednjem trenutku je val zbil mater na tla, če se ne bi krčevito oprijemala ograje, bi jo odnesel v morje.

»Ce naletimo na podvodno čer, ne bomo mogli rešiti otroka!« je kričal James. Prvi mornar Spadrow je začel spuščati čoln v morje. Ko se je čoln dotaknil razburkane površine morja, so hitro poskakali v njega. Nekaj sekund pozneje se je ladja razbila in potonila. Pet mornarjev je bilo v vodi. Otok je bil oddaljen sto metrov, vsi so nagonsko plavali proti njemu. Nekaj metrov pred njimi je poskakoval gumijasti čoln.

Ko je bil čoln kakšnih trideset metrov od obale, je naletel na podvodno čer in se preluknjal. Mati je z levo roko močno privla otroka k sebi, z desno je zaplavalala. Na srečo je bilo morje tod plitko

in se je hitro postavila na noge. Od izčrpanosti je komaj premagovala zadnje metre, mož jo je prijel in jo izvlekel na obalo.

Tudi drugi brodolomci so hitro priplavali do otočka. Orkan je divjal, sedaj so bili vsaj na varnem. Želeli so si le, da bi valovi prinesli razbitine ladje čim bližje otočku, saj je bila na ladji hrana, šotor, orožje in še marsikaj koristnega.

Spustila se je noč, orkan se je umiril. Nihče ni spal, razen malega Martina. Vsi so se razveselili vzhoda sonca in novega dne, a ne za dolgo. Edina živa bitja na otočku so bili kuščarji, nikjer trave, samo golo kamenje — stotine kilometrov od civilizacije.

»Sigurno smo na enem od otočkov v arhipelagu »Wessel«, reče James.

»Če je to točno, potem je najbližje otok Alho, naseljen z domačini. Če se ne motim je na otoku meteorološka postaja, in to pomeni, da imajo radio.«

»Koliko je oddaljen?«

»Okrog trideset milj!«
Neprijetna tišina. Kako nepremagljiva oddaljenost, če ni čolna. »Naredimo splav!« Pitt ga obžaluje pogleda: »... tu je polno morskih psov. Nimamo možnosti, da na splavu preplujemo trideset milj — živi.«

Začelo je deževati. Deževje je tod dolgo in močno. Na otoku pitne vode ni bilo, zato jim je služila deževnica. Mati in otrok sta sedela ves čas pod premočenim šotorom. Mali

Martin je skoraj neprenehoma jokal. Nehal je le takrat, ko je od utrujenosti zaspal.

Prve štiri dni so izpraznili tistih nekaj konzerv, ki so jih našli na naplavljenih ostankih ladje. Potem so jim bili glavna hrana kuščarji, ki so jih ujeli. Petega dne so na vzhodnem delu otočka odkrili malo kolonijo školjk. Potesili so si najhujšo lakoto, nato so morali s školjkami varčevati. Mali Martin jih na začetku ni maral, vendar je lakota opravila svoje. Verjetno je bil prvi otrok na svetu, ki je petkrat na dan jedel školjke, ki mu jih je mati prej zmeraj malo prežvečila.

Devetnajst dni trpljenja. Izgubili so upanje, da jih bo kdo našel. Sklenili so popraviti čoln in oditi po pomoč.

»Bolje, da poskušamo in tvegamo, kot da tu umremo od lakote«, je rekel James.

Naslednji dan je bil čoln gotov. Dolg je bil tri metre, imel je zakrpano jadro. Nosil je le dva človeka. Odločiti so se hoteli z metanjem kocke, vendar sta Pitt in Spadrow, najbolj izkušena mornarja, prostovoljno sprejela težko nalogo.

Takoj, ko sta se oddaljila od otoka, so ju obkrožili morski psi, dolgi dva do tri metre. Zaletavali so se v čoln, da bi ga prevrnili. Veter je bil slab, zato sta morala izmenoma veslati, vsak dve uri. Tisti, ki ni veslal, je z dolgo palico odbijal morske pse. Če je bil napad nevaren, sta se branila z orožjem, imela pa sta le petnajst nabojev. Ubila sta jih nekaj, to pa morskih psov ni prav nič odgnalo. Vsakokrat sta izkušena Pitt in Spadrow v zadnjem hipu uspela zadržati ravnotežje na čolnu in se rešiti.

To je trajalo tri dni. Minilo je že precej časa odkar sta porabila zadnji naboj. Ko sta bila oddaljena kilometer od otoka Alho, so ju opazili domačini in ju rešili. Hrabra mornarja sta obvestila vaškega glavarja o nesrečnih brodolomcih, popila sta malo vode in onemogla zaspala.

Iz meteorološke postaje so preko radia poslali poročilo v Darwin. Čez nekaj ur se je ob otočku spustil hidroavion. Reševalci so prepeljali brodolomce do letala in čez deset minut so poleteli v Darwin. Po tolikšnem času je mali Martin spet pil toplo mleko in sladko zaspal.

V bolnišnici so brodolomci s strokovno zdravstveno nego hitro okrevali. Snoznali so, da so imeli v veliki nesreči srečo — preživeli so. Mali Martin, ki je imel takrat le šest mesecev, ni vedel, kaj je vse preživel. Vse so mu povedali šele takrat, ko je dovolj odrasel.

MALO DRUGAČE JE BIL

— Miro, Miro... in ti moraš zaradi tistega pretepa na veselici v Marikinih pasikah pred sodnika za prekrške. Sicer pa si tistega robustneža precej zdelal.

— Saj ni res. On me je krepko udaril, jaz sem mu drago za mlo vrnil, potem pa se je vmešala moja žena.

— Je tudi ona kaj dobila? — Ne. Večino tistega, kar je dobil za tem, je bilo od nje. Precej dobro se namreč spozna na karate...

Pravzaprav nič posebnega, če je Samantha Fox, sicer fotomodel, stopila v neko londonsko gostilnico in naročila pijačo za vse prisotne goste. Slavila je pač 18. rojstni dan

KRITIČNI DNEVNI ČASI

Dr. Hattaway je prepričan, da bi se lahko ognili mnogi zakonskim in drugim nevšečnostim, če bi zakonci natančneje premislili čas, ki je tako občutljiv za njihovo medsebojno življenje. To je čas med 14. in 15. uro popoldan in med 18. in 19. uro zvečer. Osemnajsto uro, ki je najbolj kritična točka celotnega dne, imenuje psiholog »uro

zobobola«. Raziskovalec je tudi sestavil nekakšen urnik, ki naj bi ga ljudje upoštevali pri svoji dejavnosti. V skladu z njim predpisuje počitek od 13. do 14. ure popoldne, od 14. do 15. ure se ne bi smeli lotevati nobenih važnih opravil. Tudi od 17. do 19. ure je najboljše, če ostanemo sami s seboj.

vroči poletni dnevi

PIVO UGAŠA ŽEJO

Žeja postane lepa, če je pri roki dobro pivo. To ni samo reklama, temveč tudi resnica. Dokazuje jo tako neučakanec, ki vrček takoj izprazni na dušek, kot tudi poznavalec, ki ve, da mora iz soda natočeno pivo — in edino zaradi odprtega piva je žeja res lepa — počakati sedem do osem minut, preden ga zaužije.

Pivo je postalo iz plebejske pijače prejšnjih stoletij enakovredno vsem drugim gasilcem žeje. Na najboljših sprejemih ponudijo poleg šampanjcev tudi pivo iz soda. Da pivo redi, je res le toliko, kolikor redi vsaka pijača. Za mineralno vodo, kavo in čajem ima pivo še najmanj kalorij.

Pivo moramo shranjevati hladno. Na mizo pride ohlajeno na 8 do 10 stopinj Celzija; pri tej temperaturi je najokusnejše in se lepo peni. Pretoplo pivo je neužitno, premrzlo iz hladilnika pa nima lepe pene in dobrega okusa. Temno pivo serviramo za stopinjo ali dve toplejše.

Doma hranimo pivo običajno v steklenicah, ker si užitek iz soda ne moremo privoščiti. Steklenice s pivom shranimo na hladnem in temnem mestu. Svetloba pivu škodi.

Jugoslovanski pravilnik o kakovosti alkoholnih in brezalkoholnih pijač določa za pivo naslednje:

— pivo mora biti bistro in brez usedline,

— imeti mora vonj, karakterističen za pivo in ne sme vsebovati tujih vonjav,

— vsebovati mora najmanj 0,3 odstotke ogljikovega dioksida,

— neposredno po točenju v čaše, visoke 10 do 11 centimetrov in široke 4 do 5 centimetrov, mora pivo imeti peno 3 do 4 centimetre in pri temperaturi 10 do 15 stopinj Celzija mora pena ostati najmanj 3 minute,

— pivo v steklenicah ne sme biti razstavljeno na mizah, v izložbah in vitrinah,

— prepovedano je točiti pivo, ki je ostalo v sodu od prejšnjega dne, če ni bilo hranjeno pod pritiskom ogljikovega dioksida,

— prepovedano je točiti pivo, ki je zbrano iz ostankov, ki so ostali pri polnjenju piva v čaše.

Odstotek ekstrakta v osnovni sladovini je odločilen za jakost piva, vendar ga ne smemo zamenjati z odstotkom alkohola. Jakost ekstrakta, ki je označena na etiketah, je tri do štirikrat višja kot količina alkohola.

Pri nas v Sloveniji izdelujejo pivovarne piva s kvasom spodnjega vrenja, kar pomeni, da se kvas med fermentacijo zadržuje na dnu posode. To so piva pilsenskega, dortmunskega in Münchenskega tipa.

Posebno poglavje pri pivu so kozarci.

Največji sovražnik pивske pene je maščoba. Če najmanjši sledovi maščobe v kozarcu lahko peno razkrojijo. Zato je treba kozarce za pivo po vsaki uporabi dobro oprati s toplo vodo. Potem pa jih je treba obvezno oplakniti še v hladni vodi, nakar jih neobrisane postavimo na zračno podlago, da se odcedijo.

Maščoba lahko pride na kozarce s kratačo ali z vodo, če v pomivalnem koritu za kozarce peremo tudi posodo, potem z ustnicami gostov, s šminke, s prsti natakarjev, ki pri pobiranju primejo kozarce z notranje strani, z masno paro v kuhinji ali z brisanjem s krpani, ki so videti čiste, so pa na njih sledovi masti.

MREŽNA PEČENKA

recept za vas

Za štiri osebe potrebujemo: 60 dekagramov svinjskega kareja brez kosti, sol, pol limone, nekaj vejic peteršilja, kumino, poper, majaronček, 1 žličko gorčice, česen, svinjsko pečico, 4 paradižnike, 20 dekagramov majoneze, 1 žlico kisle smetane.

Priprava: Meso nasolimo, namažemo z dišavami in začimbami, ki smo jih našli. Vse skupaj zavijemo v svinjsko pečico (mrežico). Tako pripravljeno naj stoji v hladilniku nekaj ur, nato pečemo v pečici pri 220—250 stopinj Celzija približno 60 minut. Pečenko serviramo na leseni deski, obložimo jo s kislimi gobicami, vejicami peteršilja, pečnim krompirčkom in polovicami paradižnika, ki smo ga napolnili z majonezo, tej pa dodali kisle smetane.

Poskusite!

aktualno v tem času

DELOVANJE HLADILNIKA

Vse tekočine se uparijo, če jih segrevamo. Če pare ohladimo, se zgostijo v tekočino in oddajajo sprejeto toploto spet nazaj okolici. Po tem načelu delujejo hladilniki in zamrzovalne skrinje.

V hladilniku kroži tekočina, imenujemo jo hladilna tekočina. V uparilniku se upari in pri tem odtegne okolici toploto, z drugimi besedami: ohladi hladilnik. Kompresorska črpalka potem to toploto nasesa in spet stiska v tekočino. Tekočina sprejeta toploto v kondenzatorju spet odda. Kondenzator ima večinoma obliko radiatorja in leži na zadnji strani hladilnika. Hladilnika ali zamrzovalne skrinje zaradi tega ne smemo postaviti tik ob steno. Praviloma skrbijo prezračevalna rešetka in odstopni vijaki za zadosten vmesni prostor, tako da zrak lahko kroži.

Večina hladilnikov ima iz elektromotorja in črpalke sestavljeno kompresorsko enoto, ki vzdržuje obtoč hladilne tekočine. Starejši hladilni sistem je absorpcijski in nima kompresorja, ampak grelec. Pri kompresorskem hladilniku slišimo teči kompresor, ko aparat hladi. Absorpcijski sistemi pa delajo tiho. Napaja jih tok iz električnega omrežja, lahko pa deluje tudi na plin ali olje, če električnega toka ni na voljo.

Ko je nastavljena temperatura dosežena, termostatski izklopi hladilnik in ga spet vklopi, ko temperatura spet naraste. Če pride v hladilnem sistemu do okvare, nam jo mora odpraviti strokovni servis. Nestrokovnjak lahko kvečjemu zamenja pregorelo žarnico za razsvetljavo in popravi slabo tesneča vrata.

Prekomerno nabiranje ledu na zamrzovalnem prekatu često nastane zaradi tega, ker se vrata na zapirajo pravilno, ker je tesnilo v vratih poškodovano ali ker hranimo tekočine v odprtih posodah. Tedaj nam je treba samo bolje nastaviti tečaje vrat, zamenjati tesnilo na vratih ali zapreti posode v hladilniku.

Hladilnik, ki nima avtomatičnega odtajevanja, moramo enkrat tedensko izklopiti. Ledeno oblogo pustimo, da se odtaja, ne smemo je odpraskati. Preden aparat spet vklopimo, ga znotraj do-

dobro osušimo, da ne bo hladilna tekočina vsrkala vlage iz staljenega ledu.

Imamo hladilnike z različnimi hladilnimi močmi za različne namene. Če želimo živila samo ohladiti in ohraniti na hladnem, torej ne zamrzniti, zadostuje navaden aparat. Za shranjevanje globoko zamrznjenih živil ali za zamrzovanje svežih pa potrebujemo hladilnik z zamrzovalnim prekatom. Pri zamrzovalnih omarah in skrinjah je najnižja dosegljiva temperatura označena z eno, dvema, tremi ali štirimi zvezdicami. Ena zvezdica pomeni okoli — 6 stopinj Celzija, najnižje temperature, tri zvezdice do — 25 stopinj Celzija. Zamrzovalne skrinje in hladilniki z zamrzovalnim prekatom ali

naredi sam

Škatla (kot je kaže naša slika) izdelana iz desk za oblaganje sten, vam omogoča, da imate vedno pri roki ves drobn pribor, ki ga potrebujete za čiščenje hiše: sredstvo za umivanje oken, gumijaste rokavice, gobo, pralni prašek, krpo za brisanje prahu in različne druge potrebščine. Takšna škatla je zlasti koristna, če živimo v nadstropni hiši, ker nam ni treba hoditi v pritličje, če kaj potrebujemo v nadstropju. Njeni dve pomembni prednosti sta v tem, da je lahko (les ne sme biti predebel, škatla pa tudi ne prevelika) in da visoko nameščen ročaj omogoča, da jo dvignemo s tal, ne da bi se morali preveč skloniti. Poleg tega nam pribora, ki je bil v škatli, po uporabi ni treba vnovič razmeščati po policah. Najboljše je, da ves pribor ostane v njej, pripravljen za prihodnjo uporabo.

Material: deske za oblaganje širine 10 centimetrov (okvir, pregrada in nosilec

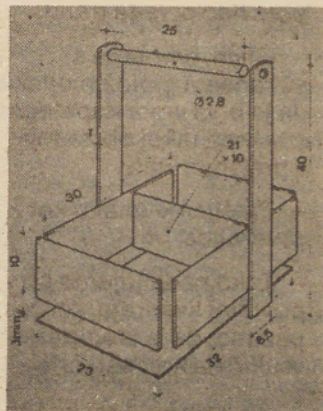
Skatla za pribor

držaja), palica premera 2,8 centimetra (držaj) lak za barvanje čolnov.

Izdelava: iz desk izrežemo dele okvirja škatle in pregrado, in to po merah, zapisanih na risbi. Iz deske izžagamo tudi dva kosa dimenzij 40 krat 6,5 centimetrov. En konec desk zaobljimo z žago in zatem z lesno pilo. Nato s svedrom zvrtamo luknjo premera okoli 2,8 centimetra za vstavitev palice, namenjene za držaj.

Deščice med seboj zlepimo in zbijemo, nato namestimo notranjo pregrado. Dno iz vezane plošče tudi prilepimo in pribijemo. Na sredini z vijaki pritrdimo dva nosilca za držaj.

Odžagamo del palice, dolg 25 centimetrov, oba konca

premažemo z lepilom in ju vstavimo v luknjo v na nosilcih.

Celo škatlo zbrusimo s finim brusnim papirjem in jo pobarvamo z lakom za čolne, ki jo bo ščitil pred vlago.

NOV KOMBI — V naši rubriki često objavimo novice iz avtomobilskega sveta. Tega ne delamo, ker bi vas želeli spodbujati k nakupu, saj vemo, da so denarnice plitve, ampak objavljamo slike avtov predvsem zaradi informiranja o novostih. To bomo storili tudi zdaj. Na avstrijskem tržišču se je pojavil nov kombi „subara 1000 4 W D VAN. Ima 997 kubični motor, katerega moč je 37 kW. Kombi je dolg 341 centimetrov, 143 centimetrov je širok, visok pa je 187 centimetrov. Ni kaj: tudi moderno je oblikovan. V Avstriji stane 124.000 šilingov. Torej je tudi cena taka, da odvrta od nakupa.

SERENADA

— Serenada gor, serenada dol. Pa prav boben ste morali izbrati?

— Kaj morem, če se pa na druge instrumente ne spoznam.

MILO ZA DRAGO

— Le kaj imaš od tega dolgočasnega zljanka v televiziji?

— Nekaj več že kot ti od zoprenega klepetanja s kolegicami. Na televiziji vsaj tu in tam vidim kak prijeten obraz ...

NAREDI SAM — Marsikdo, ki zelenjavo kupuje na tržnici, razmišlja, da bi si uredil kako vrtno gredo in postal vrtnikar. Seveda pa je treba za vrt dobro skrbeti. Manj bo težav s plevelom, grada bo lepše urejena, če si svoj vrt uredite na tak ali podoben način, kot ga kaže naša slika. Torej si posamezne grede ogradite z betonskimi ploščami, ki jih vstavite v betonske sope. Možnosti je veliko in ker ste to sposobni narediti, kaže naš predlog uresničiti, seveda če imate cement. Plošče lahko zabetonirate na ravni tleh, na katera dajte plastično folijo. Le-to premažite z odpadnim oljem, nanjo pa dajte ustrezne okvirje, na primer višine 8 do 10 centimetrov. Bo šlo? Morda še to: v beton vstavite nekaj kosov betonskega železa.

PRED KONCEM DOPUSTA

— Potrpi še malo, dragi, kmalu bo konec dopusta, potem pa boš lahko spet počival ...

IZ PREVIDNOSTI

— Preden bomo nadaljevali z branjem oporoke, gospodična Marika, eno vprašanje: bi se poročili z mano?

sestavil	profesorica	lanena tkanina	antična plošča za računanje	hrib nad Reko	organ voha	hrvaški pevec zabavne glasbe	snežinka
Marko Napast	zgodovine						
cekin, dukat							
mesto v Bolgariji							
drugi mož Jackie Kennedy							
dekagram					glasbena nota	čapкова drama	
osebni zaimek			obdelano deblo del elek. napeljava				
jadranski otok				mrčes v lasih gora v Svici			stebnik, stebni svetnik
prid, korist, zanimanje							
gora nad Sankt Moritzom						konec polotoka paket, zavitek	
avtomobilska oznaka Avstrije		pustno pecivo pisatelj Svensson					
uničevalka železa				meššica Hans Richter			
skupna gospodarstva v SZ							
mineral, vrsta glinenca							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: prestol, radirka, ilinden, jok, IRA, A, tm, TT, lasi, Erik, TN, Liz, nad, Jernej, Idi Amin, cestica, ar. oral.

MELINCI — Traktorist Janez Koščur, 34 let, iz Melincev se je peljal skozi domačo vas. Pri trgovini se je s stranske ulice pripeljal KOLESAR Martin Mesarič, 38 let, iz Melincev, zato je prišlo do trčenja. Kolesar se je hudo poškodoval.

LOMANOŠE — Janez Repolust, 75 let, iz Spodnje Bačkove se je peljal s kolesom iz Radgone proti Lomanošem. Ne da bi nakažljivo spremembo smeri vožnje, je nenadoma zavil na levo v gozd, zato je prišlo do nesreče. Za njim se je namreč pripeljal z osebnim avtom Alojz Babošek, 54 let, iz Lomanoš, ki je trčil v kolesarja. Poškodba je huda.

RADMOŽANCI — V sredo, 1. avgusta, ob 10.30 uri se je na lokalni cesti pri Radmožancih zgodila huda prometna nesreča. Julijana Biro, 78 let, iz Radmožanec se je peš vračala s polja. Na preglednem in ravnem delu ceste

Na hišo padla raketa

kakih 100 metrov pred Radmožanci je prečkala cesto. V tem hipu pa se je pripeljal z osebnim avtom Štefan Maučec, 38 let, iz Mostja, ki kljub zaviranju ni uspel pravočasno ustaviti; Birovo je zadel in je obležala mrtva.

ROGAŠOVCI — Prav tako v sredo, 1. avgusta, se je zgodila huda prometna nesreča v Rogošovcih. Ob 14.40 uri sta se na lokalni cesti srečala traktorista Franc Marič, 50 let, Viktor Marič, 63 let, oba iz Rogoševca. Franc Marič je zapeljal na levi breg ceste 120 centimetrov visoko, žal pa se je nato traktor prevrnil in voznika pokopal pod seboj, le-ta je takoj umrl.

VEŠČICA — Benjamin Ščap, 21 let, iz Murske Sobote, se je 4. avgusta peljal skozi Veščico pri Murski Soboti. Tokrat pa je pripeljal v križišče s prednostno cesto osebni avto, ki ga je vozil Jože Komarici, 39 let, iz Murske Sobote.

Te. Ta naj bi zapeljal v križišče, ne da bi se prepričal, če je pot prosta. Motorist Ščap je preprečil trčenje, saj je zapeljal v levo v jarek, žal pa se je nekajkrat prevrnil in poškodoval. Gmojna škoda pa znaša 80.000 dinarjev.

MARTJANCI — Vzrok za nesrečo v Martjancih pa je prekratka varnostna razdalja. Jože Gomboš, 41 let, iz Murske Sobote, je v nedeljo, 5. avgusta, ob 19.50 uri v Martjancih pri motelu Čarda ustavil osebni avto pred znakom stop. Za njim vozeča Greta Zamuda, 43 let, iz Radej ob Dravi se je z osebnim avtom zaradi prekratke varnostne razdalje zaletela v Gombošev avto. Gmojna škoda znaša 90.000 dinarjev.

NUSKOVA — Hudo se je poškodoval 59-letni Viljem Šarkan iz Nuskove. 30. julija ob 19.30 uri, ko je nameraval po lesi s podstrešja gospodarske zgradbe, mu je spodrsnilo in je padel v globino 3 metrov.

PETANJCI — V sredo, 1. avgusta, okrog 14.30 uri se je v Muri pri petanjskem mlinu med drugimi kopal tudi 45-letni Alojz Kolman iz Petanjca. S prijateljem se je dogovoril, da bosta preplavala Muro. Po kakih 50 metrih plavanja se je Kolman uropil. Vodni tok ga je odnesel in ga do ponedeljka še niso našli, čeprav so delavci UNZ, gasilci in drugi, preiskali Muro vse do mostu pri Murskem Središču.

LENDAVA — Pogini rib v Lendavi pri Lendavi so zelo pogosti. Kaže, da v potok nekdo spušta sirupene snovi. 1. avgusta je spet poginilo okrog 200 kilogramov rib, zato so vzeli vzorce vode in rib za analizo, da bi tako dokončno (?) dognali, odkod izvira zastrupitev.

ZIBERCI — V sredo, 1. avgusta, je Anton Petek iz Žepceve izstrelil v nevihtne oblake več rakete, s čimer naj bi preprečil točo. Kaže pa, da eno izmed raket eksplozija ni povsem razbila, saj je njen večji del padel na podstrešje stanovanjske hiše Eda Podboja v Ziberceh. Zavladal je pravi preplah, vendar se je vse srečno končalo.

S. S.

V BRIGADIRSKEM ŽIVLJENJU JE „NEKAJ VEČ“

Kot vedno doslej, je bilo tudi tokrat prijetno na obisku pri brigadirjih na Goričkem. Mladi ljudje, polni življenjskega elana in dobre volje brez posebnih težav premagujejo vsakdanje skrbi in izpolnjujejo delovne naloge.

V drugi izmeni, ki se je medtem že končala, so bile naslednje brigade: MDB Logaški bataljon iz Logatca, MDB Kokrški odred iz Tržiča in Zaječara, MDB Milka Šobar-Nataša iz Črnomlja in PDB Bratov Šarh iz Podravja.

22-letni Predrag Arandjelović iz Zaječara in 24-letni Rok Živković iz Tržiča sta nam zaupala, da sodelovanje med brigadirji pobratenih mest poteka brezhibno in da tako krepijo bratstvo in enotnost. Pohvalila sta bivalne razmere v brigadirskem naselju. Predrag pa je izpostavil dobro sodelovanje z vaščani. Ko je nastajal ta prispevek, so brigadirji namreč širili cesto med Andrejci in Ivanovci. Obiskali smo eno od domačij, ki je v neposredni bližini delovišča. Anica

1. Anica Lazar: »Brigadirji naj le pridejo k nam. Vedno jih bomo z veseljem sprejeli!«

2. Zaječar in Tržič sta pobratena. Mladinci to lepo dokazujejo — med njimi ni razlik, sodelujejo tako na delovišču kot v naselju.

Lazar iz Ivanovca je le potrdila tisto, o čemer je pripovedoval Predrag. »Z mladimi se vsi vaščani odlično razumemo. Na njih smo se že močno navezali, posebej pa to velja za otroke (mimogrede: na delovišču, med brigadirji, je pridno kopal tudi mali, komaj osemletni Jani). Že zdaj nam je žal, da je konec izmene in se bodo poslovili. Sicer pa so letos prvič pri nas in vedno jih bomo veselili. Včasih jim nudimo okrepčilo, oni pa nam pomagajo, če je treba. Obnašajo se zelo dostojno, pridni so in delavni.«

Lepo je bilo slišati te besede — neposredne, žive in spontane. Ob njih je kar težko razumeti krizo v mladinskem prostovoljnem delu, ki se pojavlja v zadnjem obdobju. Gotovo pa je, da mladinske delovne akcije morajo živeti še naprej, ker so jih ljudje sprejeli, postale njih sestavni del, jih vzljubili. Dokler bo tako, bo tudi brigadirsko delo našlo svojo potrditev.

Ob koncu smo obiskali še delovišče pionirske delovne brigade. Mladi iz obdruških mest po

svoje prispevajo k izpolnjevanju delovnih nalog. Najmlajša brigadirka, 10-letna Nataša Stanić iz Osijek, nam je zaupala, da zaradi bolezni sicer ne more delati na trasi, vendar je vseeno vsak dan na delovišču ter tu in tam priskoči na pomoč.

Kratek, a pristrčen obisk med mladimi na Goričkem, je še enkrat izpričal že večkrat potrjeno dejstvo: mladinskega prostovoljnega dela ne gre ocenjevati zgolj s stališča ekonomske uspešnosti, pač pa so tu še mnogo pomembnejša merila, ki jih ni moč izraziti z denarjem. Gre predvsem za moralne vrednote, mladina dobiva prek MDA mnoge življenjske izkušnje, delovne navade in posluh za življenje v organizirani skupini, kjer ni najpomembnejši interes posameznika, pač pa vse skupnosti. Tega pa je v času zaslužkarstva, dobičajnosti in pehanja za osebnimi dobrinami vse manj. Žal tudi pri nas, v Jugoslaviji.

Besedilo: Bojan Peček
Foto: Silva Eöry

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek (2. avgusta) so pripeljali rejci na sejem v Turnišče 129 pujskov, starih od 7 do 10 tednov. Lastnike je zamenjalo 80 pujskov, cena pa se je gibala med 6.000 in 8.000 dinarji za par.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
NA SREDNJI DRUŽBOSLOVNI IN
EKONOMSKI ŠOLI V MURSKI SOBOTI

Titova 4
MURSKA SOBOTA

objavlja

prosta dela in naloge
za nedoločen čas.

Pogoji: končana osnovna šola in 3-mesečno poskusno delo. Prijave za opravljanje razpisanih del in nalog dokazili o izpolnjevanju pogojev (sprichevalo o končani osnovni šoli) je treba poslati v 8 dneh po objavi komisiji za delovna razmerja pri Srednji družboslovni in ekonomski šoli v M. Soboti.

Kandidati naj se pred potekom roka za prijavo oglašijo v ravnateljstvu šole.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 10 dneh po poteku roka za prijave.

Nastop dela takoj po opravljenem izboru.

Peter Novak

3

Dal nama je ključ stanovanja na ulici F. Pacelli, kar je približno 15 minut od Vatikana. Zmeraj, ko sva ga pozneje srečevala, naju je napak pozdravil. Namesto dober večer je zavpil lahko noč, namesto nasvidenje pa dober dan. Ugotovil sem, da je bil tudi ta eden od tistih, ki so se med okupacijo motali nekje po Sloveniji. In tako se v človeku, ki ni preveč vešč v znanju jezika, pojavi neko zadovoljstvo, ko vidi, da tudi drugi vsekaj krepko mimo. Tako se ti povrne samozavest in zaupanje vase, kar je na taki poti še kako pomembno.

V Andrejevem stanovanju, skoraj v centru Rima, sva se imenitno počutila. Ni nama bilo potrebno razmišljati o šotoru in spalnih vrečah, pa tudi ne, kaj bova kosila ali večerjela. Tako sva se predala Rimu. Majski dnevi v mestu so bili sila prijetni. Zjutraj še škrlatno nebo se je prevesilo popoldan v azurno modro. Tudi sonce je postajalo vse močnejše. Bila je sredo, to je dan, ko papež sprejema romarje, ki pridejo v Rim. Mednje sva sodila tudi midva in mislila sva si, da ne smeva zamuditi priložnosti srečanja z modernim papežem. Že zgodaj so se zgrinjale na trg pred Baziliko sv. Petra in Pavla množice romarjev. Trg je bil zagrajen z lesenimi pregradami. Vstop nanj so kontrolirali karabinjeri. Od majskih dogodkov 1981 morajo tudi papeža varovati pred plačanci, ki mu strežejo po življenju. Če hočeš priti v prve vrste romarjev v bližino papeža, moraš imeti za to posebno dovoljenje in biti prijavljen v skupini, ali pa moraš biti tako spreten, da se prikradeš do tja. Prvega nisva imela, a sva se vseeno znašla v prvih vrstah. Med množicami romarjev, sva na lepem zagledala tudi Tomislavov prapor na čelu manjše skupine. Ti naši hrvaški bratje pa so prihajali naravnost iz

Buenos Airesa, za nameček pa so delili brošure z obrisi Velike Hrvatske. Tako človek spozna, da pridejo romarji na to sveto mesto z različnimi nameni. V navadi je, da papež spregovori v jezikih romarjev, ki so se zgrnili od vsepovsod. Verjetno mu tudi hrvaščina ne bi delala preglavic, če bi hotel pozdraviti te naše brate iz Buenos Airesa. Vendar se to ni zgodilo. Trobojnica s Tomislavovim praporjem se je žalostno povsila in se počasi navijala na leso palico. Njeni okriljenci pa so tokrat z dolgimi nosovi odšli poraženi od papeža. Od njih so ostali le reklamni lističi za Veliko Hrvatsko. Uspelo se nama je preriniti do prve vrste, kjer se je papež rokoval z romarji. Množica je drla naprej, kot biskajski valovi, ne vem kaj bi jo lahko zaustavilo. Tudi naju je zajel val, da si se potem moral prijemati za tujna ramena ljudi z vseh koncev sveta. Papež se je naglo bližal, segal v roke in delil tolažbo in radost čakajočim. Bil sem prekratek za dva pednja. Zaman sem naskakoval množico. Še hip, pa bo mimo. Od razburjenja nisem vedel kaj bi, nato pa sem ubral drugo struno, najuspešnejšo. Saj so vendar okrog mene sami Germani in Romani. In takrat sem zavpil s slovanskim ponosom: Oče — Slovenija. In glej, papeževe oči so se dvignile, uzrle mojo desnico in naprezovanje segla sva si v roke, jaz navaden nanonki potepuh in on veliki Slovian. Ta trenutek mi je ostal drag, zato ker je to prvi slovanski papež v 2000-letni zgodovini cerkve.

Rim je tudi edino mesto v katerem so močno vidna kulturno-znanstvena dogajanja, ki segajo nekaj stoletij pred naše štetje, pa vse do moderne dobe. Najmočnejše zameške kulture je pustilo krščanstvo. Še pred tem pa so mesto ovekovečili močni poganjski templji rimskim bogovom in spomeniki velikim rimskim

državnikom in vojskovodjem. Na beneškem trgu ne moremo mimo Rimskega foruma, kjer najdemo Avrelskega Cezarja in Marka Antonija na visokem bronastem konju blizu mesta, kjer je zasedal slavni senat zgodnje rimske države in kjer so Brutovi pristaši zarili bodalo v Cezarjevo telo. Avrelj je bil tudi cesar in stoletni filozof, kar je res spleti neobičajne kombinacije, imperator po funkciji, po filozofiji pa mož skromnosti.

Na koncu krožne ulice pride mo do Koloseja, ki je največji ohranjen in je služil pod različnimi vladavinami različnim namenom. Ne daleč od tod pa si je cesar Karakala postavil kopališče, ki se imenuje po njem. Ob cesti antične kraljice najdemo Sebastijaneve katakombe, ogromna podzemna pokopališča. Ta cesta, ena najdaljših od ohranjenih iz rimske dobe, je znana po tem, da so po njej korakale rimske legije na vojne pohode, ali pa so se vračale kot zmagovalke. Ob tej cesti so se dali pokopavati veliki vladarji, češ, tu ne bomo nikoli porazjeni. Med njimi je bila tudi kraljica Cecilia Metela, katere grobnica še danes stoji ob tej dolgi cesti. Marsikateri obiskovalec pa se zgraža nad Viktorjem Emanuelom III., ki je na beneškem trgu z domovinskim oltarjem zakril forum s ciljem, da bi se ovekovečil na začetku tega stoletja in s tem kruto posegel v antični del mesta.

Rim je živahno mesto, posebej v teh pomladnih dneh, ko prihaja po strugi Tibere tople sredozemski zrak in se meša z vonjem borovih vršičkov. Ob večerih je živahno pri fontanah, posebej pa še pri fontani iz Trevi in fontani na trgu Navona, kjer je Boromini postavil spomenik štirim celinam, takrat še namreč Avstralija in Amerika nista bili znani. Simbolični prikaz s štirimi rekami: Nilom, Donavo, Renom in Tajo, na sredini pa Obelisk, ki

ponazarja moč rimske države. Na bregove rek pa je Boromini postavil modreca, ki se navidezno umika pred padajočim pročeljem baročne cerkve, katere graditelj pa je bil Bramante. Tu se kaže rivalstvo med velikimi arhitekti tedanje dobe.

Napočila je mrzlična nedelja v znamenju nogometa. Rimski ljubitelji žoge so jo težko pričakovali. Z osvojenjo točke v Genovi proti Sampdoriji, bi nogometaši Rome lahko postali prvaki. Že v ranih jutranjih urah je bilo zaznati, da se nekaj dogaja. Avtomobilske povorke oblečene v rdeče-rumena ogrinjala so kalile mir nedeljskega jutra. Od vsepovsod se je razleglo vpitje: ROMA FORZA. Slavje pa je doseglo vrhunec popoldan, ko so Rimljani v Genovi res dosegli ugoden rezultat in po štiridesetih letih spet prinesli Rimu naslov prvaka Italije. Višek slavy nas je zajel v centru mesta; ker je bil promet paraliziran, smo morali pustiti avto kar na pločniku in pot nadaljevati peš. Ulice in trgi so bili dobesedno preplavljeni z rdeče-rumeno barvo. Z Rimom bi se ta dan lahko kosal le Rio de Janeiro. Veseljačenju ni bilo konca niti pozno v noč. V fontane so skakali kar oblečeni. In če bi sedaj videl ta cirkus Julius Cezar Gaj, bi gotovo mislil, da Rimljani slavijo zmago nad Galci. Tudi kipi velikih Rimljanov vzdolž foruma do Koloseja so kar naenkrat postali navijači rimskih nogometašev, saj so jim v rokah vihrale rdeče-rumene zastave. Veselje s ceste se je slišalo tudi v cerkev, ko smo v Lateranski baziliki slučajno naleteli na začetne maše. Resen duhovnik pa začne umirjeno: „Poglejte, žoga je zdaj njihov bog. Rim se vrača v pogansko dobo. Molimo za je.“

Rimljani so slavili, kot že dolgo ne. Zakaj pa ne, tako redki dogodki se morajo res dostojno praznovati.

Jug naju je čedalje bolj mikal, zato sva se podala proti Campidoglio, na najbolj nemirna tla apeninskega polotoka. To je po svoje vznemirljiva dežela. Med gorovjem in morjem se dvigajo vulkanske vzpetine, širijo ravnine in štrli v morje apnenčasta ostroga polotoka Sorrento, ki je bogato porasel z orehi. Flegrejska polja sestavljajo s svojimi mrtvimi in živimi vulkanskimi odpadniki in stožci čudno pokrajino, kamor so starodavni postavili vhod v pekel in sedež prerokinje kumske Sibile. Podzemne sile so še žive, kar dokazujejo vrelci vroče pare in žvepleni plinov. Ta zemlja je rodovitna in močno zaniščena z vinsko trto in v takem okolju se popotnik počuti najbolj domače.

Kot simbol Neaplja se dviga v ozadju edini še ne povsem ugasli ognjenik na evropskih tleh. V skoraj soparnem pomladnem dnevu sva se vzpenjala na Vezuv. In glej, kot v pesmi: sinje italijansko nebo nad nama, okrog se sramežljivo zeleni grmovje, pod nama Neapelj in v daljavi se blešče obrisi Gaetskega zaliva s Caprijem, kjer uživa zemeljski raj gospoda Zahoda.

Vsa zaprašena, pomešana med skupine turistov z Zahoda se izogneva vstopnini, ki jo Italijani pobirajo za vsako figo, in se znajdeva na robu kraterja. Čudni občutki so naju obdajali, ko sva zrla čez 500 metrov široko žrelo, ki pa je globoko le nekaj čez sto metrov. Ker ognjenik že od 1944 ni bruhal je žrelo zasuto z gruščem. V stenah kraterja pa se najdejo razpoke, ki so očitno povezane z osrčjem zemlje, saj se skozi njega žveplena sapa in pepel. V nekaterih preperelih razpokah pa se najde vroča prst, katero iznajdljivi vodiči pridno izražljajo v zabavo turistom. V to kašo vtakne jajce, navadno kokoške jajce in glej, čez pet minut je jajce na trdo kuhano. Tej umetnosti pa se nemški upokojenci na veliko ču-

dijo. Torej je preprosta energetska definicija vulkana naslednja: Vezuv še daje toliko energije, da si lahko v petih minutah skuhaš jajce.

Na obronkih Vezuva, kakih devet kilometrov jugovzhodno stoji ostanki Pompejev, čudovitega rimskega mesta, ki ga je zasul izbruh 79. leta n. š. Mesto je edini dokument, ki nam daje dokaj natančno podobo antičnega sveta. Po ostankih stavb je soditi, da so imeli bogati Rimljani tu svoja letovišča, po ohranjenih napisih in javnih lokalah pa se nam kaže kot starodavno, živahno trgovsko središče.

Pompejska hiša je imela notranje dvorišče, s katerega je bil vhod v obednico, ob straneh pa so imeli spalnice. Streha je bila obrnjena navznoter in je imela v sredini kvadratno odprtino za svetlobo in odtok vode v spodnji ležeči vodnjak.

Zgradba Antiquarium, ki je muzej, hrani originalne odlike žrtv lave, ki so bili v tistem trenutku pri različnih opravilih. Katastrofo je opazoval in tudi opisal pisatelj in zgodovinar Plinij. Verjetno je Plinij večkrat opazoval mesto pod Vezuvom, se še danes nudi obiskovalcu edinstven pogled s foruma na mestne ostanke z Vezuvovim dimnikom v ozadju.

Takrat sta bili zasuti še mesti Herculaneum in Stabiane, ki pa nista izkopani v takem obsegu kot Pompeji. Izkopano mesto je obdano z ograjo in turist mora za ogled odšteti kar pet tisočakov, lir seveda. Ta ograja pa je tako visoka in nevarna, da se res ne da goljufati. Pred vhodom pa so na razpolago šarmantne kočije, ki te za lep denarček prepelejo, čeravno v Neapelj. Na eni izmed teh lepih kočij je sedel starejši brkat možakar, počasi vlekel pipo in se sploh ni zmenil za dogajanje okrog sebe.

(nadaljevanje prihodnjič)

Mercator - Sloga

Delavski svet MERCATOR — SLOGE, p. o. Gornja Radgona
razpisuje:

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili (ni reelekcija)
**poslovodja II v PE Manufak-
tura,**

Gornja Radgona

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandi-
dat izpolnjevati še naslednje:

- da ima poslovodsko šolo ali srednjo komercialno šolo z delovnimi izkušnjami nad 5 let
- da ima sposobnost vodenja poslovne enote in
- da ima sposobnost komuniciranja s strankami.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let, po poteku te dobe je lahko na novo izbran

Kandidati naj naslovijo svoje prošnje z ustreznimi dokumenti v roku 15 dni po razpisu na naslov: Razpisna komisija MER-
CATOR-SLOGE, p. o. Gornja Radgona, Partizanska 12 a.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od poteka roka za prijavo.

DOBITKI TOMBOLE NK „RUDAR“

MURSKO SREDIŠČE

Številka nagrade	Številka karte	Številka nagrade	Številka karte	Številka nagrade	Številka karte
1.	32939	58.	30107	115.	48329
2.	48757	59.	37973	116.	58612
3.	10943	60.	51677	117.	55679
4.	47596	61.	25777	118.	11149
5.	58412	62.	18815	119.	15219
6.	54386	63.	64298	120.	21931
7.	10240	64.	09210	121.	43412
8.	60109	65.	21154	122.	26806
9.	16122	66.	30306	123.	25236
10.	45306	67.	40609	124.	03491
11.	08744	68.	62550	125.	68501
12.	68130	69.	48017	126.	16735
13.	63777	70.	63935	127.	67984
14.	33608	71.	53908	128.	00129
15.	43000	72.	58332	129.	06133
16.	19109	73.	36211	130.	29952
17.	48190	74.	51015	131.	21439
18.	51237	75.	14790	132.	67799
19.	65928	76.	07897	133.	22175
20.	12806	77.	35272	134.	58955
21.	37376	78.	51416	135.	32736
22.	46859	79.	59095	136.	18901
23.	36603	80.	66758	137.	49231
24.	64356	81.	12167	138.	59413
25.	52065	82.	62914	139.	00906
26.	37218	83.	30788	140.	04700
27.	62970	84.	22503	141.	68142
28.	60794	85.	63744	142.	10729
29.	69986	86.	43373	143.	17990
30.	54277	87.	03991	144.	59287
31.	39890	88.	00863	145.	36325
32.	41675	89.	10917	146.	54936
33.	61284	90.	32904	147.	63399
34.	16258	91.	06839	148.	31979
35.	11451	92.	19765	149.	68636
36.	28306	93.	07451	150.	21209
37.	40772	94.	11228	151.	67816
38.	65221	95.	25774	152.	53972
39.	17239	96.	36461	153.	69592
40.	19992	97.	00697	154.	43477
41.	51309	98.	64768	155.	55051
42.	52670	99.	20682	156.	54998
43.	29699	100.	69663	157.	16672
44.	58611	101.	29420	158.	04470
45.	20496	102.	52392	159.	23360
46.	29723	103.	10772	160.	62738
47.	06199	104.	33526	161.	18797
48.	46632	105.	43199	162.	32098
49.	46829	106.	55353	163.	53264
50.	14713	107.	33178	164.	39558
51.	15350	108.	20270	165.	68895
52.	40328	109.	45066	166.	16100
53.	09174	110.	16322	167.	33969
54.	20341	111.	10202	168.	39730
55.	64625	112.	31089	169.	44349
56.	58311	113.	69728	170.	45910
57.	34081	114.	67845		

Dobitke lahko dvignete v ponedeljek, sredo ali petek od 18. do 20. ure v prostorih NK »Rudar« v Murskem Središču.

ARCOMURKA

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD
ZA POMURJE, p. o.

MURSKA SOBOTA

Komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge

4 pripravnikov

za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoj: veterinarski ali kmetijski tehnik

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati na gornji naslov v 8 dneh od dneva objave.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od dneva izbire. Stanovanj ni.

MERCATOR — UNIVERZAL LENDA VA
Razpisna komisija

razpisuje prosta dela in naloge

vodje oddelka

za obmejno gospodarsko sodelovanje z LR Madžarsko

Pogoji:

- visoka izobrazba ekonomsko-komercialne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih,
- izpit za delavce v zunanji trgovini,
- moralno-politične kvalitete,
- aktivno znanje madžarskega jezika.

Kandidati naj pošljejo prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Mercator-Univerzal Lendava, Partizanska 22. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepu samoupravnega organa.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE MURSKA SOBOTA

Delovna skupnost Samoupravne stanovanjske skupnosti raz-
pisuje na podlagi sklepa zbora delavcev

prosta dela in naloge:

referent za nove gradnje

Pogoji:

- diplomirani ing. gradbeništva — smer visoke gradnje,
- 3 leta delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas. Pismene pri-
jave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in kratkim
opisom dosedanjega dela naj kandidat pošlje v roku 8 dni od
objave na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost
občine Murska Sobota, Trg zmage 4/1, Murska Sobota.
O rezultatih izbire bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni od
poteka razpisnega roka.

Gasilsko društvo Sebeborci priredi v soboto, 11. avgusta,
ob 20. uri

veliko vrtno veselico

Zabavaj vas bo ansambel Lojzeta Slaka s pevci.
Specialitete z žaral
Vabljeni!

industrija
stavbnega
pohištva
61310 ribnica

partizanska 3
telefon (061) 861-411
telegram: inles ribnica
telex: 31262 yu inles

Razmišljate o novogradnji?
Morda tudi že gradite?
Bi radi obnovili ali
popravili svojo hišo?
Celo iz stare lahko napravite
novo ali bolj prijetno!

Mi vam bomo pomagali
z naslednjimi našimi
izdelki:

inovak okna
kombivak okna
okna s polkni
gibljliva polkna
notranja vrata
vhodna vrata
garažna vrata
lamelirane plošče

PRAVA KNJIGA ZA SODOBNE LJUDI · PRAVA KNJIGA ZA VAS

PETER LAURIE

ČUDOVITI SVET RAČUNALNIKOV

poljudna enciklopedija

V knjigi boste med drugim našli:

praktične primere o možnostih uporabe hišnih računalnikov
zanimive programe za računalnik ZX SPECTRUM
program vodenja družinskega knjigovodstva
slovarček ukazov za računalniški jezik BASIC

Knjiga vas popelje od prvega koraka pri izbiri in uporabi hišnega
računalnika do vznemirljivih mej praktičnega oblikovanja, robotike
in umetne intelligence

SUPERNAGRADE

PET RAČUNALNIKOV ZX SPECTRUM...
bo žreb razdelil med prednaročnike

Vsak naročnik dobi brezplačno knjigo BASIC ZA ZAČETNIKE

192 strani velikega formata
odlične barvne fotografije,
risbe, skice

prednaročniška cena 1850 din
cena po izidu 2600 din

Naročilnica PV
Primek in ime

Naslov

Poklic

reg. št. os. izk.

zaposlen pri

naslov del. org

Naročam knjigo ČUDOVITI SVET RAČUNALNIKOV
po prednaročniški ceni 1850

(valja do izida)

☐ Račun bom poravnal(a)
☐ v enkratnem znesku
☐ v rednih mesečnih obrokih
(največ 4, najmanjši obrok 500 din)

Datum

Podpis

Naročilnico pošljite na naslov: CANKARJEVA ZALOŽBA, 61000 Ljubljana, Kopitarjeva 2
Naročnik sprejema tudi vse knjigarnice in založbe

Cankarjeva založba

5. MEDNARODNO SREČANJE INVALIDOV V MURSKI SOBOTI

Že petič so se v Murški Soboti v soboto in nedeljo srečali člani društva za rekreacijo in šport invalidov iz pomurskega središča ter društva Vasakarati iz Szombathelya na Madžarskem. Srečanje na športnih igriščih v Murški Soboti je minilo v prijetnem razpoloženju, v tekmovalnem delu, ki ga sicer udeleženci niso postavljali v ospredje, pa so bili nekoliko uspešnejši gostitelji. Sicer pa je potrebno pri takšnih srečanjih bolj negovati prijateljstvo, medsebojno spoznavanje in kdaj pa kdaj tudi občudovati voljo in hotenja invalidnih oseb za športne aktivnosti. Gostje iz društva Vasakarati, kar v prostem prevodu pomeni železna volja, z naslovom društva tako zelo nazorno prikazujejo pomen in vsebino društva za rekreacijo in šport invalidnih oseb. Športni dosežki na dvodnevem srečanju v Murški Soboti pa so bili naslednji:

sedeča odbojka — zmaga gostov 2:3 (na Mursko Sobotu so nastopili: Weindorfer, Gomboc, Nemec, Kardinar, Gutman in Kuplen); **namizni tenis** — 6:3 zmaga doma-

DOMAČINI ZMAGALI 3,5:2,5

činov (posamično): Kerec — Makrai 2:1, Ciman — Pongrac 2:1, Nemec — Dominek 0:2, Ciman — Makrai 0:2, Kerec — Dominek 2:0, Nemec — Pongrac 0:2, Ciman — Dominek 2:0, Nemec — Makrai 2:1 in Kerec — Pongrac 2:0; **kegljanje na visečem kegljišču** — ženske zmaga domačink 120:102, (Zidanek, Varga, Pajek, Gutman in Šeruga) ter moški — zmaga gostov 130:135 (Kos, Sluga, Erdelji, Peterka in Weindorfer); **met krog-**

le: 1. Weindorfer 10,38 m, 2. Belšak (oba Murska Soboti) 10,09, 3. Šali (Vasakarati, Szombathely) 9,05;

met kopja: zmaga Murske Sobotite 116:78 (Nemec 34 točke, Weindorfer in Belšak 28, Gomboc 26 točk) in

šah: Murska Soboti — Vasakarati 2:2 (posamično: Vevc — Laszlo 0:1, Gomboc — Pongrac 1:0, Zavec — Toth 1:0 in Šavel — Herceg 0:1. Tonček Gider

DORICA MS
uspešna na
Bledu

Ob prazniku občine Radovljica so bile pri Bledu zanimive konjske dirke, kjer so imeli precej uspeha tudi ljubotomski kasači. V glavni točki sporeda, za veliko nagrado občine Radovljica, je zmagala Dorica KS z voznikom Markom Slavičem ml. iz Ključarovec, v isti konkurenci je četrto mesto pripadlo Limi II, na vajeitih Lojzeta Jureša iz Ljutomer. Med kasači stari mi od 3 do 12 let pa je Alka z voznikom Markom Slavičem ml. iz Ključarovec zmagala, v isti dirki pa je bila Psina II z voznikom Tonetom Slavičem četrt. Med dveletnimi kasači je Abartka (Jureš. Ljutomer) osvojila drugo, Armida (M. Slavič ml. Ljutomer) pa solidno tretje mesto.

Kolesarjem
točke v Kranju

Po ulicah Kranja je na tradicionalni kolesarski dirki sodelovalo 200 kolesarjev, med njimi pa so bili tudi Pomurci. Najbolje sta se odrezala Šoš in Cigut, oba sta v svojih kategorijah osvojila 4. mesti in 12 točk za slovensko prvenstvo. Škraban in Kopun pa sta bila uvrščena na 12. mesti in sta dobila za takšen dosežek 4 točke, medtem ko je Čeh dobil za 13. mesto 3 točke. Titan in Botjak pa sta pripeljala na cilj v glavniini, a sta ostala tokrat brez točk.

Mura pred Noršinci

Na tekmovalju z malokalibrsko puško v Andrejcih je med 15 ekipami zmagala Mura pred Noršinci in Panonijo. Med posamezniki je zmagal Balaško (Noršinci).

KRATKE VESTI

POREČ — Z državno reprezentanco je tukaj na pripravah tudi Jože Vrbanič (Pomurje) — 18-letni rokoborec grško-rimskega sloga v kategoriji do 60 kg, ki bo 18. avgusta v Lodžu na Poljskem sodeloval na evropskem prvenstvu za mlade rokoborske naraščajnike.

MURSKA SOBOTA — Na letnih pripravah za novo sezono se v srednješolskem centru pripravljajo namiznoteniški igralci Sobotite (19), Doboja (12) in Čakovca (4). Mladi vadijo dvakrat dnevno, zadnji teden priprav pa so odigrali tudi več prijateljskih srečanj.

GORNJA RADGONA — Pomurje je ta čas zelo privlačno za mnoge športne ekipe, ki radi prihajajo na priprave. Od 5. do 15. avgusta bodo v G. Radgoni na pripravah mladi namiznoteniški igralci Olimpije iz Ljubljane, ki jih bo najverjetneje vodil bivši članski trener Fric Usenik.

MURSKA SOBOTA — V avgustu bosta na pripravah v pomurskem središču tudi dve odbojarski ekipi. Od 17. avgusta dalje se bodo v Murški Soboti pripravljale igralke Kopra in od 20. avgusta dalje še igralke Obilica. Zanimivo ob tem pa je, da bodo igralke Mladosti — novega odbojarskega kluba v Murški Soboti — od 21. avgusta dalje na 10-dnevnih pripravah pri Blatnem jezeru na Madžarskem.

TIŠINA — Za novo sezono se pod vodstvom trenerja Alojza Perše že pripravljajo nogometaši Tišine, ki se potegujejo za prvo mesto. V prijateljskih tekmah se bodo srečali z Bakovci, Radgono in Nafto, moštvo pa sta okrepila Domjan (Radgona) in Cipot (Predanovci).

FK

MEDNARODNI TURNIR V MURSKI SOBOTI

V SOBOTO MURA: FERING

Na igrišču Mure v Murški Soboti bo v soboto, 11., in v nedeljo, 12. avgusta, mednarodni nogometni turnir ob 60-letnici nogometa v pomurskem središču. Na turnirju bodo sodelovala štiri moštva med njimi tudi iz Avstrije in z Madžarske. Spored turnirja v Murški Soboti je takle: sobota, 11. avgusta, ob 15.00 Sloboda — Körmen (Madžarska) in ob 17.00 Mura — Fering (Avstrija) ter nedelja, 12. avgusta, ob 15.00 tekma poraženih ekip v soboto in ob 17.00 tekma zmagovalnih ekip iz sobotnega dela turnirja za prvo mesto.

Športna srečanja za
delavce na tujem

V okviru 9. srečanja slovenskih društev Zahodne Evrope, ki bo 12. avgusta v Moravskih Toplicah, organizatorji pripravljajo tudi tekmovalja v treh športnih panogah: v nedeljo od 9. ure dalje tekmovalje v šahu (hotel Diana v Murški Soboti), kegljanje (restavracija Vikend v Radenci) in namizni tenis (srednješolski center v Murški Soboti).

Teniško prvenstvo
Radenske

Na teniških igriščih v Radenci bo v soboto, 11., in v nedeljo, 12. avgusta, odprto prvenstvo Radenske v tenisu. V soboto se bo prvenstvo začelo ob 9. uri, prijave pa zbira organizatorji v hotelu Radin v Radenci — zamudnikom pa bodo omogočili sodelovanje tudi v soboto tik pred začetkom zbiranja.

Najboljši igralci bodo dobili priznanja in praktične nagrade, igrali pa bodo na dva dobijena niza.

Nogometaši Lipe — člana pomurske nogometne lige. Stojijo od leve: Sobočan, J. Zadravec, Dogar (treter), Zerdan, U. Zadravec, Režonja, Ferenčak in Tivadar. Čepijo: V. Zadravec, Horvat, Hoshchstadter, J. Zver, Zver, Tkalet in Koren. Foto: Feri Maučec

3. POMURSKI PADALSKI POKAL

Aeroklub v Murški Soboti bo ob sodelovanju vaškega odbora in gasilcev v Kraških pripravil dvodnevno tekmovalje za 3. pomurski padalski pokal. V soboto, 11. avgusta, od 10. ure dalje bo v Murški Soboti (točneje na športnem letališču v Rakičanu) tekmovalje v skokih na cilj. V nedeljo, 12. avgusta, od 12. ure dalje pa bo v Kraških zanimivo tekmovalje v skokih v vodo. Organizatorji pričakujejo tekmovalce iz Avstrije, Hrvaške in Slovenije.

SREČANJE V SOBOŠKEM KOPALIŠČU

V soboto od 8. ure dalje bo zelo živahno na soboškem kopališču. Občani soboških krajevskih skupnosti bodo v športno-rekreativnem dnevu preizkušali svoje moči v vlečenju vrvi, v odbojki in malem nogometu. Nastopali bodo posamezniki za ulice, bloke in društva, ki se bodo lahko prijavili tudi tik pred začetkom tekmovalj. Finalna srečanja bodo v soboto 11. avgusta okrog 13. ure na soboškem kopališču.

POMURCA V MAKEDONIJI

Na državnem šahovskem prvenstvu za mladince in mladinke v Mavrovem v Makedoniji je Cigan po devetih kolih zbral 4,5 točke ob eni prekinjeni partiji. Čavudžićeva pa je manj uspešna in je doslej zbrala le 2,5 točke.

POMUREC V LOS ANGELESU

Na olimpijskih igrah v Los Angelesu imamo tudi Pomurci svojega udeleženca. Janez DRVARIČ, 36, profesor telesne vzgoje doma iz Radence je namreč na olimpiadi pomočnik trenerja moške košarske reprezentance.

PRIJATELJSKI NOGOMET

BAKOVCI—OLIMPIJA 0:39

Ljubljanci, ki so bili v Pomurju na 10-dnevnih pripravah, so v prijateljskem srečanju hudo porazili domačine. Gostje, ki se pripravljajo za start v II. zvezni nogometni ligi zahod, so prikazali lepo igro, opaziti pa je bilo, da so dosedanjim pripravam namenili precej pozornosti. Strelci zadetkov: Voljč 2 ter Hudar, Vujnovič, Komočar, Pišek, Plemeniti, Pate in Židan. Tekmo je pred blizu 200 gledalci vodil Žekš iz Murske Sobotite.

tg

SLOBODA — MURA 5:1

Prvo prijateljsko nogometno tekmo med pripravami na novo

sezono v slovenski nogometni ligi so odigrali tudi Sobočani. V Varaždinu je bila Mura hudo poražena. V moštvo Sobočanov sta od standardne ekipe nastopila samo Mertuk in Hauko, sicer pa so dobili priložnost predvsem mladi igralci. Edini zadetek za Muro je dosegel Mertuk. V nedeljo pa je Mura izgubila še prijateljsko tekmo proti Trnju s 6:1.

tg

NAFTA — ČENTIBA 6:2

Lendavčani, ki se marljivo pripravljajo za začetek temovanja v slovenski območni ligi, vzhod, so prepričljivo premagali ekipo Čentibe. Strelci zadetkov — za Nafto: Banotai 3, Marton 2 in

Ivanič ter za Čentibo: Žalek 2 zadetka.

tg

TURNIŠČE—VARTEKS 0:6

V prijateljski tekmi je bivši drugoligaš Varteks iz Varaždina premagal Turnišče. Strelci golov: Bečirbegović 2, Kanešić, Srša, Mavriček in Limov po enega. Sodil je Bukovec iz Lendave.

fm

PRVI RENKOVCI

Nogometni klub Lipa je pripravil nogometni turnir, na katerem so sodelovala štiri moštva. Rezultati — Renkovci:Nedelica 5:1. Lipa : Odranci 1:1 (po srečanju 11 metrov zmagala Lipa) in Renkovci : Lipa 2:0. Vrstni red: 1. Renkovci, 2. Lipa, 3. Odranci in 4. Nedelica.

fm

FERI
MAUČEC

30

60 LET NOGOMETA
V POMURJUMura izpadla
iz druge
zvezne lige

Nogometaši Mure so tudi v sezoni 1973/74 nastopali v zahodni skupini druge zvezne lige, že četrto leto zapored. Žal pa niso igrali tako uspešno kot prejšnjo sezono, ko so osvojili šesto mesto.

V moštvo je prišlo tudi do sprememb v igralnem kadru. Odšli so Sauter, Pintarič in Kološa, prišli pa Ivkovič (Osijek), Vlaškalič (Sombor) in ponovno se je vrnil Lazič. Trener Stevo Pozder in tehnični vodja Rudi Merica sta imela na razpolago premajhen izbor kakovostnih igralcev. Že v prvem kolu tekmovalja je Mura doživela katastrofo v Osijeku, kjer je izgubila z 0:10. V nadaljevanju je sicer igrala uspešneje, vendar pa se je pokazalo, da se moštvo ne more uspešno kosati z ostalimi tekmeci, in po jesenskem delu je Mura pristala na zadnjem mestu z 10 točkami in že za štiri

točke zaostajala za predzadnjim moštvom. Zelo uspešno pa je štartal lendavska Nafta v slovenski nogometni ligi pod vodstvom trenerja Ladislava Tereka. Nafta je po jesenskem delu tekmovalja osvojila drugo mesto.

V vzhodni conski nogometni ligi pa je tokrat imelo Pomurje štiri predstavnike: Bakovec, Beltince, Rakičan in Tehnostroj iz Ljutomer, ki se je kot pomurski prvak drugič uvrstil v višje tekmovalje.

Velik uspeh so dosegli nogometaši Bakovec, ki so s 15 točkami osvojili naslov jesenskega prvaka.

Za leto 1973 je še značilno, da je bila na pripravah v Murški Soboti Vojvodina iz Novega Sada, član prve zvezne lige, ki je v prijateljski tekmi premagala Mura z 2:1. S to tekmo se je poslovil od sojenja zvezni sodnik Kučan iz Murske Sobotite. Tega leta je Mura igrala tudi v finalu pokala Slovenije z Mariborom in izgubila z 0:2 in 1:4. Na izrednem občnem zboru pa se je nogometni klub Beltinci preimenoval v Beltinko, katere ime nosi še danes. V letu 1973 je

bilo v Pomurju registriranih 28 klubov s 1.000 nogometaši. V spomladanskem delu tekmovalja je Mura štartal nekoliko okrepljena (Turčik, Kukanja, Gavrilovič II) in se otrsela zadnjega mesta, vendar je na koncu tekmovalja osvojila predzadnje mesto s 23 točkami in skupaj z ljubljanskim Mercatorjem, ki je bil s točko manj zadnji, izpadla iz druge zvezne lige. Prav tako so slabše tekmovala ostala pomurska moštva v slovenski in conski ligi. Tako je Naftas 23 točkami zasedla deseto mesto v slovenski ligi, ki je tokrat štela štirinajst članov.

V vzhodni conski nogometni ligi je bilo najboljše uvrščeno moštvo Bakovec na petem mestu s 23 točkami. Beltinka je s točko manj zasedla sedmo mesto, Rakičan z 20 točkami deseto, Tehnostroj pa z 18 točkami enajsto mesto. Rakičan in Tehnostroj sta izpadla iz lige. V pomurski nogometni ligi je tekmovalje potekalo v dveh skupinah. V vzhodni skupini je zmagalo moštvo Petišovec z 28

daljevanje)

Nogometno moštvo Rakičana — član VCNL. Stojijo z leve: Erniša, Flisar, Živkovič, Potočnik, Sedonja, Opec, Lončar, Sinic, Ajlec, Horvat in Bolkovič. Čepijo: Jenko ml., Emberskič, Sečko, Bagari, Jenko st. in Drvarič (trener).

Nogometno moštvo Beltinke iz Beltince član VCNL. Stojijo z leve: Forjan, Krauthaker, Pintarič, Šebjan, Sreš, Šeruga in Bavčar. Čepijo: Šemen, Horvat II, Horvat I, Rous in Zlatar.

216. Ugotovitve in stališča o oceni gospodarskih gibanj, skupne in splošne porabe ter uresničevanje resolucije občine M. Sobota v I. polletju 1984
217. Ugotovitve, stališča in usmeritve o delovanju hišne samouprave v občini M. Sobota
218. Odredba o spremembi in dopolnitvi odredbe o pristojbinah za financiranje veterinarsko-higienske službe na območju občine Ljutomer
219. Odredba o povečanju cene odvoza smeti, stanarin in kanalščin
220. Sklep o cenah nekaterih komunalnih storitev v občini

- Murska Sobota
221. Sklep o povečanju cen stanarin in najemnin v občini Murska Sobota
222. Sklep o osnovah in merilih za prispevek za celodnevno in dnevno oskrbo invalidov po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb.
223. Sklep o imenovanju ulic in cest v mestu Ljutomer
224. Popravek odloka o uvedbi melioracijskega postopka v k. o. Selišči
225. Popravek odločbe o uvedbi komasacijskega postopka v k. o. Selišči

216

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora, dne 19. julija 1984 sprejela.

UGOTOVITVE IN STALIŠČA O OCENI GOSPODARSKIH GIBANJ, SKUPNE IN SPLOŠNE PORABE TER URESNIČEVANJU RESOLUCIJE OBČINE MURSKA SOBOTA V I. POLLETJU 1984

Zbori občinske skupščine so na seji, dne 19. julija 1984 razpravljali o gospodarskih gibanjih, skupni in splošni porabi ter uresničevanju resolucije občine M. Sobota v I. polletju 1984 in ugotovili:

V I. polletju 1984 bo po oceni v gospodarstvu občine porasel celotni prihodek za 65 %, porabljena sredstva 57 %, amortizacija po minimalni stopnji 33 %, dohodek 67 %, družbeni proizvod 45, poslovni sklad za 60 % in izplačila za investicije za 37 % glede na enako obdobje lanskega leta. Po predvidevanjih bodo ob polletju poslovale z izgubo Mesna industrija, Opekarna Puconci, in SOBOTA TOZD Gradbeništvo v skupni višini okoli 112 milijonov dinarjev, kar je za 10 % več kot je znašala izguba gospodarstva v I. polletju 1983.

V prvih petih mesecih letos je izvoz blaga v primerjavi z enakim obdobjem lani v globalu manjši za 3,6 %, predvsem zaradi manjšega izvoza blaga na klirinško področje. Izvoz blaga na konvertibilno področje pa narašča za 13,5 %.

Dokaj ugodna je rast industrijske proizvodnje, ki je v petih mesecih letos napram lanskemu enakemu obdobju porasla v povprečju za 8 %, predvsem zaradi obsega proizvodnje v živilsko-predelovalni industriji.

Ocenjena nominalna gibanja so na dokaj visokem nivoju predvsem zaradi naraščanja cen. Ob vedno bolj prisotnih problemih in težavah, s katerimi se srečujejo OZD pri poslovanju, realna gibanja ob polletju po predvidevanjih ne bodo tako ugodna. Resolucijsko načrtovanih gibanj ne dosegamo pri rasti družbenega proizvoda, izvoza in produktivnosti dela, nad načrtovanimi pa sta rast industrijske proizvodnje in zaposlenosti. Nadaljuje se tudi upadanje realnih osebnih dohodkov.

Skupna in splošna poraba se gibljeta v sklad z rastjo dohodka in usmeritvami resolucije.

Na podlagi ugotovitev iz ocene in razprav so zbori občinske skupščine sprejeli naslednja stališča:

1. V vseh sredinah je potrebno krepiti samoupravne družbenoekonomske odnose ter se preko delegatskega sistema aktivneje vključevati v razreševanje ključnih nalog.

2. Dosledno je treba izvajati vsa že predhodno sprejeta stališča in priporočila skupščine občine Murska Sobota.

3. Organizacije združenega dela morajo nadaljevati z zmanjševanjem materialnih stroškov in odpravljanju razkorak med rastjo celotnega prihodka in porabljenimi sredstvi, ki je še vedno precejšen.

4. V OZD, kjer prihaja do manjšega obsega izvoza blaga in storitev je potrebno takoj analizirati vzroke zmanjšanja ter podvzeti vse potrebne aktivnosti za ponovno oživitve izvoza.

5. Ponovno je potrebno preveriti izvajanje sanacijskih programov v OZD, ki poslujejo z izgubo ter sprejeti in izvajati dodatne ukrepe za

odpravo motenj v poslovanju. Sanacijske programe OZD morajo verificirati tudi tiste organizacije, ki so poslovno in dohodkovno povezane ter s sredstvi sodelovati pri izvajanju programov.

6. Vse OZD morajo sproti spremljati in ugotoviti svoj likvidnostni položaj, zlasti zaradi sprejetih zakonov v letošnjem letu, ki urejujejo to področje.

7. Vse OZD in skupnosti morajo izvajati politiko cen v skladu s sprejeto projekcijo cen za leto 1984 in se zavzemati za odpravo nesorazmerij med cenami surovin in končnih proizvodov.

8. Zaradi močnega zaostajanja gospodarske infrastrukture za gospodarskim in družbenim razvojem občine je potrebno v bodoče nameniti več sredstev za vzdrževanje in izgradnjo tovrstnih objektov zlasti cestnega in komunalnega omrežja.

9. Nadaljevati je treba s sprotim usklajevanjem rasti skupne in splošne porabe z rastjo dohodka. Gibanje odhodkov skupne porabe v posameznih časovnih obdobjih mora biti v večji meri usklajeno z gibanji prihodkov.

10. Sredstva za osebne dohodke je potrebno razporejati na osnovi izboljšanih delovnih in poslovnih rezultatov ter v odvisnosti od povečanja rasti kvalitete kazalcev gospodarjenja z večjim uresničevanjem načela delitve po delu.

11. Pri izvajanju zastavljenih nalog na področju gospodarskega in družbenega razvoja, zlasti glede uresničevanja programa gospodarske stabilizacije, je treba zaostriiti odgovornost poslovnih, strokovnih in upravnih delavcev. Dosledno je potrebno izvajati dogovor o kadrovski politiki in oceniti uspešnost delovanja tovrstnih kadrov ob reelekciji.

Številka: 30-5/84-3

V M. Soboti, 26/7-1984

Predsednik
skupščine občine Murska Sobota
Martin Horvat

217

Na podlagi 165. in 176. člena Statuta občine M. Sobota (Uradne objave št. 12/80, 36/81 in 11/84) je Skupščina občine M. Sobota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 31. maja 1984 ter družbenopolitičnega zbora dne 30. maja 1984 in Skupščine Skupnosti socialnega varstva na seji, dne 26. junija 1984 sprejela

UGOTOVITVE, STALIŠČA IN USMERITVE o delovanju hišne samouprave v občini M. Sobota

Zbori občinske skupščine in Skupščine SIS za socialno varstvo so v mesecu decembru 1983 razpravljali o stanju, problematiki in delovanju hišne samouprave v občini M. Sobota. Poročilo je bilo dano v javno razpravo. Na osnovi predlogov in mnenj iz javne razprave so zbori občinske skupščine in skupščine SIS za socialno varstvo sprejeli naslednje

I. UGOTOVITVE

1. Po uveljavitvi določil zakona o stanovanjskem gospodarstvu je bilo na območju občine M. Sobota in v okviru dela Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota ustanovljenih do decembra 1983 — 107 skupnosti stanovalcev, kot osnovnih celic delovanja hišne

samouprave. Vse skupnosti imajo kot svoj izvršilni organ izvoljen hišni svet, ki naj bi skrbel za realizacijo programov dela sprejetih na skupnosti stanovalcev za tekoče leto. Sama zasnova dela hišne samouprave je v skladu z določili zakona ustrezno zastavljena, vendar se v delovanju hišne samouprave, predvsem v udeleževanju stanovalcev na sestankih zborov stanovalcev in hišnih svetov, pojavljajo velike težave. Stanovalci v posameznih stanovanjskih objektih predvsem v tistih, ki imajo 30 in več stanovanj ne izkazujejo nobenega interesa za delo v hišni smoupravi tako, da poglavitno breme odgovornosti ostane največkrat na posameznikih. Zavedati se moramo, da ravno v takšnih blokih živi veliko število prebivalcev v mestu M. Sobota, da so ti stanovanjski objekti v centru samega mesta in kot takšni tudi dajejo izgled mestu v pozitivnem ali negativnem smislu. Neprimeren odnos do hišne samouprave se izkazuje tudi v odnosu do samega stanovanjskega objekta. Čeprav imajo nekateri bloki delovanje hišne samouprave vzorno urejeno, pa ocena v celoti ni zadovoljiva. Z odzivom stanovalcev oz. njihovo udeležbo na sestankih je večkrat vprašljiva tudi zakonitost sprejetih sklepov saj se ti sprejemajo tudi, če zbor stanovalcev ni sklepčen.

2. Zaradi nezainteresiranosti stanovalcev za delo v hišni samoupravi opravljajo večino nalog predsedniki hišnih svetov in njihovi namestniki, ki pa se poskušajo funkcije za katero so bili izvoljeni, čimprej znebiti saj dejansko ugotavljajo, da so pri delu, ki bi ga naj opravljali vsi stanovalci osamljeni, brez ustrezne pomoči. Enako se pojavljajo problemi pri izvolitvi novih članov hišnih svetov, ker predlagani kandidati kategorično odklanjajo izvolitev v hišni svet ali pa se sestankov ob takšnih priložnostih sploh ne udeležijo.

3. Odnos stanovalcev do stanovanj v katerih prebivajo in stanovanjskega objekta kot celote je prevečkrat neustrezen ali celo nekulturn. kar se posebej opaža v odnosu do skupnih prostorov kot so: stopnišče, kleti, kolesarnice, smetišča in okolice stanovanjskih blokov, ki z neurejenim videzom kvarijo izgled mesta kot celote. Kakor je že navedeno v 1. točki tvorijo stanovanjski oz. blokovski kompleksi center mesta, zato je nujno potrebno, da se neposrednemu zunanjemu in notranjemu videzu stanovanjskih blokov v ulicah Titova, Lendavska, Staneta Rozmana, Vrtna, Kocljeva, Kidričeva in Stara ulica posveti ustrezna pozornost ter organizirajo akcije urejanja okolice tako z neposrednim vplivom na skupnosti stanovalcev, kakor tudi z delom DO Sobota TOZD Komunalna.

4. Kot vzrok za trenutno stanje oz. neugoden odziv do dela v organih hišne samouprave so, bile ugotovljene tudi stanovanjske razmere v nekaterih stanovanjskih objektih. Nekvalitetna izvedba stanovanj, visoke cene centralnega ogrevanja, ki ni zadovoljivo, povzročajo nezadovoljstvo med stanovalci. Poseben problem predstavlja enocestni sistem ogrevanja stanovanj v kompleksu Lendavska-sever oz. v blokih Lendavska 17, 19, 25 in 23, kjer se skozi nekvalitetno ogrevanje stanovanj odraža nezadovoljstvo stanovalcev v celotnem kompleksu, obenem pa kalorimetri za odčitavanje porabljene energije ne delujejo v smislu svojega namena.

Podobni primeri so v stanovanjskih objektih, kjer se zaradi slabe toplotne izolacije fasad pojavlja plesnivost oz. neprimernost bivalnih prostorov ter s tem zmanjšana uporabnost. Takšna stanovanja so v Naselju XIV. divizije, stanovanjski objekti v ulici Staneta Rozmana ter provizoriji v Gregorčičevi in Razlagovi ulici (stari), ki nimajo urejenih osnovnih sanitarnih prostorov v stanovanjih ampak so le-ti skupni.

Enaka ocena je tudi v ostalih funkcionalnih površinah stanovanjskih objektov, kjer se polaga premalo pozornosti urejanju otroškim igriščem, parkiriščem in podobno.

5. Hišne svete in skupnosti stanovalcev, kjer je hišna samouprava vzorno urejena, bi bilo potrebno s pomočjo sredstev javnega obveščanja predstavljati širši javnosti in jo seznaniti z njihovim načinom dela in pridobljenimi izkušnjami.

Enak pristop bi naj bil tudi do hišnih svetov in skupnosti stanovalcev, ki odstopajo v negativnem smislu.

Zbori občinske skupščine in Skupščina SIS za socialno varstvo na osnovi ugotovitev iz javne razprave sprejemajo naslednja

II. STALIŠČA IN USMERITVE:

1. V organiziranje sestankov skupnosti stanovalcev v stanovanjskih objektih, kjer je udeležba na sestankih slaba, se morajo v akcijo vključiti razen hišnega sveta in strokovne službe Samoupravne stanovanjske skupnosti, družbenopolitične organizacije in skupnosti, ter organizacije združenega dela, ki so lastnice stanovanj. Tako izveden pristop bo omogočil uspešnejše in učinkovitejše delo skupnosti stanovalcev in njihovih organov.

Nosilci naloge: Skupnosti stanovalcev, Samoupravna stanovanjska skupnost občine M. Sobota, družbenopolitične organizacije, KS in kadrovske službe v organizacijah združenega dela.

Rok za izvedbo: stalna naloga po posameznih primerih. Začetek maj 1984.

2. a) Izobraževanje članov hišnih svetov glede izvajanja zakona o stanovanjskem gospodarstvu, finančnega poslovanja hišnih svetov in pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih normativih ter standardih za vzdrževanje stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti.

b) Izobraževanje 23 enot civilne zaščite v stanovanjskih blokih, ki so prejele osnovno zaščitno opremo.

c) Izobraževanje in usposabljanje stanovalcev na področju preventivnega preprečevanja požarov in uporabe osnovnih gasilskih sredstev.

Nosilci naloge:

a) Samoupravna stanovanjska skupnost občine M. Sobota

b) Občinski štab CZ

c) Občinska gasilska zveza M. Sobota, skupnosti stanovalcev in Samoupravna stanovanjska skupnost občine M. Sobota.

Rok za izvedbo: Stalna naloga. Začetek avgust 1984.

3. Zaostri je potrebno odgovornost stanovalcev do stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti in proti kršilec dosledno uveljavljati sankcije, ki jih določajo predpisi, predvsem odlok o hišnem redu in odlok o javnem redu in miru. O posameznih ugotovljenih primerih uničevanja družbene lastnine je potrebno opozarjati javnost v sredstvih javnega obveščanja.

Nosilci naloge:

Skupnosti stanovalcev, Krajevne skupnosti, in družbenopolitične organizacije, Samoupravna stanovanjska skupnost, komisije za ogled družbenih stanovanj, enota za vzdrževanje stanovanjskega fonda, predstavniki vlagateljev, sredstva javnega obveščanja.

Rok za izvedbo: Trajna naloga. Začetek TAKOJ!

4. Na pomanjkljivosti ugotovljene na stanovanjskih objektih, ki neposredno vplivajo na stanovanjske razmere in so posledica nekvalitetnega dela izvajalcev oz. niso povzročene z nepravilno uporabo stanovanja, je potrebno opozoriti izvajalce, ter napake v najkrajšem času odpraviti.

Nosilci naloge:

Skupnosti stanovalcev, strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti, organizacije združenega dela in krajevne skupnosti.

Rok za izvedbo: Stalna naloga.

5. Urejevanje okolice stanovanjskih blokov, predvsem ureditev usteznih površin za otroška igrišča in parkirišča, je problem širše družbenopolitične skupnosti kot celote in organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo z urbanističnim urejanjem mesta. Zato je potrebno, da se pristopi k reševanju obstoječe problematike kompleksno za celotno mesto M. Sobota.

Skupnosti stanovalcev morajo na podlagi skupnih akcij stanovalcev urejevati in ustrezno vzdrževati videz obstoječih zelenic in parkovnih nasadov predvsem pa preprečevati uničevanje in onesnaževanje.

V dogovoru z Delovno organizacijo Sobota, TOZD Komunalna naj skupnosti stanovalcev obstoječe zelenice zasadijo z okrasnim drevjem in grmičevjem ter jih vzdržujejo v skladu z navodili vrtnarjev, ter tako prispevajo k lepšemu videzu mesta.

Nosilci naloge:

Krajevna skupnost in Družbenopolitične organizacije v občini M. Sobota, Zavod za ekonomiko in urbanizem, skupnosti stanovalcev, Samoupravna stanovanjska skupnost, DO Sobota-TOZD Komunalna.

Rok za izvedbo: Stalna naloga. Začetek junij 1984.

Hišni sveti, Samoupravna stanovanjska skupnost in drugi nosilci nalog morajo pri izvajanju svojih nalog dati posebni povdarek izboljšanju medsebojnih odnosov stanovalcev.

Strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota mora širšo javnost, družbenopolitične organizacije in skupnosti, ter samoupravne organe v letnih poročilih obveščati o izvajanju sprejetih stališč in usmeritev.

Številka: 36-6/84-1

V Murski Soboti, dne 26. junija 1984

Predsednica

Skupščine skupnosti socialnega varstva
Ivanka KOREN, l. r.

Predsednik

skupščine občine Murska Sobota
Martin Horvat l. r.

Na podlagi 2. odstavka 15. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS št 18/77), Odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko-higienske službe na območju občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 24/82) in 212. člena Statuta občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81 in 12/83) je izvršni svet skupščine občine Ljutomer dne 26. 7. 1984 sprejel

ODREDBO O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ODREDBE O PRISTOJBINAH ZA FINANCIRANJE VETERINARSKO HIGIENSKE SLUŽBE NA OBMOČJU OBČINE LJUTOMER

1. člen

Drugi člen odredbe o pristojbinah za financiranje veterinarsko-higienske službe na območju občine Ljutomer (Ur. objave občinskih

skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 24/82) se spremeni in se glasi:

Pristojbina za žival znaša:	
— za govedi	65,00
— za teleta in žrebeta do 120 kg	32,00
— za prašiče nad 50 kg, ovce in koze	27,00
— za pujske do 50 kg	8,50
— za brojlerje	0,20
— za nesnice (matična jata)	0,70
— za panje čebel	6,50
— za pse	150,00
— za mačke	70,00

2. člen

Stroške za poslovanje veterinarsko-higienske službe plačujejo lastniki živali s pristojbino, ki jo plačujejo ob izdaji zdravstvenih spričeval, za pse in mačke pa ob cepljenju proti steklini.

3. člen

Odredba o spremembi odredbe o pristojbinah za financiranje veterinarsko-higienske službe na območju občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 22/83) z uveljavitvijo te odredbe preneha veljati.

4. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

Številka: 332-1/82
Datum: 26. 7. 1984

Predsednik izvršnega sveta
skupščine občine Ljutomer:
KOSI Anton, l. r.

219

Na podlagi 9. točke odloka o pogojih in načinu oblikovanja cen in družbeni kontroli cen v letu 1984 (Ur. list SFRJ št. 32/84) dogovora o izhodiščih za določanje cen nekaterih proizvodov in storitev iz pristojnosti občin v letu 1984 in 316. člena statuta občine Lendava (Ur. objave št. 37/81) je Izvršni svet Skupščine občine Lendava na svoji seji, dne 20. 7. 1984 sprejel

ODREDBO

o povečanju cene odvoza smeti, stanarin in kanalsčin

1. člen

Cene za odvoz smeti znašajo:	
— za kanto v Lendavi	35,00 din
— za kanto izven Lendave	38,50 din
— prenos kante	7,00 din
— odvoz smeti s traktorjem	915,00 din
— kontejnerski odvoz smeti	650,00 din
— odvoz fekalij po cisterni (3000 litrov)	963,00 din

Cene veljajo od 1. 8. 1984.

2. člen

Cena stanarine se poviša za 30 % od 1. 9. 1984.

3. člen

Cena kanalsčine se poviša za 20 % od 1. 10. 1984.

4. člen

Ta odredba se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin

Štev.: 38—2/81—3
Datum: 27. 7. 1984

Predsednik
izvršnega sveta
Skupščine občine Lendava:
Ludvik JEREŠIČ

220.

Na osnovi 9. točke odloka o pogojih in načinu oblikovanja cen in družbeni kontroli cen v letu 1984 (Uradni list SFRJ, št. 23/84), dogovora o izhodiščih za določanje cen nekaterih proizvodov in storitev iz pristojnosti občin v letu 1984 (Ur. list SRS, št. 15/84), sklepa skupščine

Samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost z dne 20/6—1984 in zahtevka TOZD KOMUNALA Murska Sobota z dne 4/6—1984 je Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota na svoji seji, dne 26/6—1984 sprejel

SKLEP O CENAH NEKATERIH KOMUNALNIH STORITEV V OBČINI MURSKA SOBOTA

1. člen

Določijo se cena za vodo, kanalsčino in odvoz smeti z veljavnostjo od 1. julija 1984 dalje, kot sledi:

1. VODA	m ³	din
števnina		11,85
— družbeno ali etažno stanovanje	kom/mesec	19,00
— ostali vodomeri		
Ø 3/4, 1, 5/4	kom/mesec	76,00
Ø 50	kom/mesec	208,00
Ø 80	kom/mesec	394,00

2. KANALSČINA

Osnova za obračun je količina porabljene vode iz mestnega vodovoda ali količina načrpane vode v lastnem vodnjaku. Če se količina vode ne meri, se uporabi normativ upravljalca kanalizacije

— gospodinjstva	m ³	4,20
— ostali uporabniki	m ³	7,10

Če se odpadna voda onesnaži bolj kot je določeno, se določijo indeksne točke. Indeksne točke se obračunavajo po ceni 1,35 din/m³ odpadne vode.

Kanal JET (vozilo za čiščenje kanalizacije)

ura 2.345,00

Odvoz fekalij		
— cisterna 2,8 m ³	odvoz	676,50
— cisterna 5 m ³	odvoz	1.092,00

3. ODVOZ SMETI

— odvoz smeti od stanovanj, ki so v upravljanju samoupravne stanovanjske skupnosti, drugih organizacij, etažnih lastnikov, stanovanj v Naselju 14. divizije

m ²	1,72
m ²	1,20
m ²	4,57
m ²	3,93

— odvoz smeti od individualnih hiš

— odvoz smeti od trgovin

— odvoz smeti od delovnih organizacij

— odvoz smeti od obrtnikov

(osnova za obračun je površina poslovnih prostorov)

m² 2,40

— odlaganje smeti, odpadkov na odlagališču

m³ 185,00

— pokrivanje odpadkov na odlagališču

m³ 286,00

— odvoz odpadkov s kesoni

a) s kesoni prostorn. m³

m³ 439,00

b) s kesoni prostorn. 4 m³

m³ 386,00

c) s kesoni prostorn. 5 m³

m³ 329,00

d) s kesoni prostorn. 7 in 8 m³

m³ 266,00

— nastavitev praznega kesona v M. Soboti

kom 343,00

(izven M. Sobote se zaračuna nastavitev po ceni, ki velja za ustrezen kamion)

— če je keson last podjetja »Sobota«

TOZD Komunala so cene višje za 20 %.

2. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. 7. 1984 dalje.

Številka: 38—13/83—3
M. Sobota, 26. 6. 1984

Predsednik
izvršnega sveta
Pavel PONGRAC, l. r.

221

Na osnovi 9. točke odloka o pogojih in načinu oblikovanja cen in družbeni kontroli cen v letu 1984 (Uradni list SFRJ, št. 23/84), dogovora o izhodiščih za določanje cen nekaterih proizvodov in storitev iz pristojnosti občin v letu 1984 (Ur. list SRS, št. 15/84) in predloga Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota št.

SKLEP

o povečanju cen stanarin in najemnin v občini Murska Sobota

1. člen

Cene stanarin in prispevek etažnih lastnikov se povečajo za 25 % s 1. septembrom 1984.

Najemnine za poslovne prostore se povečajo za 32 % od 1. julija 1984 dalje.

2. člen

Ta sklep prične veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. 7. 1984 dalje.

Številka: 38—13/84—3

M. Sobota, dne 26/6—1984

Predsednik
izvršnega sveta
Pavel PONGRAC, l. r.

222

Na podlagi 13. člena zakona o socialnem skrbstvu (Uradni list SRS, št. 35/79) in 50. člena statuta občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona, je skupščina občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona na skupnem zasedanju zbora uporabnikov in zbora izvajalcev dne 31. 5. 1984 sprejela

SKLEP

o osnovah in merilih za prispevek za celodnevno in dnevno oskrbo invalidov po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb.

1.

Zavezanec za prispevek k stroškom za celodnevno oziroma dnevno oskrbo invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (v nadaljnjem besedilu: invalid) je invalid sam.

2.

Invalid je dolžan k stroškom celodnevne oskrbe prispevati vse svoje dohodke in prejemke, zmanjšane za višino denarnega dodatka, določenega skladno z določili samoupravnega sporazuma o enotnih merilih za oblikovanje denarnega dodatka oskrbovancem v socialnih zavodih v SR Sloveniji, vendar največ do višine oskrbnih stroškov.

3.

Invalid je dolžan k stroškom dnevne oskrbe v delavnicah za delo pod posebnimi pogoji prispevati po dogovoru, ki ga sklene z občinsko skupnostjo socialnega skrbstva Gornja Radgona 35 % od svojih dohodkov in prejemkov, vendar ne več kot 4.645 din.

Pri določanju prispevka k stroškom oskrbe v delavnicah za delo pod posebnimi pogoji, pristojni organ upošteva določbe 9. člena Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic.

4.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja, uporablja pa se od 1. junija 1984 dalje.

ŠTEVILKA: 8/84

V Gornji Radgoni, dne 31. 5. 1984

PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINSKE
SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA
Marjan NEUVIRT, dipl. prav.

223

Na podlagi 8. člena Zakona o imenovanju in evidentiranju naselij, ulic in stavb (Uradni list SRS, št. 5/80), 13. člena Pravilnika o določanju imen naselij in ulic ter o označevanju naselij, ulic in stavb (Ur. list SRS, št. 11/80) in 184. člena Statuta občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, št. 44/81 in 12/83), je skupščina občine Ljutomer na seji zbora krajevnih skupnosti dne 9. 7. 1984 sprejela

SKLEP

O IMENOVANJU ULIC IN CEST V MESTU LJUTOMER

1.

Nova ulica, ki poteka zahodno od križišča Kolodvorske in Prešernove ulice vzporedno z železniško progo do delovne organizacije KRKA TOZD Isis se imenuje ULICA RADA PUŠENJAKA.

2.

Nova ulica, ki poteka vzhodno od križišča s Kolodvorsko ulico pri glavni postaji do naselja Babinci, se imenuje BABINSKA CESTA.

3.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradni objavah občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

Številka: 015-1/82

Datum: 9/7—1984

Predsednik
skupščine občine
Emil KUCHAR, l. r.

224

Popravek

Odloka o uvedbi melioracijskega postopka v k. o. Selišči (Uradne objave, št. 21/84)

— v prvem členu se v 53. in 54. vrsti črta del besedila, ki glasi: »443 po njeni južni meji se obrne proti jugu po vzhodni meji parc. št. 4 in

— v 56. in 57. vrsti tega člena pa se črta del besedila, ki glasi: »proti jugu in preseka pot parc. št. 817 in po zahodni in južni«.

— v drugem odstavku 1. člena pa se v prvi vrsti zamenja beseda »severovzhodu« z besedo »severozahodu«.

Sekretar
skupščine občine G. Radgona
Feliks PETEK, l. r.

225

Popravek

Odločbe o uvedbi komasacijskega postopka v k. o. Selišči (Uradne objave, št. 21/84)

V navedeni odločbi se vnesejo naslednji popravki:

— v 31. alineji se priimek LOVRENC pravilno glasi »LOVREC«

— v 55. alineji se priimek STOLNIK pravilno glasi »STOTNIK«

— v 74. alineji se pri Žalik Marini pravilno glasi ime »MARTINA«

— v 58. alineji se parcelna številka 838 pravilno glasi »836«

— v 76. alineji se parcelna številka 621/1 pravilno glasi »521/1 —

— v alinejah 63. parc. št. 19, 66. parc. št. 56, 69. parc. št. 66 in 79. parc. št. 49 se parcelne številke označijo z zvezdico

Sekretar
skupščine občine Gornja Radgona
Feliks PETEK, l. r.

Radijski in televizijski spored od 10. do 16. avgusta

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v petek, 10. avgusta (rubrika za mlade, Kam konec tedna), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.30—10.00 in 11.40—01.00 Teletekst RTV Ljubljana, 9.50 Videostrani — Olimpijske novice (do 10.00), 11.55 Poročila, 12.00 OI LA 84: Olimpijski pregled 1, 13.30 Propagandna oddaja, 13.35 OI LA 84: Boks — polfinale, 2. del, 16.25 Propagandna oddaja, 16.30 OI LA 84: Vaterpolo — Jugoslavija: XY, skrajšan posnetek, 17.00 OI LA 84: Atletika (200 Ž — polfinale in finale, 1500 Ž — polfinale, skok v daljino Ž — finale, 5000 polfinale, deseterboj: kopje in 1500) Vmes vključitev v neposredni prenos Kajaka in kanuja na 500 m, 19.30 Tv dnevnik 1, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Modrost telesa, angleška dokumentarna serija, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Ne prezrite, 21.10 Le kaj se je zgodilo s teto Alice, ameriški film, 22.50 Poročila, 22.55 Propagandna oddaja, 23.00 OI LA 84: Olimpijska kronika 2, 23.30 OI LA 84: Olimpijski pregled 2, neposredni prenos, 01.00 OI LA 84: Atletika, neposredni prenos, 01.00 Skok v višino ženske — finale, 01.20 100 z ovirami — polfinale, 01.40 4 x 400 M — polfinale, 02.10 4 x 400 Ž — polfinale, 02.30 Disk M — finale, 02.40 1500 M — polfinale, 03.15 100 z ovirami — finale, 03.40 3000 finale, 04.10 3000 z ovirami — finale, 04.55 OI LA 84: Vaterpolo — Jugoslavija: XY, prenos, 05.55 OI LA 84: Košarka M — finale, posnetek (če ne igra YU) (do 07.30)

TV ZAGREB

4.55 OI Los Angeles 84, 11.40 Poročila, 11.45 TV koledar, 12.00 OI Los Angeles 84, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Derrick, 21.05 Zabavnoglasbena oddaja, 22.05 Kultura srca, 23.00 OI Los Angeles 84.

TV AVSTRIJA

6.30 OI Los Angeles 84, 8.30 TV v šoli, 9.00 Poročila, 9.05 Eci, peci, pec, 9.30 OI Los Angeles 84, 13.00 Poročila, 15.00 Počitniški spored, 17.00 Poročila, 17.05 Eci, peci, pec, 17.30 Risanka, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Pan-optikum, 18.30 Družinski magazin, 19.30 Avstrija danes, 19.35 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Sanjska dežela operete, 22.20 OI Los Angeles 84.

TV MADŽARSKA

10.00 Ponovitve: Telo vadba; Potovanje za nasme; Pirxove dogodivščine; Cirkus, 16.30 Za otroke, 17.15 Okno, reportaže, 18.30 Telesport; olimpijske igre, pregled, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Evropejec, 4. del italijanske nadaljevanke, 21.30 Še pol ni res, kviz, 22.00 V obeh lišice, italijansko-špansko-francoski film, 23.35 TV dnevnik.

TV KOPER

Nismo prejeli sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 — aktualno v soboto, 11. avgusta (sobotna reportaža, iz društva, nasvet, listamo po predhodnih Vestnikih), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda, DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

9.30—10.00 in 11.30—01.00 Teletekst RTV Ljubljana, 9.50 Videostrani — Olimpijske novice (do 10.00), 11.45 Poročila, 11.50 OI LA 84: Olimpijski pregled 1, 13.20 Propagandna oddaja, 13.25 OI LA 84: Atletika, posnetek, vključitev v neposredni prenos kajak — kanu 100 m EVR, 16.50 Propagandna oddaja, 16.55 OI LA 84: Košarka (M), posnetek finalne tekme, 18.35 OI LA 84: Jahanje — dresura, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 OI LA 84: Boks — finale, neposredni prenos EVR, vključevanje v neposredni prenos atletike — krogla, 400 x 100 Ž, 22.40 Poročila, 22.45 Animirani film, 22.55 Propagandna oddaja, 23.00 OI LA 84: Rokomet M — finale, neposredni prenos EVR, v odmoru ... 00.55 OI LA 84: Atletika — finale, prenos, 01.00 Disk Ž — finale, 01.20 4 x 100 Ž — finale, 01.30 skok v višino M — finale, 01.50 4 x 100 m — finale, 02.20 4 x 400 Ž — finale, 02.50 4 x 400 M — finale, 03.00 Krogla M — finale, 03.20 1500 Ž — finale, 03.55 1500 M — finale, 04.30 5000 — finale, 04.55 OI LA 84: Boks — finale 2. del, 05.55 OI LA 84: Olimpijski pregled 2, 07.30 OI LA 84: Nogomet finale

TV ZAGREB

0.10 OI Los Angeles 84, 11.40 Poročila, 11.45 TV koledar, 11.50 OI Los Angeles 84, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 OI Los Angeles 84, 22.40 Dnevnik, 23.00 OI Los Angeles 84.

TV AVSTRIJA

6.30 OI Los Angeles 84, 8.30 TV v šoli, 9.00 Poročila, 9.05 Avstrija v sliki, 9.30 OI Los Angeles 84, 13.00 Poročila, 15.00 Počitniški spored, 16.35 Kremenčkovi, 17.00 Poročila, 17.05 Risanje, slikanje, oblikovanje, 17.30 Flipper, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Tedenški TV spored, 18.30 Cirkus, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Sport, 20.15 Srce na nabodalu (Veseloigra), 22.00 OI Los Angeles 84.

TV MADŽARSKA

8.30 Naš ekran, 8.55 Za otroke, 9.50 Ponovitve, 15.00 Drendaj, pon. 15.50 Pionirski fotografije, 16.25 Za najstnike, 17.10 Kuharska knjižnica, 17.30 Objektiv, 18.30 Telesport; olimpiada, pregled, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Samo brez panike, madžarska kriminalna, 22.15 Narodna za orkester, 22.20 Vročina, sovjetski film, 23.45 TV dnevnik.

TV KOPER

Nismo prejeli sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v mat-džarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (neposredni prenos 9. srečanja slovenskih društev Zahodne Evrope v Moravskih toplicah, kmetijska rubrika, humoristično-satirična priloga), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda, DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

7.10—00.00 Teletekst RTV Ljubljana, 7.25 Propagandna oddaja, 7.30 OI LA 84: Nogomet finale, neposredni prenos v odmoru, 9.15 Propagandna oddaja, 9.20 OI LA 84: Boks, finale, posnetek, 11.40 OI LA 84: Odbojka (M)—finale, posnetek, 13.40 OI LA 84: Olimpijski pregled 1, 15.10 Propagandna oddaja, 15.15 OI LA 84: Atletika, finale — posnetek, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ž. Senečić—E. Tomičič: Gabrijel, nadaljevanke, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Nadnacionalne družbe: Računalniki in pismenost, reportaža TV Zagreb, 21.35 Poročila, 21.40 Jazz na ekranu: Kvartet Andreja Arnola, 22.05 OI LA 84: Ritmična gimnastika, posnetek (do 00.05)

TV ZAGREB

0.55 OI Los Angeles 84, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gabriel, 21.05 Če bi svet izgledal tako?, 21.45 Dnevnik, 22.05 OI Los Angeles 84.

TV AVSTRIJA

7.30 OI Los Angeles 84, 15.00 Veliki Apač (film), 16.25 Risanka, 17.05 Lutke, 17.15 Risanka, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Narodna glasba, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Italijanska legenda, 21.15 OI Los Angeles 84.

DRUGI PROGRAM

9.00 Matineja, 17.00 Ali poznate melodijo, 17.45 Velikih 10, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hišni prijatelji so tudi ljudje (film), 21.45 Poročila, 21.50 Bogati in revni, 22.35 Rock festival 1984 v Zeltwegu.

TV MADŽARSKA

8.05 Filmi za cicibane, 8.25 Deček iz preteklosti, film, 9.45 Lutke, 10.50 Mednarodno čarovniško srečanje, 15.00 Spored prihodnjega tedna, 15.30 Glasbeni butik, 16.35 Malce muhasta dama, madžarski film, 17.50 Delta, 18.30 Telesport, olimpiada, pregled, 20.00 Teden, 21.00 Marco Polo, 7. del, 22.05 Gabor Moesar, portret Studia Szeged, 22.30 Poročila.

TV KOPER

Nismo prejeli sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 13. avgusta (šport, kronika, najbolj iskane plošče), 17.30 — Glasbeni utrinki, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.30—10.00 in 13.45—22.15 TELETEKST RTV LJUBLJANA, 9.50 Videostrani — Olimpijske novice (do 10.00), 14.00 OI LA 84: Jahanje, 14.40 Propagandna oddaja, 14.45 OI LA 84: Zaključek olimpijskih iger in maraton, posnetek, 18.45/19.00 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija Tv Beograd, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik 1, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Jordan Plevneš: Eri-gon, predstava Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, 22.00 Tv dnevnik 2

Oddajniki II TV mreže:

19.00 Podium — oddaja za mlade, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Po poteh spoznavanj, 20.50 Poročila, 21.00 Dinastija, ameriška nadaljevanke, 21.50 Ponovitev zabavnoglasbene oddaje (do 22.35)

 ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

13.45 Poročila, 13.50 TV koledar, 14.00 OI Los Angeles 84, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 21.15 Izbrani trenutki, 21.20 Svet danes, 21.50 En. avtor. en film, 22.10 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

6.30 OI Los Angeles 84, 8.30 TV v šoli, 9.00 Poročila, 9.05 Eci, peci, pec, 9.30 Nocoj na OI Los Angeles 84, 11.30 Veliki apač (film), 12.55 Risanka, 13.00 Poročila, 15.00 Počitniški spored, 17.00 Poročila, 17.05 Eci, peci, pec, 17.30 Pasje zgodbe, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Ljudje in živali, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport v ponedeljek, 21.15 Ceste San Franciscas, 22.05 Šport.

DRUGI PROGRAM

17.30 Vodne poti v svobodo, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Vesoljska ladja Enterprise, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Peklenski načrt (film), 21.15 Čas v sliki, 21.45 Schilling, 22.05 Kaj si delal v vojni očka? (film).

 ljubljanska banka
Pomurska banka

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TV KOPER

Nismo prejeli sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 14. avgusta (iz krajevnih skupnosti), 17.30 — Glasbeni utrinki, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.45—22.35 Teletekst RTV Ljubljana, 18.00 Poročila, 18.05 Jeklenec, otroška serija Tv Zagreb, 18.25 Izročila, glasbena oddaja TV Sarajevo, 18.55 Pisani svet: Zvok tišine — tišina zvoka, 19.15 risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik 1, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 H. Robbins: Park avenija 79, ameriška nadaljevanke, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Aktualno: Pet usodnih ur, 22.20 Tv dnevnik 2

Oddajniki II. Tv mreže:

17.30 Pustolovščina, otroška oddaja, 18.00 Tv dnevnik, 18.15 Francija skozi šanson, glasbena oddaja Tv Ljubljana, 18.45 40 let graničarskih enot JLA, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Top lista nadrealistov, 20.45 Zrebanje lota, 20.50 Liki revolucije, dokumentarna oddaja, 21.35 Poročila, 21.40 Jazz na ekranu, 22.15 Knjige in misli (do 22.45)

TV ZAGREB

17.30 Avantura, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Francija skozi šanson, 18.45 40 let obmejnih enot, 19.05 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme, 20.50 Vztrajanje (film), 22.35 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 11.20 Sport v ponedeljek, 12.15 Avstrija v sliki, 12.40 Schilling, 13.00 Poročila, 15.00 Počitniški spored, 17.00 Poročila, 17.05 Eci, peci, pec, 17.30 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Risanka, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Portret Georga Orwella, 21.15 Tobogan smrti (film).

DRUGI PROGRAM

17.30 Usmeritev, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Vesoljska ladja Enterprise, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dallas, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Klub 2.

TV MADŽARSKA

10.00 Ponovitve, 10.50 Hoho, bratec, madžarski film, 16.45 Fanfar; pop in klasična glasba, 17.15 Kapetan Tentes, pon. 5. dela, 17.45 Ta predsednik je čarovnik; studio Pecs, 18.30 Telesport; olimpiada, pregled, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Evropejec, 5. del, 21.30 Studio 84, kulturni tednik, 22.30 Svetovnogospodarski magazin, 23.00 Tv dnevnik

TV KOPER

Nismo prejeli sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 15. avgusta (gostje v živo — pred kmetijsko-živiliškim sejmom v Gornji Radgoni, iz delovnih kolektivov), 17.30 — Minuta zabavna glasbe, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

18.05—21.55 Teletekst RTV Ljubljana, 18.20 Poročila, 18.25 Ciciban, dober dan: Naš vrtec je ob meji, 18.45 Preko Atlantskega oceana, potopisna reportaža Tv Zagreb, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik 1, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Lov za zakladom: Jugoslavija, kviz francoske Tv, 20.55 Pripadna oddaja, 21.00 R. Castellani: Življenje Verdija, italijanska nadaljevanke, 22.20 Tv dnevnik 2, 22.35 Retrospektiva domače Tv drame — Milan Pugelj: Splavljenci (čb)

Oddajniki II. Tv mreže:

17.55 Tv dnevnik, 18.15 Camilla, moja sestra, evrovizijska otroška drama, 18.45 Narodna glasba s restivala Ohrid '84, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Mostovi prijateljstva, zabavnoglasbena oddaja, 21.00 Poročila, 21.10 Ohridsko poletje 84 — oddaja resne glasbe (do 21.55)

 ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Moja sestra Camille (film), 18.45 Balkanski folklorni festival, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Smrt jaha na konju (film), 22.30 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

14.45 Ljubezen na Tirolskem (film), 16.25 Mojster Eder, 16.50 Pes slednik, 17.40 Čeladek, 17.45 Kje živijo kiti, 18.30 Lili Kraus, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 V Avstriji vedno sezona, 21.45 Sport, 22.00 Red mora biti, (zabavna oddaja).

DRUGI PROGRAM

9.00 Matineja, 16.25 Madiganova ekspedicija, 17.15 Prizorišča svetovne literature, 18.00 James Last v Alggau, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Le Mans (film), 22.00 Kulturni žurnal, 22.45 Svet sanj, 23.30 Sodbo bodo izrekle ženske (film).

TV MADŽARSKA

10.00 Ponovitve, 11.05 Hoho, morje, madžarski film, 16.50 Pregovori, 17.40 Po sledih 13. apostolov, nemška kriminalka, 18.50 Sportni muzej; zgodovina tekmovanja s konjskimi vpregami, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Želeli ste, spored po želji gledalcev, 21.45 Umetnina tedna: Dezső Czigany: Pogreb otroka, 21.55 Hišniki, 22.45 TV dnevnik.

TV KOPER

Nismo prejeli sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v četrtek, 16. avgusta (kultura in prosteta), 17.30 — S pesmijo po Jugoslaviji, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.45—23.15 Teletekst RTV Ljubljana, 18.00 Poročila, 18.05 Trapollo HH 33: Veliki zmagovalci in njegovi sužnji (čb), 18.50 Želeliste — poglejte, zabavno-poučna oddaja, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik 1, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Lov za zakladom: Jugoslavija, kviz francoske Tv, 20.55 Pripadna oddaja, 21.00 R. Castellani: Življenje Verdija, italijanska nadaljevanke, 22.20 Tv dnevnik 2, 22.35 Retrospektiva domače Tv drame — Milan Pugelj: Splavljenci (čb)

Oddajniki II. TV mreže:

17.55 Tv dnevnik, 18.15 Junaški rod, otroška serija TV Skopje, 18.45 Orkester Johann Strauss iz Dunaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Umetniški večer: Hrvaška drama, Narodnega gledališča Ivan Zajc z Reke, 21.40 Poročila, 21.45 Triptih — oddaja iz kulture (do 22.25)

TV ZAGREB

18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Junaški rod, 18.45 Glasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Spekter, 21.05 Zabavna oddaja, 22.05 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Ljubezen na Tirolskem (film), 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Poročila, 15.00 Počitniški spored, 17.00 Poročila, 17.05 Eci, peci, pec, 17.30 Levo od pingvinov, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Končna postaja, 21.45 Številka SS ...

DRUGI PROGRAM

17.30 Vinogradništvo v Avstriji, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Vesoljska ladja Enterprise, 19.30 Dali — daili, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Siehernik za siehernika.

TV MADŽARSKA

10.05 Za otroke: Pionirske kronike; Čarovnik Oz, risanka, 16.35 Kapetan Tentes, pon. 6. dela madžarske avanturistične nadaljevanke, 17.00 Poštni predal 250; Maria Takacs, 18.30 Kratki filmi, 20.00 Tv dnevnik, 20.30 Krimi-naloge, nemški TV film, 21.35 Šestinsedset; aktualni razgovor, 22.25 Pišem se Zsigmond Szekely, 22.30 TV dnevnik.

TV KOPER

Nismo prejeli sporeda.

tedenski koledar

PETEK, 10. avgust — Lovrenc SOBOTA, 11. avgust — Klara NEDELJA, 12. avgust — Hilarija PONEDELJEK, 13. avgust — Lilijana TOREK, 14. avgust — Anastazija SREDA, 15. avgust — Marija ČETRTEK, 16. avgust — Rok

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA
10. avgusta ob 18. uri zahodnonemški film: „MED JASTREBI“ in ob 20. uri angleško-francoski film: LJUBIMEC LADY CHATTERLEY. Ogleđ filma mladini do 16. leta starosti ni dovoljen.
12. avgusta ob 16. uri zahodnonemški barvni film: MED JASTREBI ter ob 18. in 20. uri francoski film: TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO;
15. in 16. avgusta ob 20. uri vzhodnonemški film: ZAKLAD INDIJSKEGA REZERVATA.
GORNJA RADGONA
10. avgusta ob 19. uri francoski film: ZANDAR IN ZANDARKE in ob 21. uri ameriški film: LJUBEZEN NA PRVI UGRIZ;
11. avgusta ob 20. uri francoski film: SPET SEM SAMSKI;
12. avgusta ob 18. uri francoski film: ZANDAR IN ZANDARKE in ob 20. uri ameriški film: LJUBEZEN NA PRVI UGRIZ;
15. avgusta ob 20. uri italijanski film: STEVARDESA IN GANGSTERJI.

prodam

VINOGRAD s starejšo hišo in gospodarskim poslopjem prodam. Informacije: Precetinci št. 16, p. Bučkovi. In-434
DOBRO KMETIJO V OKOLICI LJUTOMERA, z vso ustrezno kmetijsko mehanizacijo in 3 ha zemlje prodam. Naslov v upravi lista. In-436
OPEL KADET L, starejši letnik, na novo registriran, prodam. Lovrenčič, Stara Nova vas 36, p. Križevci pri Ljutomeru. In-438
HIŠO V NOVIH NASELJU V IVANJKOVCIH PRI ORMOŽU, v tretji fazi gradnje, prodam. Stanko Polanec, Krčevina 6, 62275 Miklavž pri Ormožu, telefon 062-711-055. In-439
SVEŽO SVINJSKO MAST UDODNO PRODAM. Predanovci 19. M-3671
DVODELNO OMARO ZA SPALNICO prodam. Gomboc, Polana 13. M-3672
KOMPLETNO KUHINJSKO POHIŠTVO prodam. Murska Sobota, Staneta Rozmana 2, telefon 21-968. M-3673
NEMŠKE OVČARJE Z RODOVNIKOM PRODAM. Aleksander Cener, Vanča vas 58 c. M-3674
ŠKODO 110 L, generalno obnovljeno, letnik 1974, registrirano do julija 1985, ugodno prodam. Gjerkeš, Lipa 22. M-3676
TRAKTOR ZETOR 5711 C ter pluge in brane prodam. Satahovci 32. M-3677
AVTO KOMBI 850 KL, registriran do julija 1985, prodam. Selo 73. M-3678
DRVA (6 kub. m) in 8 arov gozda za posek (jelša), prodam. Berkovci 17. M-3679
TELICO, brejo osem mesecev in kravo, staro štiri leta, prodam. Nedelica 10. M-3680
ZASTAVO 101, letnik 1974, prodam. Tropovci 15. M-3681
ZASTAVO 101, letnik 1974, 1. registrirano 1977, leta, z rezervnimi deli in motorjem za zastavo 101 prodam. Dobrovnik 247, telefon 069 70-436. M-3682
KRAVO, brejo sedem mesecev, prodam. Smej, Beltinci, Gubčeva 18. M-3683

TELICO, staro 16 mesecev, brejo šest mesecev, prodam. Sukič, Maranje 51. M-3684
BAS KITARO ZNAMKE TAJFUNG, ojačevalec in zvočnik, 100 W, prodam ali zamenjam za avtomobil. Kardoš, Andrejci 30. M-3685
ZASTAVO 101, neregistrirano, prodam. Nedelica 117, p. Turnišče. M-3686
PUHALNIK TAJFUN IN VISOKOTLAČNI BALIRKI FERGUSON IN KLAS — POBEDA prodam. Kupšinci 62, telefon 23-883. M-3687
KRAVE srednjih let in dve telici po izbiri, visoko breji, prodam. Domajinci 26. M-3688
DVE TELICI, visoko breji, kontrola A, prodam. Pertoča 17. M-3689
KOSILNICO ROTAX, primerno za hribovite predele, prodam. Kolaj, G. Petrovci 45. M-3690
DVA SODA (300 l) prodam. Andrejci 1. M-3691
STREŠNO OPEKO (biber) prodam. Informacije: Markišavci 36. M-3693
ZASTAVO 750 in otroško kolo prodam. Špilak, M. Sobota, Sercejevo naselje 5. M-3693
BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Leopold Šinko, Gederovci 21. M-3696
PRIKOLICO ZA ŽIVINO ter moped na 5 in 3 prestave prodam. Fokovci 1. M-3699
ORGLA YAMAHA — dvomannualne — in LESLE HAMMOND ugodno prodam. Ogleđ vsak petek in soboto po 19. uri v restavraciji Moravskih toplic. M-3647
ZASTAVO 750 in OJAČEVALEČ 2 x 75 z zvočniki 2 x 150 W ugodno prodam. Zvonko Lovrenčec, Filovci 103, p. Bogojina. M-3707
KOMPRESOR s 100-litrskim rezervoarjem, malo rabljen, ugodno prodam. Puževci 51. M-3708
MALE PUJSKE PRODAM. Železen, Puconci 51. M-3709
ZASTAVO 750, letnik 1974, ugodno prodam. Štefan Žekš, Temlinova 10/a, M. Sobota, telefon 22-091. M-3711
KRAVO, staro sedem let, brejo devet mesecev, po izbiri prodam. Hotiza 144. M-3714
TRAKTOR IMT 539-196, še neregistriran, prodam. Telefon 75-010. M-2715
ŠKROPILNICO KŽK ZA TRAKTOR, novo, 200 l, prodam. Renkovič 67. M-3715
KRAVE IN MALE PUJSKE PRODAM. Krog, Murska ulica 2. M-3716
PRIKOLICO TEHNOSTROJ ZA TRAKTOR, enosono, z zračnimi zavorami, registrirano, ugodno prodam. Zerkovci 62. M-3717
MEŠALEC ZA BETON, rabljen, prodam. Tišina 6 a. M-3719
OPEL KADET CITY, letnik 1978, registriran, prodam. Štefan Sukič, Strukovci 22, p. Bodonci. M-3720
TRI OKNA (175 x 155 cm) in dvoja vrata s podboji prodam. Horvat, Hotiza 203 (grede. M-3739
KRAVO s tetelom prodam. Fujs Pečarovič 11. M-3740
ŠKODO 110 R KUPE, letnik 1976, registrirano do 15. XI. 1984, prodam. Jože Kolarič, Srednja Bistrica 46. M-3741
SVINJE ZA ZAKOL in bučno olje prodam. Rakičan, Cvetkova 36. M-3742
STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem v Tešanovcih prodam. Informacije: Tišina 2, telefon 22-385. M-3745
KOSO ZA TRAKTOR FERGUSON 35 prodam. Bobič, Križevci 156 v Prekm. M-3750
ZASTAVO 750, moped s štirimi prestavi in električni ročni stroj za skobjanje, prodam. Dankovci 26. M-2752
FIAT 750, letnik 1974, tudi po delih, prodam. Odranci 46. M-3755
KOMBI PEČ, italijansko, novo, prodam. Predanovci 50. M-3755
PUJSKE (od 20 do 30 kg) prodam. Telefon 24-381. M-3756
20 AROV VINOGRADA, 30 AROV MEŠANEGA GOZDA in 5 kub. m plovov („foslinov“), prodam. Naslov v upravi lista. M-3757
PUJSKE, velike in male, prodam. Franc Horvat, Tišina 31. M-3759
HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPIJEM V SELU PRODAM. Naslov v upravi lista. M-3760

STAR HLEV (trd les za kurjavo) prodam. Rankovci 39. M-3761
RIPSOVO SEME PRODAM. Jože Farkaš, Rakičan, Zvezna 15. M-3778
SOBNO KREDENČO, kavč, stole in peč na olje prodam. Murska Sobota, St. Rozmana 11. M-3738
KRAVO, z drugim tetelom brejo, prodam. Toplak, Kobilšček 21. M-3762
MOPED AVTOMATIK in belo otroško posteljo z jogijem prodam. Grajska 14. M-3763
LADO 1200, letnik 1974, in dvobrazdni plug za stejr 18 prodam. Markišavci 8. M-3764
GRADBENO PARCELO, zastavo 101, letnik 1977, starejšo zakonsko posteljo z jogijem in otroški sedež za avto ugodno prodam. Nada Kumlenac, Puževci 43. M-3765
ZAGAN IN POSUŠEN LES ZA OSTREŠJE in deske za ladijski pod prodam. Andrejek, Sebeborci 101. M-3766
DVE KRAVI in telico prodam. Naslov v upravi lista. M-3767
POLONEZ 1500, 1. registracija 1981, prevoženih 25.000 km, in avtoprikolico Panonija, 500 kg, prodam. Vegova 13, telefon 23-895. M-3768
RODOVNIŠKE PSE PRITLIKA-VE PINČE-SRNICE PRODAM. Informacije po telefonu 062-34-142. M-OP
KRAVO PRODAM. Bodanec, Rankovci 50. M-EK
TRAKTOR PORSCHE, 14 KS, s kosilnico, transporter za seno in silažo ter voz z gumijastimi kolesi, vse v zelo dobrem stanju, napr. Murski Petrovci 15, p. Tišina. M-RK
GS 1,2, letnik 1977, registriran do avgusta 1985, ugodno prodam. Informacije po telefonu 22-758.
RENAULT 4, letnik 1977, prodam. Jože Kokol, Beltinci, Raven-60. M-3722
GOLF JL, letnik 1979, prodam. Janez Flisar, M. Črnci 2 b, telefon 76-425. M-2769
VINOGRAD, 400 trsov, 3. letnik, s kletjo (pri karavli), prodam. Cena 150.000. Telefon 75-684. Le-287
WARTBURG, letnik 1974, ugodno prodam. Bakovci, Mlinska 8. M-3380
POLONEZ, star dve leti, 10.000 km, svetlo zelen, plug za ferguson, dvobrazdni in voz z gumijastimi kolesi prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-3723
MALE PUJSKE PRODAM. Salamenci 64. M-3724
HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPIJEM IN ZEMLJO ali brez zemlje prodam. Naslov v upravi lista. M-3725
KADET, letnik 1966, prodam. Informacije: telefon 24-188 (zvečer). M-3726
ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Jože Toniažič, Zagajski vrh 16, Gornja Radgona. M-3726
BAGER RADIČ 310 prodam ali zamenjam za novejši traktor ali poltovornjak. Franc Šlebingar, Ledinek 22, Spodnja Ščavnica. M-3727
BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Lendvaj, Moščanci 72. M-3728
SALONITNE PLOŠČE, bele (ANHOVO), prodam. Naslov v upravi lista. M-3729
ZASTAVO 750 de lux PRODAM. Murska Sobota, Kroška 67. M-3730
126 P, letnik 1978, prodam. Informacije po telefonu: 21-048 — do 14.30 ure. M-3731
KOTEL ZA ŽGANJEKUHO, rabljen, 50 l, z novo kadjo in stiskalnico, rabljeno, prodam. Skraban, Strukovci 25. Informacije v nedeljo od 10.—11. ure. M-3733
RENAULT 4, letnik 1975, registriran, prodam. Alojz Gider, Petanjci 68. M-OP
ZASTAVO 101 SUPER, letnik 1978, prodam. Ferenčak, Beltinci, Gregorčičeva 33 d. M-3735
ZASTAVO 101, garažirano, ohranjeno, prevoženih 44.000 km, prodam. Murska Sobota, Mladinska 10. M-3736
ZASTAVO 750, na novo registrirano, prodam. Krog, Brodarska 10. M-AS
STREŠNO OPEKO BIBER, ohranjeno, prodam. Ogleđ po 15. uri. Murska Sobota, Cankarjeva 34. M-EH

DVA HA ZEMLJIŠČA V BLIŽINI GORNJE RADGONE, od tega 40 arov vinograda, ostalo travnik, njiva in sadovnjak, primerno za gradnjo, prodam. Informacije v večernih urah po telefonu 74-556. M-K
KMETIJO, 8,8 ha, z vsemi kulturami, na lepi sončni legi, 15 km iz Maribora, prodam, Ludvik Najvirt, Grušovec 13, 62231 Pernica. M-OP
IZRUVAČ KROMPIRJA, enoredni, ugodno prodam. Žerdin, Lipa 3, p. Turnišče. M-OP
ZDOMCI POZOR! Stanovanjsko hišo z delavnico, primerno za obrt, prodam. Slobodan Bašič, Bakovci, Ob Muri 13. M-3771
PRALNI STROJ, hladilnik, šivalni stroj in preprogi ugodno prodam. Ivana Regenta 25, M. Sobota. Ogleđ v petek, 10. avgusta od 10.—12. ure. M-3773
ZASTAVO 101 SUPER, letnik 1978, prodam. Embreuš, Dragotinci 26, p. Videm ob Ščavnici. M-3773
TELICO, brejo osem mesecev, kontrola A, in kravo, brejo šest mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-3774
MERCEDES 280 LS, letnik 1970, poceni prodam. Trninovec, Hotiza 20. M-3775
VEČJO NOVO STANOVANJSKO HIŠO PRI MURSKI SOBOTO! ugodno prodam za gotovino. Možnost nakupa samo polovice hiše, približno 110 kv. m stan. površine. Naslov v upravi lista pod „430 SM“. M-3702
LEVO LUČ ZA KADET C, kolesni ležaj SEMERING, ščetke in puše za zaganjač, peč na olje Emo-5, rebraste radiatorje (višina 60 cm — 31 členov, 110 cm — 14 členov), športno kolo na pet prestav in železo za balkone (30 x 30) prodam. Broder, Gradišče 48 a. M-3670
ZASTAVO 101 de luxe, letnik 1978, prevoženih 61.000 km, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Renata Menhart, Murska Sobota, Lendavska 19, telefon 21-234. M-3703
HARMONIKO WELTMEISTER, 120-basno, 4-glasno, prodam. Gornja Bistrica 23, telefon 22-310. M-3704
DVE KRAVI in telico prodam. Radovci 78. M-3694
TELICO, brejo devet mesecev, kontrola A, prodam. G. Petrovci 43. M-3695
KRAVO s tetelom prodam. Dokležovje 44/a. M-3696
PUJSKE, stare devet tednov, prodam. Krog, Rožna 5. M-3697
GOLF, letnik 1981, prodam. Informacije po telefonu 21-542 ali

Novak, Lendavska 23 a — v popoldanskem času. M-3698
BREJO SVINJO PRODAM. Žižki 70. M-3699
REGAL IN KAVČ PRODAM. Ilič, Lendavska 6. M-3700
BREJO TELICO PRODAM. Vinko Škrobar, Črnci 45, p. Apače. M-3701

ANSAMBEL ŠTIRJE KOVAČI, ki ga poznamo po številnih ploščah, kasetah in javnih nastopih

V NEDELJO, 12. avgusta, od 15. ure dalje nastopa v GOS- TILNI JAKLIN V ČREN-ŠOVCIH

Postregli vam bodo z dobro kapljico in jedili. VSTOPNI- NE NI!

zaposlitve

ŽENSKO za varstvo otrok na domu iščemo. Naslov v upravi lista. M-3754
DELAVKO ZA DELO V SI- VILJSTVU sprejem. Delovni čas dopoldne. Nada Antolin, Murska Sobota, Lendavska 58. M-3746
KUHARICO ZAPOSIMO. Naslov v upravi lista. M-3725

sobe

OPREMLJENO SOBO oddam dekletom. Lendavska 20. M-3712
SOBO v Murski Soboti ali bližnji okolici išče starejši moški. Naslov v upravi lista. M-3734
SOBO oddam dekletu. Naslov v upravi lista. M-3747
SOBO v LJUTOMERU ali bližnji okolici Ljutomera iščem. Naslov v upravi lista. In-447

razno

OBRTNIKOM VODIM KNJI- GOVODSTVO. Telefon 23-408. M-3743
OBDELOVALNO ZEMLJO v OKOLICI MURSKÉ SOBOTE vzamem v najem. Naslov v upravi lista. M-3758
ZEMLJO V RAZKRIZJU (1,30 ha) oddam v najem. Telefon 062-701-578. M-3718
RAZNOVRSTNE ROLETE NAMEŠČAM NA VSE TIPE OKEN. Tone Arnuš, Žabjak 45. Ptuj, telefon 062 773-214. M-3544
ENOSOBNO STANOVANJE V CENTRU LJUBLJANE, s soglasjem, zamenjam za dvoipol ali trisobno stanovanje v Murski Soboti. Ponudbe na upravo lista. M-3732

V SPOMIN

10. avgusta mineva žalostno leto, odkar nas je po krajši bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in pradedek

Karel Kous
iz Adrijanec

Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko žalost in globoko rano. Dom je prazen, a v naših mislih in srcih še živiš in boš živel do konca naših dni.

Pred 18 meseci smo se poslovili tudi od dragega strica

Aleksandra Kousa
iz Šalovec

Hvala vsem, ki se ju še spominjate, na njuna grobova prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: žena Sidonija, hčerka Emilija, vnukinja Lidija z možem Lacijem in malim Darjanom ter VSI, KI SMO JU IMELI RADI

ZAHVALA

Po zahrbtni bolezni nas je v 60. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama, babica, sestra in teta

Cecilija Jeneš

roj. Verban
s Tišine

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala osebjem internega oddelka soboške bolnišnice in oddelka gastrokirurgije Kliničnega centra v Ljubljani, dr. Gregorčevi in dr. Šavlovi ter patronažnim sestram za lajšanje bolečin in nego.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem in godbi za žalostinke, gasilcem, govornikom KS. kolektiva OZD Mura in društva invalidnih upokojencev za poslo- vilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: mož Leopold, hčerka Angela z možem Mirkom, vnuk Bojan, brat Jože z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V globoki žalosti sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi bolezni v 50. letu starosti mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek, sin in brat

Jožef Sep

invalidski upokojenec
iz Dobrovnika

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in z nami sočustvovali.

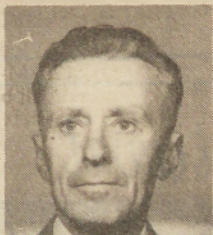
Iskrena zahvala dr. Vaššu za zdravniško pomoč, župniku za pogrebni obred, pevskeemu zboru za odpete žalostinke, gasilcem za poslovilne besede in vsem ostalim, ki ste prerani grob zasuli s cvetjem.

Žalujoči: žena Terezija, hčerki Marta in Šarika, zeta Milan in Rudolf, vnuk Jernej, mama, brat, sestra in ostalo sorodstvo

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Božidar Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 700,00 din, polletna 350,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.500,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 900,00 din. Takoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posamezne številke 20,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 19/1 — Ureja uredniški odbor:

ZAHVALA

27. julija nas je po krajši bolezni v 77. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast in stari oče

Peter Koltaj

iz Andrejec 38

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, ga spopremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence.

Prisrčna hvala g. duhovniku in pevcem za pogrebni obred ter predsedniku KS za poslovilne besede.

Žalujemo: žena Ema, hčerka Emica z možem Štefanom in vnuk Simon

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta, brata, svaka, strica in tasta

Antona Budje

iz Žiberec 12

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako lepem številu spremljali na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, njegov grob prekrili z venci in cvetjem ter nam pomagali v najtežjih trenutkih.

Posebna zahvala GD Žiberči, govornikom, sosedom, pevcem in č. g. župniku za opravljen obred.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujemo: sin Branko ter hčerki Olga in Tončka z družinama

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

Franca Severja

upokojenega poslovođe Zelenjave iz M. Sobote

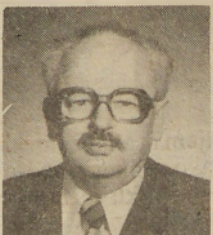
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom znancem in prijateljem za spremstvo na njegovi zadnji poti, za darovane vence in cvetje ter vsem tistim, ki ste nam izrekli sožalje. Hvala tudi govornikom tov. Rapplu in tov. Darinki iz TOZD M. 1. ter kolektivu Zelenjave, NK Mura in tov. Janiju Horvatu za izrečene besede ob odprtem grobu.

Prisrčna hvala tudi duhovnikom za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, Prosečka vas, Polana, Ljubljana, 26. 7. 1984

Žalujemo: žena Kristina, sin Franc z družino, sestri in bratje ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 58. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Anton Grmič

iz Petanjec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo družinam Gider, Flegar, Kolman in Šafarič, dr. Boharju, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pa v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavnikom KS in društva diabetikov za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Petanjci, 24. julija 1984

Žalujemo: žena Marija, sin Erik in ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 75. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stari oče, in brat

Jože Režonja

iz Dolge vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in za maše ter dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala g. duhovniku Štefanu Grabarju za pogrebni obred, pevcem iz Velike Polane in Dolge vasi za odpete žalostinke in predstavniku KS Dolge vasi za poslovilne besede.

Žalujemo: žena Ana, sinovi Franc, Jože, Ivan in Štefan z družinami, hčerke Ana, Kristina in Marija z družinami, brat in sestri z družinami

V SPOMIN

Spomin je največja bolečina...

26. julija je minilo šest let, odkar nam je usoda iztrgala dragega moža

Janeza Vratariča

iz Martjanec

Odšel si za vedno kot dober mož, poln upanja, meni pa sta ostali neizbrisna bolečina in žalost.

Vsem, ki se ga še spominjate, sočustvujete z menoj in obiskujete njegov tihi dom — iskrena hvala!

Neutolažljiva žena Gizela

V SPOMIN

9. avgusta mineva boleče leto, polno žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedi

Ignac Denko

iz Bakovec

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo. Ostala sta praznina in boleč spomin na tebe, toda v naših srcih še živiš in boš živel do konca naših dni.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

*Vzela si si življenje mlado,
nam zarezala si globoko rano.*

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je v 28. letu starosti, nepričakovano in za vedno zapustila naša draga žena, mamica, hčerka, sestra in snaha

Jolanka Lorbek

roj. Banko
iz Sebeborca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni prerani zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Hvala TO Potrošnik TOZD Preskrba, posebno PE Sebeborci in njenim sodelavcem.

Žalujemo: mož Valentin, sinova Srečko in Iztok, mama, sestra z družino, tašča in ostalo sorodstvo

*Pregzodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
ker tebe dragi sinek in bratec ni,
da bi skupaj še bili.*

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je tragično, tiho in brez slovesa, komaj v 17. letu starosti, zapustil naš ljubi sinek in bratec

Martin Mlinarič

iz Bratonec

Ob tej veliki, boleči in mnogo prerani smrti, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, njegovim prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvečje.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem, kolektivu OZD Mura M. Sobota TOZD Perilo TOZD Oblačila, delavcem TOZD Klavnica M. Sobota, Zdenki Horvat za poslovilne besede ob odprtem grobu in Andreju Cigutu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Bratonci, Izakovci, Ljubljana, Novo mesto, Ingolstadt, Afrika, Turnišče, M. Sobota, 26. julija 1984

Globoko žalujemo: mama, oče, brat Zlatko, sestre Branko, Jožica in Sabina, dedek, babica, tete in strici z družinami ter ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

21. julija 1984 je po težki in dolgotrajni bolezni, v 49. letu starosti, mnogo pregzodaj zatisnil svoje trudne oči naš dragi mož, oče, sin, brat in sorodnik

Janez Žužek

iz Izakovce

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga obiskovali v času njegove težke bolezni, posebno sosedu Rudiju za vso pomoč v najtežjih trenutkih, ter vsem, ki so kakorkoli pomagali, darovali vence, cvetje in za maše, ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala medicinskemu osebju pljučnega oddelka v Rakičanu, medicinskemu osebju pljučnega oddelka na Golniku, medicinskemu osebju torokalnega oddelka v Ljubljani in zdravstvenemu osebju iz Beltincev za obiske na domu.

Prisrčna zahvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za poslovilne besede ter govorniku in delovnemu kolektivu Potrošnika M. Sobota ter kolektivoma OZD Mura in Bliska M. Sobota.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Globoko žalujemo: žena Katarina, hčerka Zdenka, sin Miran, mama, sestre, brat in ostalo sorodstvo

IZ GASILSKIH DRUŠTEV

60 let GD Dokležovje

Ob praznovanju 60-letnice delovanja Gasilskega društva Dokležovje je bila v nedeljo slovesnost, kateri so prisostvovali številni gasilci iz okoliških krajev, domačini in gostje. Kroniko društva je prebral Alojz Balažič, v imenu občinske gasilske zveze Murska Sobota pa je spregovoril njen predsednik Ernest Eory. Peser kulturni program so pripravili učenci osnovne šole iz Dokležovja. Ob tej priložnosti so zaslužnim članom društva podelili priznanja. Med drugimi so jih prejeli tudi še živeči ustanovni člani: Franc Klemenčič, Ivan Klemenčič, Štefan Klemenčič in Karel Brunec.

fm

NOV GASILSKI AVTO

V Tešanovcih bodo 12. avgusta svečano prevzeli gasilski avto znamke TAM. Stal jih je čez 90 starih milijonov, velik delež za sodobno vozilo pa so prispevali gasilci sami, saj so posekali in pridelali čez 80 kubičnih metrov lesa. Precej so prispevali tudi krajanje, občinska gasilska zveza in krajevna skupnost Tešanovci.

Geza Grabar

GASILSKO-VAŠKI DOM V SKAKOVCIH — Eden najlepših vaških objektov, ki so ga krajanje Skakovcih zgradili v glavnem s prostovoljnimi deli. Opravili so 4.150 prostovoljnih delovnih ur. Vložili so le 372.000.000 dinarjev. Dom je ponos kraja in ga koristno uporabljajo za razne sestanke in prireditve.

Foto: F. M.

BOREJCI

Zmagali so Petanjčani

Vaščani Borejca so v nedeljo pripravili športno-rekreacijske igre, na katerih je sodelovalo devet vasi z območja krajevnih skupnosti Tišina. Največ točk so na tej zanimivi prireditvi, ki so jo povezovali z zvoki, zbrali tekmovalci iz Petanjec, domačini so bili drugi, tretja pa Tišina. Šeste igre KS bodo v Gradišču.

frku

Na Rožičkem vrhu se čas ni ustavil

»Na Rožički vrh bi morali priti v času trgatve, saj je tedaj pri nas bolj živahno kot zdaj v poletnih mesecih,« so me poučili domačini. To jim rade volje verjamem, saj so tam vsenaokoli vinogradi z žlahtno trto. Tedaj bi lahko prislunili pesmim bračev, ropotanju klopotev, lahko bi poskusil sladek most ...

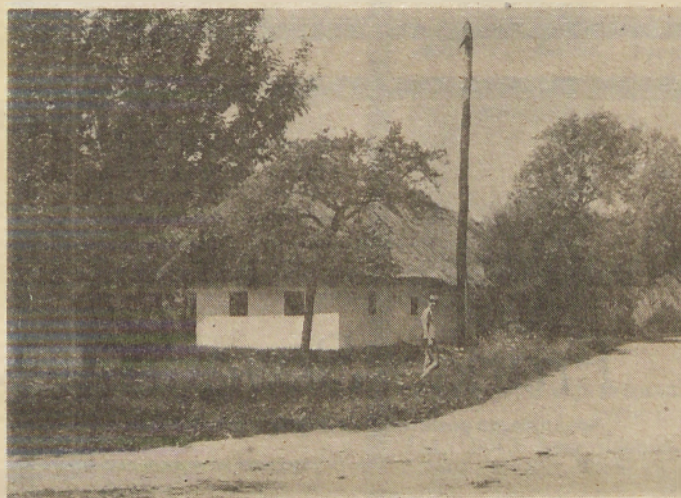
Nič ne tožim tudi čež sedanji obisk, saj sem se prepričal, da tudi na tem hribu žive prijazni in delovni ljudje. To bom skušal nekoliko utemeljiti. Ceste na primer! Spominjam se, domačini pa še bolj, da so med goricami vodili ozki blatni kolovozi. Zdaj pa asfalt tu, asfalt tam ... No, ja, cesta proti Dragotincem še ni v celoti modernizirana. Vaščani si prizadevajo, da bi tudi to pot, dolgo kake tri kilometre, čimprej prevlekli z asfaltom, vendar je vprašanje, kdaj se bo to zgodilo.

Bo to kmalu ali pa bodo morali čakati v nedogled? Na Rožičkem vrhu tli upanje o skorajšnji asfaltni cesti. O tem so prepričani predvsem zato, ker so na drugem koncu — pri Dragotincih — ceste že začeli širiti. Morda zaradi mosta čez Ščavnico in predvidenih regulacijskih del ceste ne bodo v celoti modernizirali, vendar bo tukajšnjim občanom že veliko pomenilo, če se bo dolžina makadama vsaj za kilometer dva skrajšala. Predvsem pa bo pomembno, če bo usposobljen odsek, ki pelje skozi gozd, saj se zdaj pravzaprav pozimi, avtobus ne more prebiti.

Mimo so tudi težki časi, ko na Rožičkem vrhu ni bilo vode. Ponjo so morali v dolino, ali pa so si pomagali z deževnico. Zdaj pa imajo vodovod z močnim pritiskom zdrave pitne vode. Enako je z elektriko, katere

napetost je dovolj močna za vse številnejše stroje in aparate. Pač posledica modernizacije gospodinjstev in kmečkih gospodarstev! Tudi počitniških hišic je na Rožičkem vrhu kar precej. Domačini so se nanje, prav tako pa na njihove stanovalce, ki prihajajo v glavnem ob koncu tedna, že dobobra navadili in niso v napoto. Ker se vključujejo v vsa prizadevanja krajanov Rožičkega vrha, imajo tako enako domovinsko pravico.

O aktivnih gasilcih na Rožičkem vrhu tokrat ne bom pisal, ampak bom rajši nekoliko predstavil »staroselca« Ludvika Divjaka, ki je menda na Rožičkem vrhu največji kmet. Da, tudi prave kmetije so na tem vrhu.

Tale brunarica bo še dolgo kljubovala času, saj je temeljito obnovljena.

Jože Divjak je eden redkih kmetov na Rožičkem vrhu.

ne le polproletarci in počitničarji. Divjakova družina šteje pet članov. 8-hektarsko posestvo bo verjetno prevzel sin, ki je zdaj pri vojakih. Pridelujejo predvsem žito, pšenico, redijo po deset glav živine, imajo vso kmetijsko mehanizacijo in nekako še gre. Ludvik je tudi čebelar; ima 15 panjev, v katerih letno »pridelajo« po 150 kilogramov medu. Naprednim

čebelarjem se bo zdela ta količina preskromna, toda povedati moram, da ta čebelar panjev ne prevaža na bogata medišča. Tu je sicer nekaj akacije, kar je seveda dobro, ni pa dobro, ker ne uspeva ajda. Ko bi, bi bilo (ajdovega) medu spet toliko, kot nekoč, ko se je »vse cedilo iz panjev«. Ne da kmetje ne bi hoteli sejati ajde, ampak četudi jo posejejo, ni pričakovane pridelke. Tako pa tudi ni ajdovega medu, ki je menda najboljši.

Lepo je na Rožičkem vrhu. O kakih viničarijah seveda ni več sledu, saj se tudi domačini niso uklonili občasnim novim naseljenjem, pa so tudi oni zgradili ali obnovili svoje domove. Nedaleč od vaške trgovinice človek nehoti postane pozoren tudi na brunarico, ki je menda edina na tem vrhu. Njen lastnik veliko da za prvotno stavbeništvo in jo je lepo obnovil. Zgled, ki ga kaže tudi drugod posnemati!

Tekst in foto: Š. SOBOČAN

Kanček sreče v njegovem srcu ...

Če je človek prisiljen, se marsikaj nauči sam od sebe. To je dokazal tudi RUDI GERGEK iz Prosečke vasi, sedaj pa doma v Pečarovcih. Srečna otroška leta mu je naenkrat prekinila paraliza nog. Že okrog 40 let ne more hoditi, vendar Rudi se ni vdal težki usodi. Če drugače ne gre, mu za hojo služijo roke. Pri tem je spreten kot le malokdo. Daleč se seveda ne more podati, po dvorišču pa se kaj rad »sprehodi«. Tudi na krajevni urad v Mačkovcih se je že povzpel po stopnicah.

Kadar je igral v veselih družbah — ob praznovanju rojstnih dni in na gostijah — je znal Rudi biti pravi veseljak. Pozabil je na svoje negibne noge in kanček sreče se je preselil tudi v njegovo srce ... (Foto: J. G.)

svoje negibne noge in se veselil skupaj z ostalimi. Kanček dobre volje se je tedaj preselil tudi v njegovo srce.

Z leti pa je vse manjkral vzel v roke harmoniko. Na gostijah so začeli igrati ansambli z modernjšimi instrumenti. No, Rudi je bil pripravljen tudi na takšne čase. Prav tako sam od sebe se je učil izdelovati iz lesa razne pripomočke za kmečka gospodarstva. Pogledal je, kako to delajo drugi in kmalu je tudi on znal ročno izdelati lesene

vile, grablje, škatle in še marsikaj drugega. Če bi računal material in čas, ki ga mora vložiti za ta ali oni izdelek, potem se mu seveda to ne bi splačalo. Vendar zanj je postalo pomembnejše, da je znal postoriti nekaj koristnega in da ni bil tako osamljen. In danes preživi večino časa v majhni delavnici, ki so mu jo za silo uredili sorodniki v Pečarovcih. Harmonike pa vzame bolj redko v roke. Kadar je zares dobre volje ...

JOŽE GRAJ

Prvi Slovenski bralni tabor

IZ PORABJA

Minuli teden je 24 otrok iz porabskih osnovnih šol za dober teden ponovno, kljub počitnicam, sedlo v »šolske klopi« v pionirskem domu v Števanovcih. Začel se je namreč prvi Slovenski bralni tabor, katerega vodja je učiteljica Magdalena Bartakovič. Seveda nas je zanimalo, kakšni so bili nameni tabora in kako je do tega sploh prišlo. Na to vprašanje je odgovorila:

»Že spomladi smo začeli s pripravami na tabor. S pomočjo prosvetnih delavcev in knjižničarjev iz Monoštra in Sombatheya smo pripravili program tabora, ki se je začel 28. julija. Pri organizaciji nam je pomagala tudi Ljudska fronta. Osnovni namen tabora je, da bi učenci porabskih šol bolje spoznali slovenski jezik, torej svoj materni jezik, da bi se naučili brati in da bi se seznanili s slovensko književnostjo, predvsem mladinskimi pesniki in pisatelji.

Prav tem poudarkom smo prilagodili tudi dnevni red tabora: Po vstajanju, ki je za oba odreda (Čebelice in Partizan) istočasno, se pozneje delo razdeli. V glavnem imamo bralne vaje, otroci pišejo tudi spise ali pa rišejo vtise z izletov, na katerih smo bili prejšnji dan. Pri tem nam zelo pomagata tudi tov. Laci Kovač iz Bela Labric, v strokovno pomoč pa nam je Igor Bratož, pisatelj, ki nam ga je poslala Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Moram reči, da se otroci zelo trudijo in aktivno sodelujejo v vseh naših programih.

Kljub temu da je to naš prvi tabor, pa si želimo, da bi vsako leto pripravili kaj podobnega, seveda drugje, tako da bi otroci spoznali tudi druge kraje.

Dušan Loparnik

Mentorica Magda Bartakovič svetuje in ocenjuje izdelke svojih varovancev na prvem Slovenskem bralnem taboru v Števanovcih.

V ponedeljek okrog 16.50 ure je prišlo do hudega požara na gospodarskem poslopu 37-letne Olge ŠIPLIČ z Vaneče štev. 7. Do požara je prišlo, ker je 4-letni sin Bojana v kubini našel vžgalice in v skednju zakuril balirano slamo. Ogenj se je hitro razširil na tri gospodarske objekte, v katerih je zgorelo okrog 800 bal slame, 1 tona sena, pšenica, ki je bila na podstrešju, vsi kmetijski stroji in oprema. Gasilci iz okoliških vasi so s pravočasnim ukrepanjem rešili živino in preprečili, da se ogenj ni razširil na stanovanjski del. Škoda je ocenjena na 10.000.000.00 din.

foto Štefan Abraham

LENDAVA

SPET ZASTRUPITEV RIB

Potok Ledava je vsako leto po nekajkrat zastrupljen. Zaman so priitžbe ribičev, zaman je ves trud, ko pa krivca nikoli ne najdejo. Tako je bilo tudi pred dnevi. Občani so opazili večjo količino zastrupljenih rib, vzeli so vzorce vode, napisali zapisnik, in to je tudi vse. Trajalo bo nekaj časa, da se

stvar preišče, morda bo do takrat nastala že nova zastrupitev rib, in tako je vsako leto. Ne samo ribiči, tudi občani se sprašujejo, kdaj bomo vendarle do narave odgovorneje ravnali, in ne nazadnje, kdaj bodo v delovnih organizacijah začele delovati čistilne naprave.

Jani D.